Анализ

Кръстьо Трендафилов за грешките на прехода

Стр. 23

Разследване

Иззеха от МВР автомобил за подслушване

Стр. 4

Договор

Светът ще контролира търговията с оръжия

Стр. 10

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 4 АПРИЛ 2013
ГОДИНА 22 БРОЙ 79 (6483)

www.duma.bg

Отличия

Александър Морфов получи Гран при „Златна муза”

Стр. 26

Протест

Строители без заплати блокираха магистрала „Марица”

Стр. 2

Купа на България

Локо Сф посрами ЦСКА на „Българска армия”

Стр. 31

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Какво напомни Чавес на левицата

Досие: Венецуелското изключение.

Стр. 13

Днес ДУМА има рожден ден. Появи се на бял свят преди 23 години в дни, когато улиците на България бяха пълни с ликуващ народ. Пиян от свободата. Днес улиците пак са пълни с народ - отчаян от мизерията, в която живее. Свободата - срещу залъка на детето ти! Оказа се, че в България свободата и хлябът не вървят ръка за ръка. Напротив. Днес, за да имаш хляб, трябва да си нечий лакей. С цената на свободата си.

През всичките свои 23 години ДУМА не се научи да бъде лакей. Никому. Вестникът ни остана територия на свободата - на правдивата информация, на честното слово, на лява България, на ценностите на родолюбието, семейството и справедливостта. ДУМА не е просто занаят, не е и безгрешна. Но ние имахме шанса да се появим и да живеем с щастливо родилно петно - предадено ни от големия публицист Стефан Продев. Родилното петно на свободата. На волното слово. Свободата не е акт, тя е състояние на духа - или го имаш, или не. Свободният човек е достоен човек, но когато е свободен един вестник с цялата палитра на своите пера, той е сила. Поръчковата журналистика и медиите “под чехъл” носят хляб, но свободната журналистика носи бъдеще. В това бъдеще един ден обществото ни ще осъзнае, че истината е над всичко. Свободното общество заслужава всичките блага, успех и всичките пари на света. Но трябва да си ги извоюва, а не да позволи да му ги отнемат мошеници, олигарси и мафиотски властелини. Това е кредото, което ДУМА изповядва повече от две десетилетия. Затова всички, които в тези 23 години станаха Думаджии по дух - където и да са сега, не са колектив, те са общност.

На всички наши автори, на гигантския брой наши читатели и приятели - да ни е честит празникът! На враговете и завистниците ни - просто да им е!

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

14
4

5 наказателни дела в енергетиката

НЕК изкупувала тока от американските „Марици” по-скъпо от допустимото, установи проверката на прокуратурата

Нередности в дейността на ЧЕЗ, Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), Националната електрическа компания (НЕК) и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) е установила проверката на прокуратурата в енергийния сектор, която започна през февруари, стана ясно вчера. Образувани са 5 наказателни производства.

Първото дело е за виновни длъжностни лица в ДКЕВР. Второто е във връзка с непотърсен от държавата дивидент от ЧЕЗ. Третото е за умишлена безстопанственост след проверката в НЕК, четвъртото е след материали от ДАНС за Михаил Андонов, изпълнителен директор на НЕК и на БЕХ. Петото е по доклад на Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) във връзка с проверка в ЧЕЗ.

Проверката в НЕК по договорите с ТЕЦ “Марица-изток” 1 и 3 (т.нар. американски “Марици”) пък е установила, че държавната компания е изкупувала тока от централите на цени, по-високи от допустимите.

Стр. 6

Снимка Пресфото/БТА

Асоциацията на студентите медици организира в Плевен акция по повод предстоящия Ден на здравните работници 7 април. В синя кутия в центъра на града студентите събират писма от хора, които искат да благодарят на своите лекари

СОЦИОЛОЗИ ПОД ПРИКРИТИЕ - СОЦИОЛОГИЯ БЕЗ ПОКРИТИЕ

Стр. 11

ISSN 0861-1343

България

Строители без заплати блокираха магистрала „Марица”

Над сто строителни работници започнаха стачка поради неполучаване на заплати в продължение месеци. Работниците строят магистралата от Свиленград до Капитан Андреево. Стачкуващите се събраха пред офиса на фирмата-строител “Пътни строежи” край Любимец. “Така повече не може. Политиците се хвалят, че строят магистрали. Хубаво, но къде са парите”, каза един от тях и посочи, че от месеци търси пари на заем, но вече няма от кого да поиска.

Част от работниците вече са с изключен ток. Стачкуващите заплашиха и с блокада на магистралата. Те са категорични, че няма да се върнат на работа, ако не получат заплатите си.

Работниците не са получавали от 2011 г. два месеца по 40 процента, за 2012 г. трябва да получат заплати за 9 месеца по 40% и още една заплата. За януари и февруари от тази година не са получили нито една стотинка.

Същите проблеми възникнаха и на магистрала “Тракия”. В началото на месец февруари над 100 души протестираха на новостроящия се лот на АМ “Тракия” - Ямбол-Карнобат с искания да им бъдат изплатени минали задължения от близо 10 милиона лв. Недоволните изкопаха символичен гроб, в който погребаха табели с имената на своите фирми.

Вече няма дело „Мишо Бирата”, Бойко Борисов - чист

С кандалното дело “Мишо Бирата” е прекратено по реда на закона и основателно. Не са установени и нарушения при ръководенето на производството и прекратяването не е неправомерно. Това заяви заместник главният прокурор Борислав Сарафов вчера. ДУМА припомня, че става въпрос за СРС-запис на телефонен разговор, в който експремиерът Бойко Борисов ходатайства за прекратяване на митническа проверка на фирма на покойния вече Михаил Михов, известен като Мишо Бирата, пред шефа на митниците Ваньо Танов. Делото беше един от основните въпроси, с които Цацаров беше обстрелван още като кандидат за главен прокурор. Веднага щом встъпи в длъжност, той разпореди проверка за начина, по който е прекратено производството.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Отново отвори врати обновената детска градина 3 “Пролетен цвят” в пернишкия квартал “Изток”. Детското заведение пострада тежко от земетресението на 22 май миналата година. Със средства на общината са закупени нови креватчета, спално бельо и завивки за децата

Намериха конфликт на интереси при Емил Димитров

Бившият депутат от ГЕРБ обвини Цветан Цветанов и Искра Фидосова, че са кадрували в комисията, която го обяви за виновен

Установен е конфликт на интереси при бившия депутат от ГЕРБ Емил Димитров, стана ясно след изявление на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси вчера. Констатирани са нарушения, свързани и с двата сигнала срещу него. ДУМА припомня, че комисията бе алармирана заради предложени от Димитров промени в Закона за лова и опазването на дивеча, в Закона за здравето и Закона за тютюна и тютюневите изделия.

С промяна в закона за лова Димитров облагодетелства етрополската фирма “Фабрика Медикет” АД, зад която стои майка му Елеонора. Фирмата има договори за стопанисване на Държавното ловно стопанство “Шерба” и дивечовъдния участък “Етрополе”. Приемането на законопроект, внесен и подкрепен от Димитров, би довело до намаляване на разходите за “Медикет”, категорична е комисията.

Частен интерес е подтикнал бившия депутат да предложи и отмяна на забраната за тютюнопушене на обществени места. Подобна промяна би довела до облага за фирмите на майка му и съпругата му, които търгуват с тютюневи изделия, смята комисията. С инициирана законодателна промяна Емил Димитров забранява и търговията със свита хартия с филтър, която се пълни с рязан тютюн, което облагодетелства определени производители, чийто основен дистрибутор е фирмата на майката на Димитров.

Комисията посочва, че вече бившият депутат не се е отзовал на поканите за изслушване във връзка с разследването. Ако решенията на комисията бъдат потвърдени, Димитров може да получи глоба от 5000 до 7000 лв. и ще му бъде отнето възнаграждението за периода, в който конфликтът на интереси е бил укрит.

Началото на проверките срещу Димитров започна в средата на 2012 г. Въпреки обещанията, че разследването ще приключи до “месец - месец и половина”, това не се случи. Димитров обяви, че няма да е депутат от ГЕРБ, и се конфронтира публично със знакови имена от бившите си съпартийци. Той обвини Искра Фидосова, че е правела “опит да направи цедка в комуникацията между премиера Борисов и парламентарната група”. Димитров призна, че не е в добри отношения с Цветан Цветанов, но добави, че е запазил приятелството си с Борисов. “Нека да се види кой кадруваше в Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт за интереси, защото аз ви казвам, че там са хора само на Фидосова и Цветанов”, коментира Емил Димитров пред Медиапул, малко след като стана ясна позицията на комисията за конфликт на интереси.

Димитров бе замесен и в скандал със заменки край Несебър, подозиран е, че стои зад апетитите за власт на движение “Орлов мост”, чието лице е приятелят му Христо Стоичков.

ОБЯВА

Община Брегово, обл.Видин, пл. “Централен”, на основание Заповед №64/02.04.2013 г. на Кмета на община Брегово

ОТКРИВАМ:

Процедура за провеждане на публичен таен търг за отдаване под наем на имоти Публична общинска собственост с начин на трайно ползване пасища и мери, находящи се в землищата на населените места на община Брегово, описани, както следва:

1. Землището на с.Гъмзово - 14 бр. Земеделски имоти - пасища и мери;

2. Землището на с.Калина - 10 бр. Земеделски имоти - пасища и мери;

3. Землището на с.Тияновци - 17 бр. Земеделски имоти - пасища и мери

4. Землището на с.Делейна - 17 бр. Земеделски имоти - пасища и мери;

5. Землището на с.Косово - 34 бр. Земеделски имоти - пасища и мери;

Всички имоти по цитираните землища са описани в тръжната документация с номер по КВС или идентификатор по кадастрална карта, площ на имота и местност.

Първоначална годишна тръжна наемна цена за 1 / един/ дка. - 6,00 /шест/ лв.

Срок за отдаване на имотите 5 /пет/ стопански години, считано от датата на подписване на договора за наем.

Документация за участие в търга на стойност 100,00 / сто/ лв. може да се закупува всеки работен ден от 08:30 ч. до 17:00 ч.

Предложения за участие се подават в деловодството на общината до 16:00 часа на деня, предхождащ търга.

Депозит в размер на 20 % от началната месечна обявена цена се внасят в касата на общината до 16:00 часа на деня, предхождащ търга.

Търгът да се проведе от 10:00 часа на първия работен ден след изтичане на 30 /тридесетия/ ден от публикуване на обявата в заседателната зала на Общинска администрация - Брегово и втора дата след 14 /четиринадесет/ дневен срок от датата за провеждане на търга при същите условия.

До участие в търга да се допускат физически и юридически лица закупили тръжна документация и подали същата с приложени към нея всички задължителни документи изискващи се за допускане до участие в търга. Внесли депозит за участие в търга в определения срок и отговарящи на изискванията определени в тръжната документация

За справки на тел: 0885715534

ЕНИМЕХМЕДОВ ОБВИНЕН В ОПИТ ЗА УБИЙСТВО НА ДОГАН

Софийската градска прокуратура повдигна обвинение срещу Октай Енимехмедов за опит за убийство на Ахмед Доган. Досъдебното производство, водено срещу Енимехмедов за хулиганство и закана с убийство, вчера е било прието по компетентност в СГП. Анализът на всички доказателства, събрани по делото, сочи, че е извършен опит за убийство, а не закана. Затова Енимехмедов е обвинен, че на 19 януари 2013 г. в София при провеждане на Националната конференция на ДПС направил опит умишлено да убие бившия лидер на партията, като се е опитал три пъти да произведе изстрели с газов пистолет към главата на Доган.

Ако бъде признат за виновен, Енимехмедов може да бъде лишен от свобода за 15-20 години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна.

ОБЛАСТНИЯТ УПРАВИТЕЛ НА ВАРНА Е РАБОТИЛ ЗА ДС

Нина АЛЕКСИЕВА

Областният управител на Варна Коста Базитов е бил нещатен сътрудник на Държавна сигурност, съобщи вчера Комисията по досиетата. Предишният областен управител Данчо Симеонов също бе оповестен като сътрудник на ДС. Според данните на комисията Базитов, който е родом от село Старосел, област Пловдив, е бил привлечен за нещатен служител на 22 септември 1989 г. Работил е в структурите на ОУ на МВР-Варна-ДС и е воден на отчет от подп. Иван Иванов. Коста Базитов дълги години беше част от екипа на Кирил Йорданов като заместник-кмет с ресор образование. Правителството на ГЕРБ го назначи за областен управител в края на миналата година, когато разжалва Данчо Симеонов. Комисията публикува данни за принадлежност към службите и за районни кметове и общински съветници, чиито имена вече са били обявявани при предишни проверки.

СКАНДАЛ С УВОЛНЕНИ УЧИТЕЛИ ОТ КЛАСИЧЕСКАТА ГИМНАЗИЯ

Скандал избухна в Националната гимназия за древни езици и култури, известна още като Класическата гимназия, след уволняването на няколко учители от новата директорка Мариела Папазова. Уволнените се оплакаха, че тя ги била отстранила неправомерно и травмирала учениците. Директорката заяви вчера, че уволненията на четирима са законни и правомерни и са постановени заради сериозни нарушения на трудовата дисциплина. Това са невлизане и закъсняване за часове, занимаване на учениците не с учебната програма, а с лични проблеми и връзки, дори с интимни отношения.

Последната уволнена е учителката по физкултура Илонка Джалева. Крайно некоректно е и не смятам, че някой работодател би приел да му бъде представен болничен, в същото време колегата да изпълнява функции на футболен съдия на четвъртфинален мач в Лондон, равностоен на шампионска лига, само че при жените, заяви директорката.

260 от 350 ученици са се подписали в подкрепа на Мариела Папазова. Зад нея стоят и 70% от учителите, каза Даниел Вачков, преподавател по история. За снощи бе обявен протест пред Министерството на културата, организиран от инициативен комитет на родители, учители и ученици, за да научи обществото за “методичното съсипване на единственото национално огнище за класическо хуманитарно образование в училищната ни система”. Според комитета дълго са премълчавани факти, които са срам, за да се съхрани авторитетът на училището, което е дало много от светлите умове на днешната българска интелигенция.

Цитат на деня

Човек с неясен психичен статус

ПСИХОЛОГЪТ ХРИСТО МОНОВ ДАВА ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СИМЕОН ДЯНКОВ

Сергей Станишев:

Нашата цел е хората да имат влияние върху политиката

Александър СИМОВ

Нашата цел е хората да имат реално влияние върху политиката. С тези думи лидерът на БСП Сергей Станишев представи вчера част от кандидат-депутатите на левицата от гражданската квота. Сред известните имена са оперният тенор Калуди Калудов, боксьорът Детелин Далаклиев, писателят Николай Петев, издателят Мартин Захариев, психологът Христо Монов, икономистът Петър Кънев, олимпийският шампион Таню Киряков.

Нашата платформа за изборите трябва да бъде обърната към всички патриоти, които искат да спасят България от разрухата, заяви Станишев. Той разказа за свой разговор с ветерана на БСП, известния вирусолог проф. Петко Андонов. Близо 90-годишният социалист заявил на Станишев, че сега наистина е времето БСП да се съюзи с гражданите в името на доброто бъдеще на България. Ето защо ние спазваме нашата традиция да каним граждани в листите, това са доказали се хора със собствена биография, категоричен бе Станишев.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

БСП не само повдигна завесата, а отвори портал към гражданите, обобщи Мартин Захариев

Сергей Станишев заяви категоричното намерение на БСП да се отвори към гражданите

Сред най-коментираните имена беше това на Мартин Захариев. Пред журналистите той призна, че през 2005 г. е бил в инициативния комитет за издигане на кандидатурата на Бойко Борисов за кмет на София. Оттогава изминаха близо 9 години, но днес аз съм тук, защото ми писна да се чувствам в плен в своята собствена родина, разкри той. Тук съм, защото БСП не отвори завесата за гражданите, тя отвори цял портал за тях, добави той. Според Захариев Станишев е единственият благоразумен и предвидим политически лидер и това било гаранция, че гласът на гражданите нямало да бъде претопен.

Известният певец Калуди Калудов обяви, че през последните 3,5 години в културата е бил извършен истински геноцид и това бил неговия мотив за включване в политиката, защото трябвало да се вземат мерки за нейното спасяване.

Шефката на болница "Шейново" Таня Андреева, която също е в гражданската квота за депутати, обяви, че нейното желание е да се противопостави на абсурдите в здравеопазването. Тя остро разкритикува идеите на Здравната каса и определи като безумие, че според спуснатите лимити през ноември и декември в "Шейново" били предвидени нула раждания.

РАЙКОВ ОБЕЩА ПРОЗРАЧНОСТ НА ИЗБОРНИЯ БОРД

Веселка ВЕНКОВА

Основната цел на този Изборен борд е прозрачност и публичност при подготовката и провеждането на изборите, формулира Марин Райков и определи "институцията" като независим, експертен, консултативен орган, призван да подпомогне МС. За участие Райков поканил "организации и лица, които имат компетентност по отношение на изборния процес и законодателство", а НПО трябвало да са известни като наблюдатели с опит при провеждане на избори. Служебният премиер написал и любезни писма по политическите лидери, но само от БСП и НДСВ му отговорили с предложения за участници в борда.

С очаквания за работа в "отворена структура", която трябва да е "гъвкаво, експертно-консултативно тяло, да реагира, когато има нужда, и да може нещо да промени", дойде на първото заседание на Изборния борд в МС проф. Емилия Друмева. Надявам се да стигнем до работещи правила, посочи юристката.

"Целта на формата е да се повиши критично ниското доверие, което изборният процес има в обществото. Ключовата дума тук трябва да е взаимодействие, ако това не се случи, от подобни срещи няма смисъл", убедена е Антоанета Цонева, председател на Института за развитие на публичната среда. В качеството си на експерт, лично поканен от премиера, в Изборния борд взима участие и скандалният проф. Михаил Константинов, който преди началото заяви: "Оставането ми в "Информационно обслужване" е единственият начин да следим какво става".

Бордът да бъде председателстван на ротационен принцип от самите НПО, предложи служебният премиер и обяви, че нямало "само и единствено да контролира дейността на публичните институции". "Пленарни заседания" бордът ще провежда всяка сряда, след сбирките на МС, решиха участниците, работата му щяла да се предава пряко по интернет, а стенограмите ще бъдат публикувани.

След напускането на медиите заседанието започна обсъждане на проект за правила на гражданския борд за демократични и честни избори, който Райков предложи. Час по-късно не бяха приети още първите две глави на краткия документ.

ПРЕМИЕРЪТ ОБЯВИ, ЧЕ ОТ ВСЯКА ОРГАНИЗАЦИЯ ИЛИ ИНСТИТУЦИЯ ЩЕ УЧАСТВА ПО ЕДИН ЧОВЕК В ИЗБОРНИЯ БОРД.

Ето имената на поканените:
Антоанета Цонева - Институт за развитие на публичната среда
Борислав Цеков - Институт за модерна политика
Димитър Хаджиев - Сдружение "За насърчаване на гражданската активност"
Проф. Димитър Димитров
Елиза Николова - Сдружение БСЧИГП
Проф. Емилия Друмева
Калин Славов, Прозрачност без граници
Красимир Божанов, МВнР
Красимира Медарова, ЦИК
Любомир Милошев - Сдружение "ЕГО ПОЛИТИКО"
Марияна Христова, Министерство на правосъдието
Марчела Абрашева, Фондация "Галъп Интернешънъл"
Проф. Михаил Константинов
Огнян Минчев - Прозрачност без граници
Орхан Тахир - Сдружение "Гражданско общество в действие"
Павел Вълчев - Сдружение "Корективи"
Павлина Попова - Българско дипломатическо дружество
Петьо Славов - Прозрачност без граници
Пламен Иванов - Сдружение "България Грийн Енд Клийн"
Пламен Петков - Сдружение "Асоциация на младите юристи"
Смилена Костова - Министерство на правосъдието
Таня Цанева - Сдружение ГИСДИ

Райков:

Без политкомисари в министерствата

В министерствата няма място за политкомисари, а за работещи заместник-министри, заяви служебният премиер Марин Райков след заседание на правителството вчера. Повод за коментара му беше журналистически въпрос за включването на зам.-министъра на финансите Владислав Горанов в избирателните листи на ГЕРБ. По думите на Райков, когато няма зам.-министри, започва да функционира система на доверителни лица, които изпълняват тези функции. Аз съм институционално мислещ човек и смятам, че във ведомствата има нужда от ясно разписани правила и задължения, категоричен е премиерът. Той разчита зам.-министрите да се включат активно в работата по приоритетите на правителството. Владислав Горанов бе освободен в понеделник, уточни финансовият министър Калин Христов. Разреших и неплатен отпуск на директора на НАП Красимир Стефанов, допълни министърът. Той уточни, че в момента няма заместници. От вчера главният секретар на областната администрация в Кърджали Кирил Колев временно ще изпълнява функциите на областен управител, съобщиха от правителствената информационна служба. Решението се налага заради излизането в отпуск на областния управител Иванка Таушанова за участие в парламентарните избори. По същата причина и двамата й заместници Есад Садък и Асен Тюрдиев напускат временно постовете си. ДУМА припомня, че във вторник премиерът Марин Райков призова губернаторите, които имат политически ангажименти, да излязат в отпуск, за да не падне и сянка на съмнение върху провеждането на изборите. 13 са областните управители, които трябва да напуснат работните си места заради ангажименти в изборите за нов парламент.

63 партии регистрирани до момента в ЦИК

От 71 партии, поискали участие в изборите на 12 май, към момента в ЦИК са регистрирани 63. ЦИК се е произнесла с три отказа от регистрация, едно искане е оставено без разглеждане, а при четири партии е установено, че не са събрали необходимата подкрепа от 7000 души.

След решението на ВАС по три жалби на тези партии ще е ясен точният брой регистрирани партии. Има и заявено желание на партия "Синьо единство" да бъде изведена от регистрациите. Партиите, на които е отказана регистрация, са Българска национална-патриотична партия, Зелена партия и Партия на българските комунисти.

Смяната на кандидати в листите на партиите и коалициите може да се прави до 21 април, каза Ралица Негенцова. В петък от 11 ч. в ЦИК ще се тегли жребий за номерата на партиите и за излъчванията на клиповете и обръщенията от БНР и БНТ.

България

Прокуратурата иззела техника от МВР заради скандала с подслушването

Бившият вътрешен министър Цветан Цветанов вече е разпитан след сигнала на Сергей Станишев

Прокуратурата продължава да разследва сигнала за следене на бизнесмени и политици, който лидерът на БСП Сергей Станишев подаде преди дни. За проверка от МВР вече е иззет автомобил, който заедно с возената в него техника за негласно наблюдение би трябвало да е придвижен до терен на прокуратурата, за да се осъществи пълното им експертно изследване.

"Работим и разпитваме, не работим формално. Самият факт, че сме иззели моторното превозно средство, означава, че работим достатъчно сериозно", коментира вчера главният прокурор Сотир Цацаров. Той допълни, че експертните изследвания ще бъдат водени на територията на прокуратурата. Цацаров уточни, че ДАНС не участва в разследването. Той бе категоричен, че, ако се установят нарушения, проверяващите са готови да влязат и в ДАНС. Ще обхванем всички държавни органи, които притежават такава техника, ако трябва и ДАНС, заяви главният прокурор.

Бившият вътрешен министър Цветан Цветанов вече е разпитан. Сотир Цацаров не даде подробности около изслушването и добави, че всички, които са споменати поименно в сигнала, вече са разпитвани, някои от тях са разговаряли с разследващите дори по два пъти. Главният прокурор добави, че обяснения са взети от всички лица, заемащи бивши и настоящи длъжности, които имат отношение към сигнала. Сергей Станишев, който подаде сигнал до Цацаров, все още не е викан в прокуратурата, но това предстои да се случи.

ДУМА припомня, че до проверката се стигна, след като лидерът на БСП предаде в прокуратурата анонимен сигнал, в който са изредени познати имена на политически опоненти на ГЕРБ, бизнесмени и журналисти. В документацията се твърди, че хората са следени и подслушвани със знанието на Цветан Цветанов. Екип от 10 прокурори от Софийската градска прокуратура и спецпрокуратурата, ръководен от градския прокурор Николай Кокинов и зам.-градския прокурор Роман Василев, влязоха в петък в МВР.

До 16 април проверяващият екип трябва да представи на главния прокурор доклад за резултатите от проверката.

Снимка ДНЕС.БГ

За светофар, висящ само на кабел, сигнализира вчера общинският съветник от БСП Георги Кадиев. Светофарът е на бул. "Цар Борис" III. Кадиев припомня, че на 9 октомври 2012 г. е внесъл питане до кмета Йорданка Фандъкова за сигурността на пътя, като е изброил няколко случая на паднали светофари. Транспортният зам.-кмет отговорил тогава, че в София има 347 светофара и до края на 2012 г. ще бъдат подменени

Заетост за 15 930 безработни осигурява служебният кабинет

Веселка ВЕНКОВА

Над 30 млн. лв. допълнителни средства в бюджета за активна политика на МТСП ще се осигури субсидирана заетост за 15 930 безработни от уязвимите групи на пазара на труда - младежи до 29 години, хора с трайни увреждания, родители на деца до 5-годишна възраст, продължително останали без работа, и пр. С решение от вчера служебното правителство одобри промени в националния план за действие по заетостта през 2013 г.

6,5 млн. лв. от заделените средства са за субсидирана заетост и стажуване на безработни младежи до 29 години. С тях ще се подкрепи изпълнението на националната инициатива "Работа за младите хора на България" 2012-2013 г. 3050 безработни младежи ще получат шанс за първа работа и усвояване на трудови навици и умения на работното си място в частния сектор и в публичната администрация.

За субсидирана заетост по Националната програма "От социални помощи към осигуряване на заетост" са осигурени 12,4 млн. лв., които трябва да осигурят работа допълнително на 7500 безработни за 6 месеца при 6-часов работен ден. Безработните ще бъдат включени в дейности с траен характер и в частния сектор.

По програма "Нова възможност за заетост" с допълнителен ресурс от 4,3 млн. лв. ще бъде осигурена работа за 2000 души, които в резултат от закриване на работни места са останали на улицата. За националната програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания са осигурени допълнителни 1,8 млн. лв. за наемане на 600 безработни.

С допълнителния финансов ресурс ще бъдат назначени още 650 лични асистенти по програма "Асистенти на хора с увреждания", за което са необходими 1,2 млн. лв. За 200 безработни с трайни увреждания в частния сектор са осигурени допълнително 563 788 лв. Ще бъдат предоставени допълнително средства за субсидиране на заетостта на 110 самотни родители с деца до 3-годишна възраст и на 120 безработни майки с деца от 3 до 5 години.

Отново пробват да дадат Западния парк на концесия

Деси ВЕЛЕВА

Нов опит за даване на концесия на Западния парк прави Столичната община. Комисията по транспорт към СОС гласува вчера за прекратяването на досегашната процедура по предоставяне на концесията заради изтекъл срок и обявяви нова. Общината ще продължи да търси кандидат за стопанисване на парка, въпреки че досега само една фирма купи и подаде документи. Това е обединение на българска компания и офшорна фирма, регистрирана на Вирджинските острови. След разглеждане на документите комисията по концесията обаче е отстранила кандидата, тъй като офертата му не е отговаряла на минималните технически и финансови изисквания. Докато е очаквала кандидати, Столичната община е провела широка кампания и е пратила писма до посолствата на страни с традиции в изграждането на атракционни комплекси, отчетоха от кметството вчера. Въпреки това обаче офертата остана една. Създаването на атракцион е основното изискване към бъдещия концесионер. Очакванията към него остават същите и в новата процедура, въпреки забележката на съветниците от БСП. Имаме същите изисквания, а очакваме различни резултати, изрази недоумението си Георги Свиленски от БСП. Той гласува "въздържал се", а окончателното решение ще бъде взето от водещата стопанска комисия, която евентуално ще обсъди корекции в документацията.

Концесията на Западния парк ще е за максимален срок от 25 години, а минималните инвестиции ще са в размер на 11 млн. лв. Концесионна такса отново няма да се изисква.

Комисията по транспорт отложи разглеждането на предложението на червения общински съветник Борис Цветков за именуване на метростанция 22 с името "Димитър Благоев".

МИХАИЛ МИРЧЕВ: ЕДНО ИЗСЛЕДВАНЕ НЕ МОЖЕ ДА МАНИПУЛИРА ХОРАТА

Мария НИНОВА

Едно социологическо изследване по никакъв начин не може да изманипулира нагласите на хората, заяви председателят на Българската социологическа асоциация (БСА) Михаил Мирчев вчера. По повод последното изследване на Мира Радева, което доведе до скандали в социологическите среди, Мирчев заяви, че за манипулация на хората са нужни серия от проучвания, а не само едно. Данните на Радева по никакъв начин не могат да повлияят на политическите склонности на народа, смята Мирчев.

От Българската социологическа асоциация изразиха готовност да направят професионален одит на скандалното изследване, както и на други проучвания. "Скандалът около Радева идва от неспазване на елементарни професионални норми, включително и неспазването на закона. Защото не сме в каква да е ситуация, а в предизборна ситуация и към никого, медия или изследовател, когато допусне такова нещо, може да има прекалено голяма толерантност", смята професорът. Той не пожела да коментира как утвърден институт би могъл да се забърка в подобен скандал. По думите му спорът е бил пренесен от професионалните стандарти към личностните емоции.

Михаил Мирчев не поиска и да каже обществените нагласи до вчерашния ден с мотива, че е прекалено рано за такива изследвания и подобни резултати ще може да съобщи след десет дни. Той коментира, че в последните години по време на избори се появяват менте изследователи, които затрупват медийното пространство с данни.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Ученици от ОУ "Христо Смирненски" в Хасково вчера се включиха в националната кампания по залесяване на училищните дворове, въпреки че са във ваканция

България

Парите за болниците намаляват

Аида ОВАНЕС

Парите за 2013 г. като брутна сума са малко повече от тези за 2012, но в тях са включени 40 млн. лв. за интензивно лечение и 15 млн. лв. за асистирана репродукция, които през 2012 г. се заплащаха от републиканския бюджет. Чистата сума за болнична помощ през 2013 г. е по-ниска от тази за миналата година, констатират от Центъра за защита на правата в здравеопазването.

Близо 40 лечебни заведения са с нулев бюджет за т.г., показа проучване на ДУМА. Сред тях са МБАЛ "Д-р Димитър Моллов" ЕООД и "Хоспис Елена" в гр. Елена, "Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания - Шумен" ООД, "МБДПЛР" ЕООД в Дряново, МБАЛ "Бялата лястовица" в област Добрич, ДКЦ XXIV-СОФИЯ и др.

10 болници с най-големи бюджети получават общо 324 млн. лв., което е над 1/3 от всички разпределени средства. Останалите 2/3 са разпределени между 380 договорни партньори.

Междувременно стана ясно, че Надзорният съвет на НЗОК е одобрил средствата за консумативи за тежки мозъчни интервенции.

Нито надзорниците, нито лекарите обаче знаят колко точно пари са събрани от здравни вноски в края на 2012 г. "Поискахме да знаем най-после има ли някаква сметка на касата. Къде се намира тя, колко пари има в нея. Не получихме отговор", заяви председателят на Българския лекарски съюз (БЛС) д-р Цветан Райчинов. "Въпросните 50 милиона бяха казани като очаквана сума от говорителя на НАП. Бяха събрани около десетина милиона в наличност и ние тогава ги прибавихме към средствата, с които разполагахме, и разплатихме абсолютно всички надпрогнозни бюджети. Ние с други пари не сме разполагали. Ако след първи януари са се събрали още вноски, не знаем къде са. Разбирате ли, те може да са отишли в държавния бюджет", смята д-р Иван Кокалов, член на Надзорния съвет на НЗОК. По-късно управителят на НЗОК обясни, че средствата са отчетени в счетоводните документи на касата.

Млади социалисти отбелязаха Деня на детската книга

Павлета ДАВИДОВА

Общинската детска библиотека в Самоков получи като дарение книжки от Младежкото обединение на БСП

Представители на Младежкото обединение на БСП в София-област отбелязаха Деня на детската книга. Малчугани от няколко общини получиха книжки от млади социалисти.

Самоков се включва в областното даряване за трета поредна година. Книжки от МО вече са получавали домовете за деца, лишени от родителска грижа, в село Доганово, община Елин Пелин, и ДДЛРГ в Габрово. Тази година самоковските младежи дариха общинската детска библиотека. С нови книги се сдобиха и невръстните малчугани от дом "Надежда" в село Гурково. Освен с книги, младежкото обединение в Ботевград ги зарадва и с торта. През март млади социалисти от Своге подариха книжки на библиотеката в село Реброво. Предстоят и други инициативи, свързани с поощряване на четенето. Представители на Младежкото обединение в София-област започнаха подготовката и за Деня на земята, като до края на месеца е предвидено залесяване в различни общини.

Социалните мрежи все по-харесвани за предизборна кампания

Телевизията е най-предпочитаната медия от политиците, вярват й 68% от българите

Социалните мрежи, блоговете и сайтовете за споделяне печелят все повече доверието на българите по време на предизборната кампания, обяви Орлин Спасов от фондацията "Медийна демокрация". Той се позова на данни на "Евробарометър" за доверието в медиите от ноември 2012 г. Спасов посочи, че в интернет ще се разгърне сериозна предизборна борба, почти толкова важна, колкото и в останалите медии, и това ще е новият момент в предстоящата предизборна кампания.

Водещите партии сега навлизат доста агресивно в онлайн пространството, което генерира високо ниво на доверие, смята експертът. Той обаче посочи, че има голяма линия на разделение в харесването между социалните мрежи и новинарските сайтове. Като цяло за интернет доверието е 42 процента, но по отношение на социалните мрежи, блоговете и сайтовете за споделяне то нараства до 61 процента през последните години. В ЕС доверието към социалните медии е 50 на сто, което поставя страната на едно от най-високите места, поясни Спасов.

Проучването сочи, че сред традиционните медии в България най-високо е доверието към телевизията - 68%, срещу 29% от запитаните, които не декларират такова. Тези показатели са по-високи от средното за Европейския съюз, където доверието е 48 на сто.

След телевизията се нарежда радиото, което събира 51 на сто доверие срещу 34% недоверие. Сходна е ситуацията в ЕС, където 54 на сто имат доверие към радиото, 38% - не.

В дъното на класацията са печатните издания. 43 на сто от участниците в допитването са отговорили, че имат доверие в тях, а 46 на сто са отговорили с "не". Единствено тук недоверието надхвърля доверието, което ще бъде важно по време на кампанията, коментира Спасов. В ЕС данните посочват 40 на сто доверие срещу 54 на сто, които са скептични към този тип медия. За губещата влияние преса, където доверието през 2012 г. е спаднало с 2% спрямо 2011 г., Спасов посочи, че това се дължи на директното пренасяне на икономически интереси в медийната сфера.

Бум на варицела в Пернишко

Тройно са се увеличили болните от варицела в Пернишко, съобщи Регионалната здравна инспекция. Само за седмица шарка са хванали 93 души.

Най-много са новорегистрираните случаи в Перник - 63, по осем са в Радомир и с. Драгичево. Заболелите са на възраст от 2 до 40 г. Само през март от варицела са преболедували 233 жители на региона.

Миналата година заразата е отбелязала пик през ноември и декември, когато са регистрирани 205 болни. Повишената заболеваемост е свързана със зимно-пролетната сезонност и завръщането на децата в детските колективи.

СПАСИХА МЪЖА, САМОЗАПАЛИЛ СЕ ПРЕД ПРЕЗИДЕНТСТВОТО

Вече няма опасност за живота на 52-годишния Димитър Димитров, който се самозапали на 13 март пред президентството, съобщи вчера проф. Огнян Хаджийски, директор на Клиниката по изгаряне в "Пирогов". Той поясни, че мъжът е бил опериран във вторник, чувства се добре и вече се храни и движи самостоятелно.

ДУМА припомня, че Димитров беше с 25% изгаряния на цялата глава, шията, гърдите и пръстите на двете ръце, и с опасност за живота беше приет в Центъра за спешна помощ. Първоначално той е стоял до фонтана пред президентството и не се е движел, разказаха свидетели на инцидента. След минута просто е пламнал. Димитров има ковачница в с. Крайници, Дупнишко. Около мястото, където се е запалил с бензин, имаше разхвърляни визитни картички. Служители на НСО обаче успяха да го угасят.

Петима души се самозапалиха в рамките на един месец. Четирима от тях починаха. Първият случай на самозапалил се в страната след бунтовете бе на 18 февруари на 26-годишния Траян Маречков в центъра на Велико Търново, който почина. Последва го 36-годишният Пламен Горанов от Варна, който се самозапали пред община Варна в знак на протест срещу управлението на ГЕРБ, кмета Кирил Йорданов и групировката ТИМ. 53-годишният Венцислав Василев се самозапали в сградата на община Раднево на 26 февруари. Той почина от тежките изгаряния на 10 март. Дванадесет дена по-късно почина самозапалилият се на стадиона в силистренското село Ситово 40-годишен Тодор Йовчев.

КМЕТ ОБЯСНЯВА НА АНГЛИЧАНИ КОЛКО СА ИМ ДАНЪЦИТЕ

Дана РУСЕВА

Как се изчисляват местните данъци и такси в община Ген. Тошево, обясниха кметът Димитър Михайлов и специалисти от администрацията на среща с англичаните, живеещи в региона. Те са около 120 души и имат 60 имота. Акцентът беше поставен върху формирането на данъка за недвижими имоти и таксата за смет. Разгледани бяха конкретни случаи със заплатени вече налози от английски граждани, на които бе направена пълна разбивка и показана формулата на тяхното съставяне. Такива срещи са особено необходими, защото имаме нужда от конкретни разяснения и сме благодарни на общината, каза лидерът на местната английска общност Бил Джозес, който живее в село Средина. "С английските пенсии при вас имаме сравнително висок стандарт и неща, които на Острова не можем да си позволим, тук са всекидневие. Но най-вече сме дошли, за да изкараме спокойни старини", добави той. Половината от британците живеят постоянно в Ген. Тошевско, другите идват за празници и почивки.

Дъждът в София предизвика големи задръствания през вчерашния ден

Икономика

5 наказателни производства в енергетиката

НЕК изкупувала тока от американските „Марици” по-скъпо от допустимото, установи проверката на прокуратурата

При проверката в енергийния сектор са констатирани нередности в дейността на ЧЕЗ, Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), Националната електрическа компания (НЕК) и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ), съобщиха от прокуратурата вчера.

Образувани са 5 наказателни производства, заяви заместник главният прокурор Борислав Сарафов при обявяването на резултатите от проверката, която започна през февруари.

Първото дело е за виновни длъжностни лица в ДКЕВР. Второто е във връзка с непотърсен от държавата дивидент от ЧЕЗ. Третото е за умишлена безстопанственост след проверката в НЕК, четвъртото е след материали от ДАНС за Михаил Андонов, изпълнителен директор на НЕК и на БЕХ. Петото е по доклад на Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) във връзка с проверка в ЧЕЗ.

Липсва адекватно, активно поведение и сме в условия на бездействие на ДКЕВР за важни обстоятелства и констатации, заяви от своя страна Камен Михов, председател на Върховната административна прокуратура (ВАП), ръководил екипа, извършил проверката в ДКЕВР. Установени са редица нарушения като разминавания в отчетите за приходите и разходите и занижен контрол, уточни той, цитиран от Mediapool.

“За проверката в НЕК бяха привлечени и агенти на ДАНС. Проверките приключиха на 22 март. Бяха изготвени доклади. На 29 март докладите от отделните проверки бяха обединени в един общ доклад”, информира главният прокурор Сотир Цацаров.

“Според информацията, с която разполагаме към момента, ДКЕВР не е съставила досега нито един акт на ЕРП-тата, въпреки нашите предписания. Прокуратурата не отнема лицензите, тя дори не може да стартира процедурата. Това трябва да направи регулаторната комисия. Прокуратурата не може да се меси в решението на комисията, дори не е страна в производството. Установено е, че в ДКЕВР в продължение на години е занижен контролът над ЕРП-тата . Това на практика означава бездействие и показва, че ДКЕВР е неефективен контролен орган”, каза Михов.

Зам. градският прокурор Божидар Джамбазов, който е ръководил екипа, извършил проверката в НЕК по договрите с ТЕЦ “Марица изток” 1 и 3 (т.нар. американски “Марици”), посочи, че договорите са обвързани с поети ангажименти още от 1998 г. За “Марица изток 3” е било предвидено да се изгради съвместно предприятие, а за “Марица изток 1” - да се изградят нови мощности. “През 2001 г. са сключени две споразумения, а през годините - множество споразумения, които касаят споразуменията през 2001 г. НЕК е била задължена да изкупува цялата електроенергия от двете електроцентрали, независимо от енергийните нужди на страната. Още през 2000 г. е установено, че потреблението и износът изостават от прогнозните, заложени в договорите. Независимо от това договорите са сключени. Поради високите цени на тази електроенергия тя не може да бъде продавана без загуба. От момента на сключване на договорите до този момент установихме, че електроенергията е оскъпена с между 10% и 25%. Тези договори няма как да бъдат прекратени, тъй като са сключени така, че при прекратяване НЕК ще търпи огромни загуби. Считаме, че са налице действия на представители на НЕК, които са довели компанията до огромни загуби”, заяви Джамбазов.

Прокурор Нели Златкова, която прави анализ на работата на ЧЕЗ и другите електроразпределителни дружества, критикува работата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, че в качеството си на съсобственик на акции от тези дружества е занижил контрола и дейността. Така само за 2007-а и 2011-а година държавата трябва да приключи финансовата година с печалби, които се разпределят между ЧЕЗ и държавата, но такива печалби няма разпределени. Само за 2010 г. е разплатена такава печалба, а неразплатената печалба от 2012 г. възлиза на над 592 000 лв.

Договорите с “Мариците” няма как да бъдат прекратени, тъй като са сключени така, че при прекратяване НЕК ще търпи огромни загуби, изтъкнаха проверяващите прокурори, които заедно с главния прокурор Сотир Цацаров (на преден план) представиха резултатите от проверките

С 20-25% щял да поскъпне токът след либерализацията

Подготвяната либерализация на пазара на ток ще доведе до скок в цените на електроенергията между 20-25%. Това прогнозира членът на управителния съвет на Българската фотоволтаична асоциация (БФА) Владимир Аличков, цитиран от Money.bg. Една от констатациите на Европейския съюз е, че токът у нас се продава на цена под себестойността му и при евентуално отваряне на пазара това няма как да не се отрази върху цените, които ще опитат да достигнат нормалните си стойности. Според БФА настоящата ситуация, при която ВЕИ секторът е сатанизиран, се дължи основно на отишлото си правителство. И по-специално на министър Делян Добрев, който първо беше зам.-министър, а после и министър, отговарящ за сектора. Цялостната политика на правителството на ГЕРБ доведе до това, че едни инвеститори, вложили 3 млрд. евро в България, сега се обвиняват за всичките злини, случили се в сектор енергетика. Обвиняваха ни, че заради нас е скочил токът, сега отново има кампания срещу нас, заради това, че внасяме хаос в производството и че ТЕЦ-овете не работят, твърдят от асоциацията. Според друг член на БФА - Никола Николов, асоциацията е готова да съди Електроенергийния системен оператор, който по нареждане на министър Асен Василев разпореди изключването на обявени за нередовни ВЕИ мощности.

Срив в добива на въглища в мини „Марица-изток”

От 74 хил. тона на 16 хил. тона падна добивът на въглища в мини “Марица-изток”, съобщи Дарик. С цел намаляване на производствените разходи над хиляда миньори и административен персонал са в принудителен отпуск. Отделно близо 2000 миньори са в платен и неплатен отпуск в Югозападния въгледобивен район.

Трите рудника на дружеството работят дневна и нощна смяна, като всеки от тях изпълнява конкретен режим на работа и спазва наложените ограничения. Те се налагат заради ниското потребление на енергия в страната, което доведе до изключване на мощности. Това сви заявките за доставка на въглища за източномаришките топлоцентрали.

Въпреки че добивът на въглища е спаднал почти петкратно, дружеството изплаща по график и в договорените срокове аванси и работни заплати.

Миньорите очакват на днешното заседание на Браншовия съвет, което ще се проведе в МИЕТ, да се вземат спешни решения, защото въгледобивът загива, съобщи председателят на Федерацията на независимите синдикати на миньорите към КНСБ Валентин Вълчев. На срещата ще участват и двата синдиката, БЕХ, НЕК, ДКЕВР. Вълчев добави, че ако не бъдат взети конкретни решения за ефективни действия за спасяване на българския въгледобив, синдикатите ще предприемат съответни действия.

Найденов лъгал за повишения износ на вино

Под съмнение са съобщените от бившия земеделски министър Мирослав Найденов данни за увеличен износ на български вина с 2% и увеличено потребление на вътрешния пазар с 10% за 2012 г. Това заяви председателят на Националната лозаро-винарска камара проф. Пламен Моллов, съобщи news.bg, като се позовава на Радио Пловдив.

Припомняме, по време на традиционното зарязване на лозята на Трифон Зарезан в Сопот Найденов съобщи, че износът на българско вино нараства и през 2012 г. той бележи 2% ръст.

Според Моллов в сектора има стагнация и свидетелство за това е присъствието само на 20 чуждестранни и 25 български винарски изби на започналата вчера в Пловдивския панаир изложба “Винария”. Сериозните затруднения на българския лозаро-винарски сектор се дължат на световната криза, но тенденцията е трайна, коментира още проф. Моллов. Той подчерта, че сивият сектор в бранша е над 50%.

1,828 МЛРД. ЛЕВА ИМА ВЪВ ФОНДА ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ВЛОГОВЕТЕ

1,828 млрд. лева има във Фонда за гарантиране на влоговете в банките. Това съобщиха от фонда, като допълниха, че всички банки са внесли в срок годишните си вноски, които са общо 246 млн. лева. Съгласно закона банките превеждат 0,5 на сто от общия размер на влоговете си във фонда.
Сумите не са превели единствено клоновете на банки от ЕС, които са освободени от това задължение, но влоговете са гарантирани от системата в страната по седалището на банката - майка. Фондът гарантира влогове до 196 000 лева.

Практично земеделие

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Отчитат понижение в цените на зърното

През изминалата седмица зърненият пазар в страната бе спокоен. Слабото търсене и достатъчните запаси от зърно, от една страна, и натискът на международните цени от друга, повлияха на понижението на цените на зърното в страната. На зърнените борси в страната търсенето и предлагането бе вяло. Ценовата ножица отново бе в широки граници между търсене и предлагане, което и е причина да не бъдат регистрирани сделки на борсите. На европейските зърнени пазари се наблюдава възстановяване на ценовите равнища при пшеницата и запазването на котировките при цените при царевицата. За това повлияха и новите прогнози за предстоящите реколти, които са по-умерени от предходните, що се касае до очакваното увеличение на производството през настоящата реколтна година.

Средните изкупни цени без ДДС за страната по култури за изтеклия период са както следва:

- пшеница с високи хлебопекарни качества - 429 лв./т без ДДС при 440 лв./т спрямо предходната седмица;
- пшеница с ниски хлебопекарни качества - 416 лв./т без ДДС при 417 лв./т;
- царевица - 391 лв./т при 401 лв./т;
- пивоварен ечемик - 404 лв./т без ДДС при 409 лв./т;
- рапица - 863 лв./т без ДДС при 909 лв./т;
- без промяна остават цените на фуражния ечемик - 415 лв./т, и на маслодайния слънчоглед - 846 лв./т без включено ДДС.

Средните цени на едро и дребно при брашната също запазват нивата си от предходната седмица и са както следва: тип 500 - 799 лв./т; тип 700 - 765 лв./т; тип 1150 - 738 лв./т. На този етап цените се задържат от производителите на брашна, въпреки че се наблюдава тенденция за понижение на цената на суровината.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за периода 18.03. - 25.03.2013 г. за седмицата са символични - 37 483 тона, при 77 746 т за предходната седмица, което е с 40 263 т по-малко. По основни видове зърно и зърнени продукти количествата са както следва: 9188 т пшеница; 1305 т черен маслодаен слънчоглед; 24 575 т царевица; 23 т шарен слънчоглед; ориз - 420 т; кориандър - 225 т; пшенично брашно - 280 т; карго - 92 т; ечемик - 540 т; фасул - 688 т; шафранка - 3 т; тритикале - 50 т; нахут - 5 т; синап - 5 т; леща - 6 т и овес - 78 т.

Общо от началото на настоящата реколтна година са напуснали 3,44 млн. тона зърно, при 4.41 млн. т или 0,97 млн.т по-малко спрямо същия период на предходната реколтна година.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

АКТУАЛНА ЦЕНОВА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ 25.03.2013 г.

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества през изтеклия период отново отчитат спад спрямо нивата от предходната седмица и се движат в ценовия диапазон от 420 до 460 лв./т без ДДС за различните области на страната. Осъществените търговски сделки са по-скоро на ниските ценови равнища.

За същия период на предходната година средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите на 330 - 380 лв./т. Средната цена за страната е била 357 лв./т без ДДС.

При пшеницата с ниски хлебопекарни качества също се отчита спад в цените и сделки се осъществяват в ценовия диапазон от 380 - 420 лв./т без ДДС.

За сравнение, през миналогодишната реколта средните цени на пшеницата с ниски хлебопекарни качества бяха в рамките на 330 - 370 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 348 лв./т без ДДС.

Цените на пивоварния ечемик се стабилизираха на нивата си от предходната седмица, отбелязвайки лек спад на високите нива, и са в границите от 390 до 440 лв./т без ДДС.

За същия период на предходната година средните цени на пивоварния ечемик са били в границите на 350 - 370 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 358 лв./т без ДДС.

Цените на фуражния ечемик следват равнищата на пивоварния и също бележат спад спрямо миналата седмица и се движат в рамките на 370 - 430 лв./т без ДДС.

За сравнение, през миналогодишната реколта средните цени на фуражния ечемик бяха в рамките на 340 - 360 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 353 лв./т без ДДС.

При черния маслодаен слънчоглед през тази седмица изкупните цени бележат корекция надолу, продължават да се движат в широк диапазон и са между 750 - 850 лв./т без ДДС. Преобладават сделките на нива от 830 лв./т.

За сравнение, от миналогодишната реколта средните цени на черният маслодаен слънчоглед бяха в рамките на 740 - 790 лв./т без ДДС, а в някои области сделки са сключвани на ценови равнища до 810 лв./т. Средната цена за страната е била 756 лв./т без ДДС.

Цените на царевицата-зърно отчитат спад от предходната седмица и са в ценовия диапазон от 360 - 420 лв./т без ДДС. Преобладават сделките на нива от 400 лв./т.

По същото време на предходната година средните цени на царевицата реколта 2011 година са били в границите на 340 - 390 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 360 лв./т без ДДС.

Цените на рапицата през седмицата се понижиха и сделките са в рамките на 820 - 900 лв./т без ДДС. Количествата от рапица са на изчерпване и това предполага запазване на цената на достигнатите нива.

СТАТИСТИКА

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеница реколта 2012 година за периода 01.07.2012 - 25.03.2013 г. е 2 128 625 т (1 779 113 т за ЕС и 349 512 т. за трети страни).

За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница е била в размер на 2 006 429 т, което е с 122 196 т повече за настоящата година.

Остатъчните количества пшеница към 30.06.2013 г. се оценяват на 485 хил. т, при 528 хил. т за същия период на предходната реколтна година. Като се има предвид фактът, че за пшеницата нова реколта е необходимо следжътвено доозряване, на страната ще са необходими около 200 хил. тона преходен остатък от реколта 2012 г. Пшеницата, която може да бъде изтъргувана извън страната до края на реколтната 2012 година, е в размер на 285 хил. тона.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2012 година за периода 01.07.2012 - 25.03.2013 г., е 305 116 т (95 501 т за ЕС и 209 615 т за трети страни).

Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е бил в размер на 330 400 т, което е с 25 284 т повече спрямо настоящата.

РАПИЦА

За периода 01.07.2012 - 25.03.2013 г. напусналите количества рапица от страната от реколта 2012 година са 194 674 т (166 415 т за ЕС и 28 259 т за трети страни).

За същия период на миналата реколтна година напусналата рапица е била в размер на 468 978 т, което е с 274 304 т повече от настоящата година.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.09.2012 - 25.03.2013 г., е в размер на 349 376 т (303 857 т за ЕС и 45 519 т за трети страни). Остатъчните количества от царевица към 31.08.2013 г. се оценяват на 509 хил. т., които са свободни за търгуване извън страната. Това е сравнително голям запас, който ще депресира цените на царевицата през следващите месеци.

Към същата дата на миналата година напусналото количество е 952 630 т, което е с 603 254 т повече спрямо настоящата реколтна година.

СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.09.2012 - 25.03.2013 г., е 468 364 т (387 691 т за ЕС и 80 673 т за трети страни). Остатъчните количества от черен маслодаен слънчоглед към 31.08.2013 г. се оценяват в размер на 441 хил. тона, които са свободни за търгуване извън страната.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90
WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Икономика

Марин Райков:

Фискалният резерв може да надхвърли 4,7 млрд. лв.

Условието обаче е Европейската комисия да възстанови платените 800 млн. лева земеделски субсидии

Веселка ВЕНКОВА

Сериозни са шансовете в края на седмицата фискалният резерв да надхвърли 4,7 млрд. лв., каза след заседанието на кабинета вчера служебният министър-председател Марин Райков. Той припомни, че при посещението си в Брюксел поставил пред Европейската комисия въпроса за възстановяване на сумата от 800 млн. лв., която бе платена от бюджета за земеделски субсидии. "Очаквам до края на седмицата тези средства да бъдат възстановени", заяви премиерът.

Очаквам до средата на април или малко след това Програмата за развитие на селските райони за следващия програмен период 2014-2020 да добие един позавършен, да не кажа окончателен, вид. Научният съвет вече работи за определянето на приоритетите на България с оглед на общата селскостопанска политика на ЕС, каза още Марин Райков. Днес той ще има среща с тютюнопроизводителите. Един от проблемите в земеделието, които го притеснявали, отбеляза специално премиерът, е фактът, че общинските пасища са били раздавани на хора без животни.

Райков е помолил министъра на финансите Калин Христов да положи усилия за намаляване на задълженията на държавата към бизнеса, които в началото на служебното управление бяха над 108 млн. лв. Райков повтори, че 70 на сто от тях са задължения само на един държавен субект. "Въпросът за оздравяването на БДЖ е централен за правителството", посочи Райков.

"Правителството има ангажимент за размера на задълженията на централното правителство, общините отговарят за собствените си бюджети. Те получават годишно трансфер от правителството", обясни от своя страна финансовият министър Калин Христов, по повод писмо, което е изпратил до общините.

"Има промяна в закона за задълженията и договорите и изпратих писмо, с което информирам общините да имат предвид в работата си да изпълняват закона. Не става дума за ултиматум, просто информирам общините. Всички общини получават в срок трансфера, който се дължи от централното правителство. От там на татък те трябва да работят в рамките на собствените си бюджети и да не предприемат ангажименти, които надхвърлят бюджетите, тъй като не може да има допълнителен трансфер", посочи финансовият министър.

Служебният премиер Марин Райков обърна специално внимание и върху ангажиментите на служебния министър, отговарящ за развитие на електронното правителство Роман Василев, и подчерта, че има ясно определена функция. "По темата с електронното правителство сме напреднали доста, правим стъпки, които скоро ще съобщим. Василев е министър, който активно и почасово е в контакт с мен, за да докладва това, което върши, и това, което постига", посочи Райков.

Кой взима най-високата заплата в света?

За поредна година сп. Fortune отличи десетте изпълнителни директори, които са спечелили най-много през изминалата година. По данни на списанието заплатите на шефовете на големите американски корпорации са се повишили средно с 9% през миналата година, като сред тях има дори и такива, които са си написали чек с 80% по-голям, отколкото година по-рано. Ето кои са хората с най-високите заплати в света:

1.Генералният директор на Disney Робърт Игер Годишна заплата: 37 103 208 долара

2.Генералният директор на медийния конгломерат Viacom Филип Дауман. Годишна заплата: 33 396 104 долара

3. Изпълнителният директор на eBay Джон Донахю. Годишна заплата: 29 705 081 долара

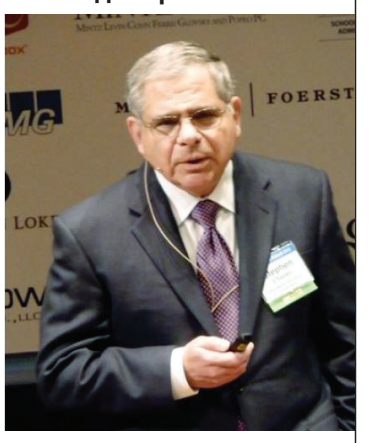

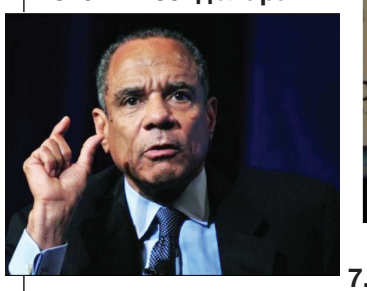
4. Генералният директор на мрежата кафенета Starbucks Хауърд Шулц Годишна заплата: 28 909 773 долара

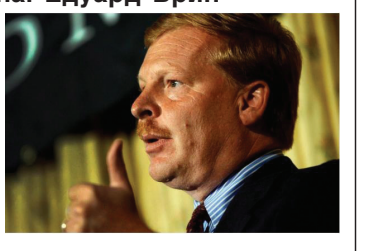
5.Директорът на петролната компания Occidental Petroleum Стивън Чейзен Годишна заплата: 28 519 053 долара

6.Изпълнителният директор на финансовата компания American Express Кенет Шено Годишна заплата: 28 012 789 долара

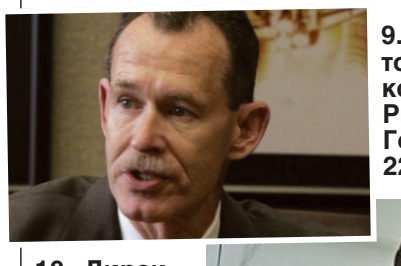

7. Директорът на Outgoing Tyco International Едуард Брин Годишна заплата: 23 902 734 долара

8.Генералният директор на аерокосмическата компания Lockheed Martin Робърт Стивънс Годишна заплата: 23 845 459 долара

9. Генералният директор на финансовата компания Capital One Ричард Феърбанк Годишна заплата: 22 601 824 долара

10. Директорът на голямата финансово-промишлена група United Technologies Луи Шеневер. Годишна заплата: 21 790 084 долара

Свят

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Поредна стачка започна в гръцките железници заради решението на правителството да ги приватизира. Железничарите очакват масови уволнения от новите собственици, които несъмнено ще намалят и високите заплати, които досега получаваха служителите в железопътния транспорт. От вчера стачкуват и пристанищните работници в Гърция

Сърбия и Косово пак се разминаха

След поредния провал на преговорите САЩ поискаха автономия за Северно Косово, а Русия настоява въпросът да се разгледа в СС на ООН

На приключилите рано вчера преговори в Брюксел между правителствените делегации на Сърбия и Косово двете страни не успяха да постигнат съгласие за нормализиране на отношенията помежду си, предаде Би Би Си. Сръбският премиер Ивица Дачич, косовският му колега Хашим Тачи и главата на европейската дипломация Катрин Аштън проведоха няколко двустранни и тристранни срещи в рамките на 12 часа. "По някои точки позициите ни са все така далечни, но има и известен напредък" - заяви пред журналисти сръбският премиер Ивица Дачич.

Напрежението между двете страни бе предизвикано от разногласията по статута на сръбските общини в Косово. Припомняме, че Белград се стреми да постигне максимално широка автономия на сърбите в северната част на най-младата балканска република, докато Прищина се опасява, че това би накърнило конституционния ред в страната.

Сърбия и Косово не успяха да постигнат споразумение за подобряване на отношенията си, което е от критично значение за надеждите на Сърбия да се присъедини към ЕС, заяви върховният представител за външната политика и сигурността Катрин Аштън, цитирана от Ройтерс. Аштън, която бе посредник в преговорите, заяви в декларация, че пукнатината между двете страни е "много тясна, но дълбока", като добави, че 12-часовата сесия преговори в Брюксел е последният път, когато всички страни в диалога с посредничеството на ЕС ще се срещнат официално.

Според сръбския анализатор проф. Предраг Симич за ЕС преговорите между Белград и Прищина най-вероятно са приключили и ако те продължат, това ще бъде с посредничеството на Вашингтон.

Междувременно сензация предизвика последната позиция на Вашингтон с изявлението на говорителя на Държавния департамент Виктория Нюланд, която на нарочна пресконференция обяви, че САЩ искат автономия за Северно Косово. Тя поясни, че "Прищина трябва да установи форма на автономия, която Сърбия иска, а ролята на Белград в случая е да разбере, че е време да се разреши този въпрос".

Решението за Косово трябва да се търси чрез структурите на ООН, като се уважават "естествените и основните интереси" на сърбите, а не чрез ЕС и САЩ, заявил руският посланик в Белград Александър Чепурин, цитиран от сръбския вестник "Блиц". "Съвсем ясно е, че ключовият играч в случая е Съветът за сигурност на ООН, а резолюция 1244 е едно от най-съществените неща, което не загуби силата си, независимо от твърденията. Това е решението на Съвета за сигурност, че самообявилата се държава Косово не е член на ООН, не е призната и решението за това зависи от всички членки на Съвета за сигурност", подчертал руският посланик.

Мохамед е най-популярното име в... Европа

Съгласно последните сведения на Ведомството по социално застраховане в Нидерландия най-популярното мъжко име сред новородените в Амстердам, Хага, Ротердам и Утрехт е... Мохамед. Това име все по-често звучи и в родилните отделения на белгийските клиники, а така също и в норвежката столица Осло. Името на пророка продължава да бъде едно от най-популярните сред новородените и в град Милано и в шведския Малмьо, а във Великобритания то е едно от най-предпочитаните през последните две десетилетия.

Формално най-разпространеното име сред новородените в Англия продължава да бъде Хари, но дали на практика е така? Дали има нещо скрито от погледите на обществеността и специалистите, пита Олег Капцов от "Topwar.ru". Оказва се, че името Мохамед има поне десет различни начини на изписване: Мохамед, Мухамед, Магомет, Махмуд, Мехмет... и сумата от всички тези комбинации гарантирано обезпечава лидерството на това име сред новородените на Албиона, смята специалистът.

И още нещо интересно! Аюб, Хамза и Амин са сред трите най-популярни мъжки имена в столицата на европейската бюрокрация Брюксел. А поетично звучащите Ясмин, Айя и Иман са сред трите най-популярни имена на новородените гражданки на белгийската столица.

Елизабет II си издейства увеличение на заплатата

Годишната заплата на кралицата на Великобритания Елизабет II беше увеличена с 5 млн. британски лири, които се добавят към общия бюджет, който монархът получава от данъкоплатците за изпълнението на официалните й задължения, съобщи АФП. По този начин "Дължимото на суверена", както се нарича годишната лепта, която получава кралицата, за 2013-14 г. достига сумата от 36,1 млн. британски лири, в сравнение с 31 млн. лири стерлинги за предходната година.

ПУТИН ЗАБРАНИ НА ЧИНОВНИЦИТЕ СМЕТКИ В ЧУЖБИНА

Руският президент Владимир Путин издаде указ, с който всички руски официални лица и директори на държавни компании ще трябва да се откажат от чуждестранните си сметки и акции, съобщиха световните осведомителни агенции. Началникът на кабинета на президента Сергей Иванов заяви, че крайният срок, за да се направи това, е 1 юли. Той добави, че никой няма да бъде оставен над закона и че всеки, у когото бъдат намерени такива средства след този срок, ще бъде уволнен или наказан.

Анализаторите смятат, че целта на указа е да се намали корупцията и да се предотврати чуждото влияние върху руските официални лица.

БОМБА СТРЕСНА БЕРЛИН

Трафикът в Берлин бе сериозно объркан вчера сутринта. Много улици и железопътни линии в германската столица бяха затворени заради неексплодирала бомба от Втората световна война.

На територията на страната има стотици невзривени боеприпаси от 1940-45 г., които предизвикват и сериозни инциденти. Преди три години бомба от Втората световна война избухна и уби трима души.

Вашето
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" N 23
ТАКСИ
Ви чака!
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

www.duma.bg

кратки

МВФ дава на Кипър 1 млрд. евро

Международният валутен фонд е взел решение да предостави приблизително 1 млрд. евро в допълнение към спасителния план в размер на 10 милиарда евро за Кипър. Това обяви директорът на МВФ Кристин Лагард.

Социалистите изключиха Каюзак от партията

Бившият министър на бюджета на Франция Жером Каюзак ще бъде изключен от Социалистическата партия. Според швейцарски вестник разследването, което се води в Швейцария срещу Каюзак, е доказало наличието на негови сметки в чужди финансови институции.

Снимка БГНЕС

Проливни дъждове в Буенос Айрес предизвикаха наводнения и отнеха живота на най-малко 8 души. Само за два часа паднаха рекордните 155 милиметра дъжд на квадратен метър. Метеоролозите предупреждават, че дъждовете ще продължат до петък

Франция пак изгони роми

Катун във френския град Рис-Оранжис, обитаван от 250 румънски роми, е бил евакуиран от силите на реда. Ромите са се настанили в общината през април 2012 година. Евакуацията на ромския лагер се извършва по силата на общинска заповед, аргументирана с наличието на риск за сигурността.

Преля Охридското езеро

Обилните валежи през последните дни предизвикаха повишаване на нивото на Охридското езеро. Учени призовавали за временно регулиране на изтичането на езерото, за да не се повторят наводненията от преди няколко години.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Пътнически автобус падна от 10-метров мост в центъра на бразилския град Рио де Жанейро. Най-малко седем души загинаха при катастрофата. Автобусът излязъл от пътя, преобърнал се и паднал от високия мост

Свят

ООН прие договора за търговията с оръжия

В подкрепа на документа гласуваха 154 страни, против бяха само три - Иран, Сирия и Северна Корея

Общото събрание на ООН прие първия договор, който ще регулира търговията с конвенционални оръжия. Оборотът от този пазар е на стойност 80 милиарда долара годишно. Резолюцията, чрез която ще се отвори пътят за договора от юни, бе приета със 154 гласа "за" срещу 3 "против". Очаквано против се обявиха Сирия, Северна Корея и Иран, които блокираха договора миналата седмица. При гласуването 23 страни се въздържаха. Сред тях са някои от основните износители - Русия и Китай, и някои от основните купувачи - Египет, Индия, Индонезия, отбелязва АФП.

Годишно приходите от търговията с конвенционални оръжия възлизат на 70 милиарда долара.

Договорът засяга танкове, бронирани бойни автомобили, артилерийни системи, бойни летателни средства, военни кораби, ракети и ракетни системи, както и малки и леки оръжия.

Документът предвижда преди дадена сделка всяка страна да прецени дали има опасност продаденото оръжие да бъде използвано за заобикаляне на международното ембарго, за тежки нарушения на човешките права или да бъде отклонено в полза на терористи или престъпници.

Подготовката на договора продължи цели седем години, припомня ДПА. До гласуването му в Общото събрание на ООН се стигна, след като конференцията, на която той трябваше да бъде приет, не успя да постигне консенсус. Идеята за въпросния договор обаче беше повдигната много по-рано. Още през 1997 г. група нобелови лауреати за мир предложиха да има подобен документ, посочва ИТАР-ТАСС.

Документът ще бъде открит за ратификация на 3 юни 2013 г. и ще влезе в сила, ако го подпишат 50 страни членки на ООН. Договорът няма да се разпростира върху търговията с оръжия вътре в страната, която го е подписала, но ще изиска от всички страни да установят национални регламенти за контрол на трансфера на конвенционалните оръжия, частите и компонентите.

Държавният секретар на САЩ Джон Кери приветства първия договор, който ще регулира глобалната търговия с конвенционално оръжие. Приетият от Общото събрание на ООН договор е "силен, ефективен и приложим", посочи Кери и подчерта, че той не е в противоречие с конституцията на САЩ и втората поправка към нея, която

гарантира правото за притежание на оръжие. Договорът "може да заздрави глобалната сигурност, при което ще защити суверенното право на държавите да провеждат легална търговия с оръжие", допълни държавният секретар.

Върховният представител на ЕС по външната политика и сигурността Катрин Аштън смята, че договорът за търговията с оръжие, приет от Общото събрание на ООН, ще направи международната търговия с оръжие "по-отговорна и по-прозрачна" и призовава страните в Евросъюза да го ратифицират.

Снимка БГНЕС

Във Венецуела официално стартира предизборната кампания за президентските избори. Изпълняващият длъжността президент Николас Мадуро, който е един от претендентите, организира митинг в Сабанета, родното място на покойния държавен глава Уго Чавес, и обеща да спечели вота на 14 април. Опонентът Каприлес даде старт на кампанията си в богатия на петрол източен венецуелски щат Монагас. Проучвания на обществените нагласи дават на бившия автобусен шофьор Мадуро между 11- и 20-процентна преднина пред противника му

ПОДГОТВЕТЕ СИ СКИТЕ

Ростуризъм възнамерява да развива руските планински курорти

Российская Газета

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Алона УЗБЕКОВА

Ростуризъм не очаква, че туристите, които ще пристигнат в Сочи по време на Зимните олимпийски игри през 2014 година, ще имат проблеми, свързани с нивото на обслужването в курорта. Това мнение изрази на пресконференция в Москва ръководителят на Ростуризъм Александър Радков.

Като цяло, смята Радков, курорти на Северен Кавказ в перспектива ще станат сериозен отправен пункт за развитието на вътрешноруския туризъм. "Търсенето на ски курорти в Русия сега надвишава предлагането, нищо няма да остане празно, ние имаме 150 планински ски курорти, но и това е малко, и хората отиват в чужбина", каза той. В Северен Кавказ сега се създава нов планински ски комплекс, предстои да се решат основните въпроси - развитието на инфраструктурата и осигуряването на безопасността на туристите.

Междувременно миналата година за първи път бе преодоляно едно знаменателно събитие за туристическата индустрия - над един милиард туристи са пътешествали по света, каза на пресконференцията изпълнителният директор на Световната туристическа организация на ООН (англ. UNWTO United Nations World Tourism Organization. - бел. ред.). Золтан Шомоги. "Ние очакваме, че към 2030 година в света ще пътешестват 1,8 милиарда души годишно. Това означава, че всекидневно ще пътуват до 5 милиона души. Все повече се наблюдава тенденция за промяна в туристическите предпочитания - от Запад на Изток. В тази връзка Русия има голям потенциал", справедливо отбеляза Золтан Шомоги.

Ростуризъм от своя страна прогнозира, че през 2013 година туристическите потоци в Русия ще нараснат с 10 процента. В зависимост от положението в Северна Африка, вероятно, ще се увеличава броят на руските туристи, избиращи Египет, освен това както и преди, ще е популярен Тайланд. Очаква се, че ще се увеличава туристическият поток от Китай - миналата година той вече се увеличи с 46 процента.

Тревога за привличането на туристи от Европа предизвикват ситуацията в еврозоната и последните събития в Кипър. "Има риск хората да пътуват по-малко, затова ще наблюдаваме как ще се развиват събитията", уточни Александър Радков.

Междувременно броят на туристите, пристигнали в Русия през 2012 година, в сравнение с 2011-а се е увеличил с 10 процента и е достигнал 2 милиона 570 хиляди души. Най-често Русия са я посещавали туристи от Германия, Китай, САЩ, Великобритания, Финландия, Италия и Турция.

Диалогът е единственият изход от кризата в Сирия

Кристиела СИМЕОНОВА

Декларация на сирийското правителство за изпълнение на политическа програма за разрешаване на кризата в страната представи временно изпълняващият длъжността посланик на Сирия в София - Башар Сафия, пред журналисти вчера.

Според Сафия кризата в Сирия се дължи на геостратегически интереси на някои държави, които искат да се върнат в страната като колониалисти, създавайки напрежение и намесвайки се във вътрешните работи на страната.

Сирийското правителство призовава да няма външна намеса в проблемите вътре в държавата.

В тази насока сирийският президент Башар Асад предприе инициатива за мирно разрешаване на кризата, като най-важното е да се спре насилието в страната.

Страните, които въоръжават и финансират отделни групировки, трябва да прекратят действията си, тогава и държавата, от своя страна, ще спре да отвръща на ударите. Така ще започне диалогът вътре в Сирия.

Промяна на конституцията е основната идея на диалога. След като бъде постигнато споразумение, ще се проведе референдум за това разбирателство, след което следва да се формира ново правителство заедно с опозицията.

"Инициативата на Асад е единственият изход от кризата. Влакът за мирното разрешаване на кризата в Сирия вече е потеглил и затова имаме нужда от по-широко и правдиво отразяване на събитията в страната", подчерта Сафия.

На фокус

Социолози под прикритие правят социология без покритие!

От престараване направиха мечешка услуга на партия ГЕРБ

Проф. Кръстьо ПЕТКОВ*

Срещат се случаи, когато социолози работят "под прикритие", но те са рядкост. Имам предвид теренни/етнографски изследвания на групи и ситуации, когато на социолога му се налага да се "вгради" в уникална среда, за да получи достоверна информация. Но да правиш проучвания на общественото мнение, без да обявяваш чия е поръчката, кои са посредниците и каква е методиката, е "новост", която ще остане в историята като български патент. Такава е случката, която изнесе на страниците си в. "Преса" през изминалата седмица. Случка, която се превърна в интрига, после - в скандал с международни измерения. И по всичко изглежда, ще остави траен отпечатък не само върху извънредните избори през май т.г., но и върху статута и престижа на електоралната социология в България за години напред.

Дори и най-добрите "агенти под прикритие" понякога се провалят... Фактът, че часове след като новината обиколи медиите, стана ясно кой точно е произвел сензационния изборен резултат на политическа партия ГЕРБ от 30%, не отменя горната констатация.

Защо мисля така?

Първо, пострада имиджът на солидна институция - посолството на САЩ в България. То беше замесено в скандала, без да е планирало, че операцията за социологическо разузнаване "Под прикритие" ще бъде разкрита. Посредническата роля на американска фондация, която очевидно е финансирала мероприятието, както и съучастието на анонимни французи, не е от съществено значение (остава открит въпросът обаче какви са истинските цели, които въпросната фондация преследва в България).

Посолството се намери в небрано лозе

но съумя да отговори дипломатично, като призна, че е съпричастно към изследването, но не и към въпросите, въз основа на които е изфабрикувана злополучната прогноза. Не е ясно обаче дали все пак тези въпроси не са били ползвани в политическите анализи на експерти от амбасадата и дали не са били препратени на стратегическите центрове във Вашингтон!

Тепърва ще разберем доколко тези тревоги, разкриващи намеса на една чужда държава във вътрешните политически дела на друга, независима (макар и малка) държава, са били основателни. Във всеки случай не ми се вярва българското посолство във Вашингтон да е поръчвало на американски демоскопи да проучват например дали Барак Обама или Мит Ромни ще е краен победител на президентските избори през есента на м.г.!

Второ, социолозите, работещи на сянка, направиха мечешка услуга на крайния потребител на поръчаната информация - партия ГЕРБ. В момента тя се бори отчаяно да се върне в играта, след като всички нейни съюзници я загърбиха. Протестиращите граждани катурнаха кабинета "Борисов" за броени дни. Мечтаещите за втори мандат и 30-годишно победоносно управление се превърнаха в отбраняваща се и догонваща по предизборни инициативи формация. От най-любим, премиерът се срина

до позицията на мразен партиен лидер

- като всички останали официални водачи от парламентарното статукво. При това положение да твърдиш, че ГЕРБ го чака изборен триумф, си е чиста проба манипулация. Ако целта обаче е била да се навреди на прекия конкурент - БСП, ефектът ще е негативен за поръчителите на изследването.

Трето, накърнен е за пореден път (сега вече трудно поправимо) престижът на приложната електорална социология в България. Подчертавам "приложната", защото академичната й основа - тази, която се преподава в университетите и се развива в БАН, се движи от друга, некомерсиална мотивация. И тъй като в моята професионална биография съм бил ангажиран плътно и с това направление на НАУКАТА СОЦИОЛОГИЯ, ще си позволя да посоча накратко какво е забранено да се прави в емпиричните изследвания, известни като демоскопия (сондажи на общественото мнение):

- забранено е да се манипулират първичните данни и крайните резултати: пряко или косвено (чрез използване на сугестивни въпроси, непредставителни извадки, неадекватни индикатори и пр.);
- не е допустимо да се изследват сложни, динамични ситуации и типове поведение само с един метод - анкета или интервю (особено телефонно);
- осъдимо е да се приемат поръчки, в които освен темата и обхвата на проучването се съдържа явно или скрито очакване за изгоден продукт: демоскопска диагноза, демоскопска прогноза, медийна реклама, напомпващи изкуствено персонални или партийно-корпоративни рейтинги и т.н.

Нито едно от тези

фундаментални правила на занаята

на социолога-емпирик не е спазено в операцията "Социолози под прикритие". Затова се стигна до конфликт, в който един срещу друг се изправиха собственици и директори на цяла група социологически агенции.

По дефиниция те са част от една и съща професионална гилдия и дори членуват в една национална организация - БСА. Но същите тези вездесъщи експерти, които за 20 години си извоюваха правото да се произнасят по всеки парлив въпрос на обществото - от природните бедствия до абортите и организираната престъпност - на конкурентното поле за платени поръчки и бюджетни проекти са непримирими противници. Видяхме ги как "спорят" помежду си: провинилият се беше обвинен във всички смъртни грехове; обвинителите хвърляха камъни по грешника, без да следват библейската мъдрост - да не се нахвърлят върху съгрешилия, без да си дадат сметка за собствените прегрешения (виж изброените забрани по-горе).

Тук стигам до най-съществено!

Факт е, че, МБМД и нейният шеф Мира Янова са престъпили законите и забраните на електоралната социология. Опитът да се оправдае явният гаф с посолството и фондацията са некоректни и неработещи; малцина в България днес се стряскат, когато им кажат, че американци или французи са инициатори на нещо си... Писмото на г-жа Янова до вестник "Преса", който направи популярна акцията "Социолози под прикритие", е несъстоятелно, защото изискванията за спазване на стандартите при огласяване на резултати от демоскопски изследвания са първостепенна грижа най-напред на проучвателя. А и вестниците са за това - да узнават и препредават конфиденциална информация и да сътворяват новини за читателите...

Прави са и конкурентите на МВМД да се гневят; не е забранено да учредяват борд на своята мини-гилдия, който да следи за спазване на правилата на занаята. Възможно е да стигнат до остракиране на провинилата се колежка. Но е крайно време да се проведе сериозен разговор върху най-важната, упорито избягвана тема: "Защо т.нар. социологически агенции в цялата си 23-годишна история

почти никога не улучват

резултатите от изборите? Ще припомня само най-фрапиращите провали: местните избори през 1990 г. и парламентарните една година по-късно; президентските избори през 2001 г.; влизането на националистите в парламента през 2005 г.; съкрушителната победа на ГЕРБ през 2009 г.

При други свободни професии има неоспорими правила за поведение: сбъркаш ли веднъж - прошка. Повториш ли - следва предупредителна санкция. Но ако постоянно произвеждаш брак, лишават те от лиценз. В професии като лекарската и адвокатската това става чрез саморегулация...

Да произвеждаш системно демоскопски брак е позор не само за приложния занаят, но (за съжаление) и за цялата социология. Няма как да е иначе, защото да влезеш в ролята на "социолог под прикритие", означава да твориш "социология без покритие". В научната достоверност на крайните продукти - тип "менте" днес почти никой не вярва. Затова са основателни исканията при преустройството на избирателната система в България социологическите агенции да минат на специален, външно контролиран режим. Проблемът е актуален и в държави с традиции в публичните регулации и спазването на статута на демоскопските агенции. Ще припомня, че само преди месеци американската "Галъп" продължаваше да оповестява 10-процентова преднина за Мит Ромни в момент, когато Барак Обама дефакто беше спечелил президентската надпревара.

За несведущите искам да припомня оценката на видния социолог Питър Бъргър, който нарече "парасоциолози" онези емпирици, заработващи хонорарите си с поръчково анкетиране по всевъзможни - реални и измислени - теми. Друг корифей на социологията - Бен Файн,

лепна прозвището „хакадемици"

на онези повратливи изследователи, които са склонни заради щедри субсидии от международни финансови организации да фабрикуват на конвейер социални факти, легитимиращи програми и политики на същите тези институции и националните правителства.

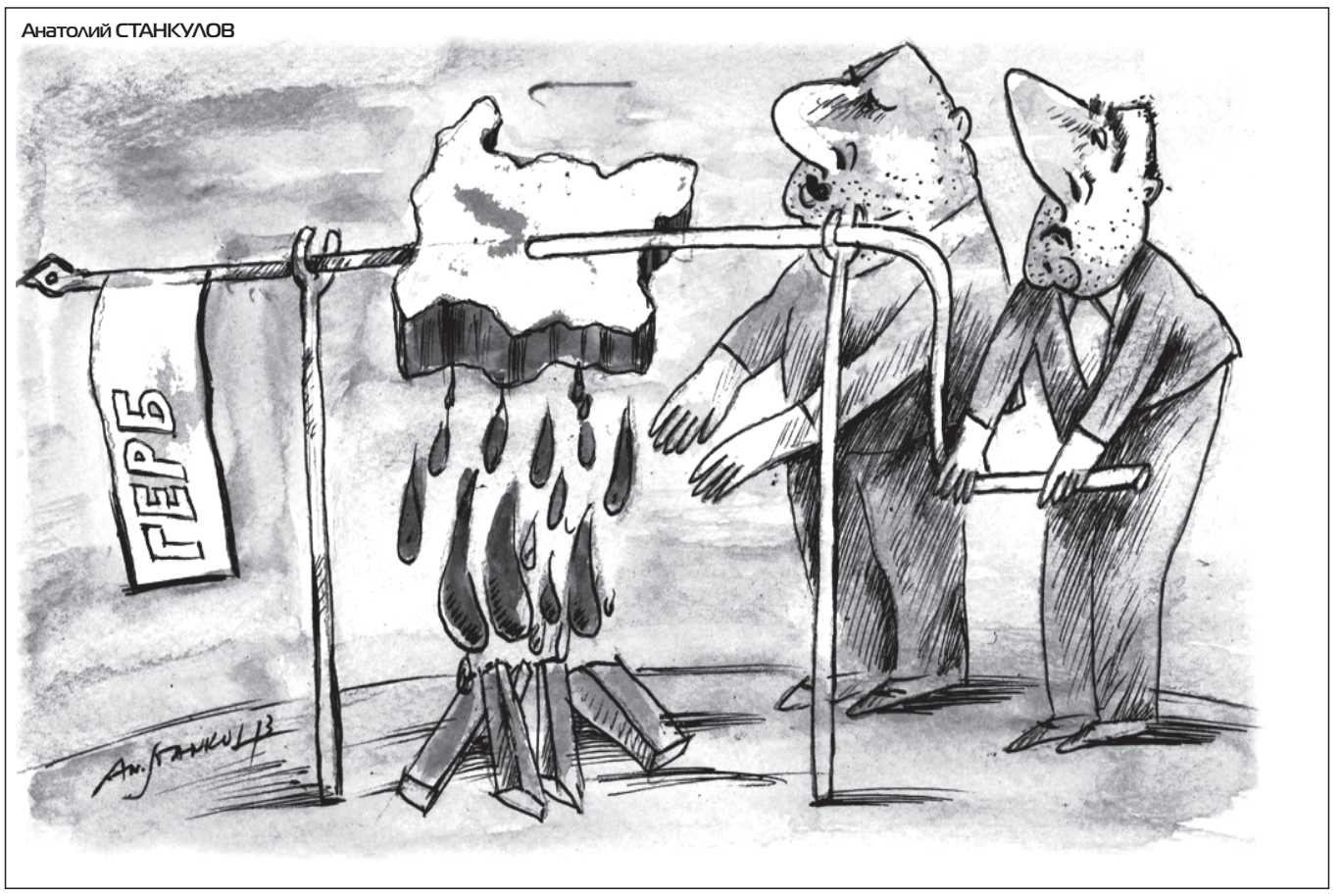
За съжаление в България приложниците/електоралните социолози я докараха дотам, че и двата етикета като нищо може да се лепнат на целия занаят. Аз лично познавам само няколко изключения! Върху тях се крепи надеждата, че сегашната изборна кампания ще е последната, белязана с груби нарушения на професионалната етика.

Що се отнася до предложението на политолога Огнян Минчев: академичните институции да се захванат с независими проучвания на общественото мнение и електоралните нагласи, то изглежда логично, но трудно може да се реализира на практика. Причината е проста и е свързана с доказаното от години пристрастно отношение на управляващите политически формации към академичната социология и социалната статистика. Ако изследователски екип от БАН, някой от вузовете или НСИ се нагърби с такава задача и резултатите не се харесат на управляващите, бюджетът ще бъде незабавно орязан, а ръководителят на институцията - сменен! Примери колкото щеш, но ГЕРБ надмина всички свои предшественици, като сложи финансов намордник на цялата Българска академия на науките, включително и на държавните университетски центрове.

*Авторът е бил директор на Института по социология на БАН през 1988-1990 г.

Общество

Анатолий СТАНКУЛОВ

ГЕРБ срещу ГЕРБ

ВАЛЕНТИН ГЕОРГИЕВ

Помните ли управлението на ГЕРБ? Извинете за, меко казано, идиотския въпрос, но няма как той да не се появи на фона на всеобщия подем на бившата управляваща партия, отчетен от социолозите. От 14-те процента на Мира Радева до по-скромния аванс от 4-5 на сто пред втората политическа сила, даван от останалите агенции. И няма защо да се чудим, че след този поръчков цирк немалко гербери започнаха да се питат философски мъдро: "Дали пък не сме повече, отколкото можем да се преброим?"

Та, помните ли управлението на ГЕРБ, пак се извинявам. Защото, забележете, самият ГЕРБ в голяма степен не желае да си спомня за него. И разчита на една повсеместна амнезия за последните 4 години. А като нищо утре, след спечелване на изборите, може да се обяви и срещу наследството на своето управление. Макар и тихомълком. Показателно за това е, че най-безцеремонно отряза едната от двете си патерици, на която се крепеше и крепи.

Та какво по-голямо признание за провал може да има от тоталното разграничаване с един Симеон Дянков, символизиращ "стария ГЕРБ"? Същият този Дянков, наричан преди време "моето слънчице", днес не само че не е в листите за бъдещия парламент, но е оплют, низвергнат, забравен, покрит в миша дупка. Днес довчерашни негови колеги се пишат първи борци срещу "дянковизма", като например Лилето Павлова, която водела "тежки битки" с него. Вече едва ли ще чуете някогашните мантри за "фискалния отличник на Европа", с които той и самият Борисов раздаваха акъл на други държави как да се оправят с кризата. Напротив, обещанията сега са за отпускане на коланите и дефицит от 2%, вместо сегашните 0,4 на сто. На всеобща герберска грижа вече щели да се радват малкият и среден бизнес, не монополите. Първи приоритети нямало да са магистрали, стадиони и спортни зали, а доходите и работните места...

Всичко това се случва днес пред очите ни - говорят го същите лица, които 4 години не им трепна сърцето да гледат как възрастни хора изнемогват и плачат, че не могат да си платят тока, как млади и стари се палят от отчаяние, и не неправиха нищичко, за да облекчат поне с малко този хал. Пръскаха милиарди за какви ли не глупости, а не пожелаха да намерят няколко милиона за подпомагане на пенсионерите и най-бедните през тия четири години! Същите те, които днес пазят гробно мълчание за стотиците фалирали фирми и бягат като дявол от тамян стане ли дума за увеличената в пъти безработица от тяхното управление. Да не говорим за "изпапкания" фискален резерв, увеличения държавен дълг, сринатото доверие в чужбина.

След този повсеместен погром само хора с болен мозък могат да се вържат на оправданията за лошото наследство на Тройната коалиция и световната криза. И отново да предпочетат мазохизма в лицето на ГЕРБ. Партия без идейна основа, която е готова да играе от крайно дясно до крайно ляво, стига да е във властта. А като гаранция за това е запазването на втората нейна патерица - Цветанов, с неговата милиционерщина, подслушване и поетапно овладяване контрола над всичко и всички. Впрочем това е и единственият начин да се прикрият далаверите и корупцията от последните години. Миро Найденов, друга емблема на ГЕРБ, който също е разлюбен за следващ мандат, може да е спокоен. Дори прелъстен и изоставен, дори клиент на прокуратурата, едва ли ще облече раиран костюм. Знайно е, че "чадърът" на старата нова власт е по-силен от Темида. А останалите нека се питаме що за управление сме имали и защо.

В диспозиция

ВЕСЕЛКА ВЕНКОВА

Около премиера - хора във властта, начело с главния секретар на МВР, седнали под герба в Гербовата зала на Министерския съвет. На една ръка разстояние - вездесъщият Михаил Константинов, поканен лично като незаменим експерт, който още преди да начене работата си в т.нар. Изборен борд, заяви, че оставането му в "Информационно обслужване" било "единственият начин да следим какво става". Кои те? И защо им е отворена гражданска структура от компетентни по изборния процес и законодателство експерти и неправителствени организации, като пак ще се "следим"?

По пе-образната дълга маса, която сигурно ви е втръснала от телевизионните репортажи, наблюдатели с опит в провеждането на избори - преставители на НПО. Сред тях кротко седи председателката на Централната избирателна комисия, която експертите няма да контролират, ще наблюдават действията й.

Правилата за работа на гражданския борд (изобретение от пролетта на 2013 г., с годност два месеца - за гарантиране на демократични и честни избори) още не са приети, но вече се знае, че може и да не се присъства персонално, а някой от "поканената" лично от премиера организация или институция да те представлява. Кой? Дребнавости. Има представителност! Акуширащият борда Марин Райков - защото идеята пръв лансира президентът, обяви, че от всяко НПО или институция ще има по един представител. Ама в списъка с участниците асоциация "Прозрачност без граници" има трима, а Министерството на правосъдието - двама.

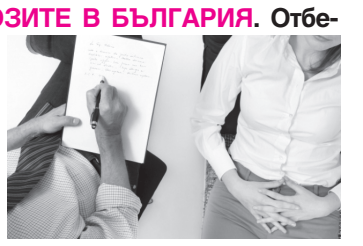
Пристигат някои от експертите с намерението да свършат важна работа на "ползу роду". Правят го от началото на безкрайния преход и се оглеждат за познати лица. Намират се, сред калинките, участвали за пръв път като набюдатели от 2009 г.

Първото заседание започва с обсъждане на проекта с правилата, по които ще функционира "независимият, експертен, консултативен орган". Поканените се оживяват, имат идеи, предлагат дребни промени по структурирането на документа, от Българското дипломатическо дружество са много активни, проф. Друмева - конструктивна, шефът на "Прозрачност без граници" - настъпателен, но очите на Райков са вперени в Математика. Веднъж дори се изпуска: "Какво ще кажете, проф. Константинов?"...

Отегчени журналисти наблюдаваха в кафето пресцентър на Министерския съвет демократичната по процедура пиеса. И търсеха смисъл в нещото, създадено за разкош в размирната пролет на 2013-а.

Датата 4

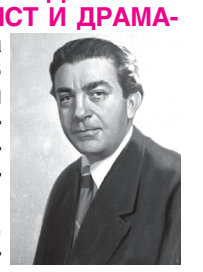
ДЕН НА ПСИХОЛОЗИТЕ В БЪЛГАРИЯ. Отбелязва се от 1995 г. Психологията изследва човешкия ум и поведение. Чрез консултации психолозите съветват как да се справяме с проблемите на всекидневния живот. Те помагат на хора, които си задават въпроси и търсят отговорите. Ролята на психолога е да помогне на човека да излее негативизма на душевността и да превърне тези чувства в доверие, разбиране, жизненост и любов.

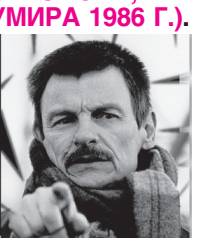
1617 - УМИРА ДЖОН НЕПЕР, ШОТЛАНДСКИ МАТЕМАТИК (Р. 1550 Г.). Най-известен е с откриването на логаритмите и популяризирането на десетичната запетая. Логаритъм е съставна дума, образувана от logos - отношение, и arithmos - число. Непер измислил тази дума, понеже разликата на два логаритъма определя отношението на числата, които те представляват. С т. нар. пръчици на Непер (на снимката) умножението и деленето се свеждат до събиране и изваждане.

1919 - В СТАРА ЗАГОРА СЕ РАЖДА ВЕСЕЛИН ХАНЧЕВ, ПОЕТ, ПУБЛИЦИСТ И ДРАМАТУРГ (УМИРА 1966 Г.). Участва във Втората световна война. В първата му стихосбирка "Испания на кръст" преобладава пацифистичният протест. "Стихове в паласките" е лиричен дневник на героизма и мъжеството на българския войник. Автор на 17 стихосбирки, пиеси и на нереализирания филмов сценарий "Крали Марко". Негови стихотворения са преведени на немски, полски, румънски, руски, украински, унгарски, френски, чешки, японски език.

1932 - РАЖДА СЕ АНДРЕЙ ТАРКОВСКИ, РУСКИ РЕЖИСЬОР И АКТЬОР (УМИРА 1986 Г.). Един от най-значимите световни филмови режисьори и сценаристи. Критиците го причисляват към гениалните творци на седмото изкуство наравно с Бергман, Микеланджело Антониони и Фелини. Сред известните му творби са филмите "Соларис", "Носталгия", "Жертвоприношение" и др. Носител на награди от международни фестивали.

1952 - РАЖДА СЕ ГЕРИ МУР, ИРЛАНДСКИ КИТАРИСТ (УМИРА 2011 Г.). Започва да свири от ранна възраст, на 8 г. се сдобива с първата си акустична китара, която е леко очукана. На 14 г. става притежател на първата си качествена китара и се научава да свири като десняк, въпреки че е левичар. Музикалната му кариера се развива в продължение на над 30 години, свързана е с няколко групи - Скид Роу, Колосиъм II, Тин Лизи, Би Би Ем, Скарс.

1990 - ИЗЛИЗА ПЪРВИЯТ БРОЙ НА ДУМА. Продължител на вестниците "Работник", "Социалист", "Работнически вестник" и "Работническо дело". Основател и първи главен редактор на ДУМА е Стефан Продев (1927-2001), преди това главен редактор на "Работническо дело". Името на вестника има за произход Ботевата "Дума на българските емигранти", забравена от нашата журналистика.

2004 - ТРАГЕДИЯ КРАЙ Р. ЛИМ, СЪРБИЯ. Български автобус пада в 40-метров каньон на границата между Сърбия и Черна гора, при което загиват 12 деца от Свищов. Инцидентът с група от 34 ученици и 16 възрастни става по време на прибиране от екскурзия в Дубровник. Шофьорът губи контрол над превозното средство, автобусът се спуска около 15 м по стръмен бряг и пада в коритото на р. Лим при сръбското с. Гостун. Рейсът потъва за минути. Местни хора от Биело поле идват на помощ. Спасени са 38 души, а загиналите са само деца. На 30.04.2004 г. с решение на Великотърновския окръжен съд и по инициатива и със собствени средства на родителите на загиналите при катастрофата деца е учредена фондация "Ангели от Лим".

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

Монд дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

4 април 2013, година 10, брой 4 (101) - първа част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

ДОСИЕ

Чавес и венецуелското изключение

Дълго време Венецуела се различаваше от останалите държави в Латинска Америка. В началото на 60-те години на XX в., точно когато кубинската революция възпламени целия регион, един съветник от Белия дом противопостави на тези събития родината на Симон Боливар като „модел на демокрация“. Четиридесет години по-късно „венецуелското изключение“ отново поражда надежди, но вече не във Вашингтон. През 1998 г. за Уго Чавес, военен със скромен произход (вж. стр.6-7), *започна поредица от изборни победи, които промениха облика на континента. В опит да скъса с неолиберална модел, който доминираше до този момент* (вж. стр.1), *той си навлече гнева на медиите* (вж. стр.3) *и на елита* (вж. стр.4-5). *Чавес почина на 5 март 2013 г. Дали победа на неговото движение на изборите на 14 април т.г. ще е достатъчна, за да увековечи „революцията“ му* (вж. стр.4-5)?

Какво напомни Чавес на левицата

На 5 март почина венецуелският президент. Със своята политика той сложи началото на преобразуването на Латинска Америка. Като отреди централна роля на народа, Чавес накара пазарните левици да застанат лице в лице със собствените си противоречия.

Рено Ламбер

АКО попитате случаен човек за името на узбекския президент, на саудитския крал или на датския премиер – трима ръководители на страни, подобни на Венецуела по площ, население и богатство, навярно няма да може да ви отговори. Доста по-вероятно е обаче да знае името Уго Чавес, и то преди водещите всекидневници на планетата да оповестят неговата смърт на първите си страници и преди петдесет и пет делегации на държавни глави да се отправят към Венецуела, за да почетат паметта му.

А нищо не предвещаваше, че кариерата на Чавес ще се увенчае с такава бележитост. По време на първата му президентска кампания през 1998 г. един венецуелски политически наблюдател дори заяви: *„Още преди следващите избори ще бъде забравен“* (1). Тогава кандидатката на консервативните среди Ирене Саес бе своеобразно въплъщение на значението, което елитът на страната отдаваше на исканията на народните маси. За по-малко от двадесет години Каракас бе отбелязал най-големия икономически срив в региона, като процентът на бедност бе скочил от 17% на близо 50%. В подобен контекст, програмата за приемственост на Саес никак не изглеждаше привлекателна, така че бившата „Мис Вселена“ реши да реагира, като започна да носи косите си на кок. Само че акцията не пожъна замисления успех и Чавес, за почуда на мнозина, спечели изборите.

В края на 90-те години на XX век политическите багри на Латинска Америка напомнят монохромно платно на Ив Клайн. В Мексико Карлос Салинас (1988-1994) тъкмо е разпродал на безценица над сто и десет държавни предприятия. В Бразилия Фернандо Енрике Кардозу (1994-2002) чинно разстила официални пътеки за прием на чуждестранни капитали. А в лицето на Аржентина на Карлос Менем (1989-1999) Международният валутен фонд намира един „прилежен ученик“, готов да откликне предварително на всички негови очаквания. Венецуелската предизборна кампания потръгва бавно, докато щракат фотоапаратите, обезсмъртяващи Втората среща на върха на двете Америки, свикана в Сантяго де Чиле на 18 и 19 април 1998 г. Редом до американския президент Бил Клинтън, фотосите показват задоволството по лицата на латиноамериканските лидери от това, че са взели решение до 2005 г. да се създаде зона на свободен търговски обмен, простираща се от Аляска до Огнена земя (Американска зона за свободна търговия).

По това време в Европа тринадесет от петнадесет страни имат „ляво“ управление. Но очакваният велик революционен прелом все се бави. Социалистът Лионел Жоспен се проявява като френски шампион на приватизациите. Германският социалдемократ Герхард Шрьодер захваща „реформи“, които ще го превърнат в кумир на европейската десница. Британският лейбърист Антъни Блеър лансира „третия път“, който го издига до ранга на *„същински наследник“* на Маргарет Тачър, според фондацията на бившия испански премиер Хосе Мария Аснар (2)....

А негодуването расте в Латинска Америка, където отдавна прилагат знанията си бляскавите умове на неолиберална Чикагската школа. Най-напред в Каракас, където през 1989 г. стъкмената от МВФ програма за структурни промени отприщва метежна вълна („Ел Каракасо“). Над три хиляди души са жертвите в резултат на потушаването ѝ. Три години по-късно, отново във Венецуела, два опита за държавен преврат целят да свалят властта. Единият от тях се ръководи от Чавес.

(На стр.2)

(1) Цит. от Bart Jones в *¡Hugo ! The Hugo Chávez Story from Mud Hut to Perpetual Revolution* (Уго! Историята на Уго Чавес – от кирпичената колиба до неизменната революция), Steerforth Press, Хановер (Ню Хемпшир), 2007.

(2) Tom Burns Marañón, *Thatcher: consensus and circumstances* (Тачър – консенсус и обстоятелства), Fundación para el análisis y los estudios sociales (FAES), Мадрид, 12 май 2009.

Какво напомни Чавес на левицата

(От стр. 1)

Протести и въстания започват редовно да мобилизират народните маси и местното индианско население в Еквадор, Боливия или в Мексико – Чиапас, като става все по-ясно, че демокрацията едва ли ще успее да се измъкне от черупката на либерализма. Сякаш няма друг изход освен *„да се промени светът, без да се взима властта“*, както интелектуалецът Джон Холоуей озаглавява своето произведение от 2002 г. (3), пък дори с риск да се даде пълна свобода на десницата.

Първоначално Чавес изпитва известни съмнения по отношение на изборната стратегия: *„Съзнавахме, че тя може да се окаже пагубна и да ни вкара право в капана на системата“* (4). В антуража му още има привърженици на завземането на властта по силов път. Той обаче се отказва от тази идея, щом екипът му открива, че недоволството на средните класи от „системата“ е в състояние да го издигне до властта, да му позволи да смени Конституцията, а оттам и да заобиколи „клопките на системата“.

Двадесет години по-рано, в Чили, Салвадор Алиенде също бе скъсал с въоръжената борба. Но *„Християндемокрацията имаше тогава значителна тежест не само сред висшите и средните класи, но и сред работниците и селяните. Това отчасти обяснява защо Народното единство – коалицията, поддържаща Алиенде – никога не излезе с предложение за свикване на Учредително събрание, а се ограничи до търсене на пролуки в закона, без да прекрачи рамките на съществуващото законодателство“* (5), отбелязва чилийската социоложка Марта Харнекер.

Във Венецуела бившият подполковник Чавес може да разчита на подкрепа от страна на голяма част от военните. За разлика от всички други страни в региона, офицерите тук не произхождат непременно от висшите социални класи. Обявената при спечелването на изборите „революция“ е обусловена по-скоро от този самобитен контекст, отколкото от един тогава все още плах политически проект, свеждащ се до критика на „дивия капитализъм“, вдъхновена, по думите на самия Чавес, от „третия път“ на Блеър...

От обедите с банкери до класовата борба

Първото чавистко правителство дори държи – за кратко – Марица Исагире на поста финансов министър, който тя е заемала в екипа на неолиберала Рафаел Калдера. Що се отнася до първоначалната програма, новото управление просто приема мерки за безплатно образование и здравеопазване, изготвени още през 60-те и 70-те години.

Предишните прогресивни управници обаче, както пояснява университетският преподавател Стив Елнър, предприемат въпросните социално-икономически реформи, *„като особено внимават народът да не получи усещането, че е станал действащо политическо лице, което би довело до тревожна за господстващите класи радикализация“* (6). Чавес възприема точно обратната стратегия.

Новата Конституция от 1999 г. предвижда социалните програми вече да не се спускат отгоре, от министерските кабинети, а да се реализират с активното участие на населението. Именно тази постановка, много повече от идеологията на венецуелския президент, направо вбесява елитната класа. Тя бързо съобразява, че всяко ново политизиране на демократическия идеал би отслабило както въздействието ѝ над държавата, така и контрола ѝ над доходите от петрола.

Последвалите събития са добре познати – държавен преврат, парализиране на нефтената индустрия от нейните висши и технически кадри, бойкот на изборите и т.н. Освен че показва неотстъпчивостта на една буржоазия, твърдо решена да не прави никакъв компромис, поведението на опозицията парадоксално ще подейства като катализатор на чависткия процес. Както обяснява Грегъри Уилпърт, *„всеки нов – несполучлив – опит за събаряне на Чавес накрая разширява неговото поле на действие, като му дава възможност да разгърне все по-смела политика“* (7).

За медиите подобно развитие на събитията прави от Чавес въплъщение на политическата радикалност в сърцето на прогресивната вълна, заляла Латинска Америка след 2000 година (8). Но по мнението на бившия президент на Уругвай, консерватора Хулио Мария Сангинети, този повече „розов“, отколкото „червен“ политически завой в региона представлява не толкова революционен поврат, колкото **трудно, противоречиво, примиренческо придвижване към центъра“* (9). Бунтарският заряд на думи като „национализация“, „независимост“ или „антиимпериализъм“, чиято гражданственост Чавес съживи, отразява както собствената му амбиция, така и бавното идеологическо крушение на левицата.

Преобразяването на боливарския лидер е смайващо. По време на кампанията през 1998 г. кандидатът многократно се среща с представители на „Ситибанк“, „Джей Пи Морган“ и „Морган Стенли“, за да успокои техните опасения. Десет години покъсно той заявява: *„Нашата битка е израз на класовата борба“* (реч от 30 ноември 2008 г.).

Ден, след като е избран за президент, Чавес прекарва цяла сутрин в студията на телевизионния канал на Густаво Сиснерос, притежател на най-голямото състояние в страната, за да разпали духовете на инвеститорите – за два дни борсата на Каракас скача с 40%. През юни 2011 г. *Уолстрийт джърнъл* пише, че пазарите вече реагират дори на здравословните проблеми на Чавес.

През 2001 г. „Главните насоки на плана за икономическо и социално развитие на страната за периода 2001-2007 г.“ предвиждат *„да се създаде нова, мощна бизнес класа“* и да се подсигури *„климат на доверие в страната за чуждестранните инвеститори“*. Четири години по-късно документът е морално остарял, след като Чавес оповестява, че страната му тръгва в посоката на един „социализъм на XXI век“.

Повечето политически лидери извървяват този маршрут в обратна посока. Това обяснява огромния интерес към Венецуела. В момента, в който във Франция Жоспен коментира как *„държавата не може всичко“*, Венецуела предприема нейното реабилитиране, като налага мажоритарен държавен контрол в проектите за експлоатация на природните ресурси (в тази област тя създава последователи в Латинска Америка), възстановява също държавния контрол над Централната банка и валутната политика... А докато дори Хавана строи голф игрища за туристите, Каракас реквизира своите, за да настани бездомните.

Бедността намалява наполовина от 2003 г., а крайната нищета – със 70%. Стопява се неравенството – днес Венецуела е една от най-равноправните страни в целия регион. Тя разви мощна дипломация, която допринесе да се осуети проектът за Американска зона за свободна търговия и вместо това да се създадат регионални структури, почиващи на принципа на солидарността, като Боливарския съюз на народите от нашата Америка (ALBA), или на независимостта спрямо САЩ, като Съюза на южноамериканските нации (UNASUR), или Общността на латиноамериканските и карибските държави (CELAC)… С подкрепата, която дава на Аржентина, за да изплати дълга си, или с помощта, която оказва на здравеопазването на Боливия, Каракас скоро *„замества МВФ като основен източник за финансиране в региона“* (*Ел Нуево Хералд*, 1 март 2007). Редно ли е да приемем извода на *Лез Еко* (7 март 2013), че Чавес е *„прахосал“* петролното богатство, когато Венецуела не само го употребява, но и активно работи за увеличаването му, като се връща отново в Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК), с цел да благоприятства повишението на цените?

„Не разговаряте с кого да е, а с президента“

Но погледите, насочени към Каракас, откриват и трудности. А те не са малко.

Една от първите произтича от невъзможността да се разчита на наследения от „стария режим“ държавен апарат или да се заместят служителите му с достатъчно на брой нови предани кадри. Както британският социолог Ралф Милибанд отбеляза през 70-те години, *„правителствата, които извършват революционни преобразования, не могат да се надяват на пословутия „неутралитет“ на административния елит, а още по-малко на ентусиазиранаа и предана подкрепа, каквато се изисква за провеждането на тяхната политика“* (10).

На второ място стои следствието от първата трудност – стратегията, с която се действа, за да се изгради паралелна нова държава, предопределена да събори старата *„по-късно“*. Според Майкъл Лебовиц, един от съветниците на Чавес, *„налице са две държави. От една страна, тази която трудещите поемат, за да я управляват (т.е. старата държава), и от чиито пизиции започват да разработват ограничителни мерки срещу капитала. От друга, новозародилата се държава, чиито основни клетки са работническите комитети и общинските съвети* (11). *Разбира се, отправната точка е старата държава, а преходът към социализъм, в смисъла на органична система, е процес на преход към новата. Но това означава, че двете трябва да съжителстват и да си взаимодействат, докато трае целият процес“*(12). И ако при това устройство успяват да се организират прочутите „мисии“, с познатия им успех (*вж. каретo „Крайни резултати“ на стр. 7)*, то също води и до удвояване на бюрокрацията, подхранва корупцията и създава нов елит – „болибуржоазията“, в някои случаи приближена на Чавес и вероятно не по-малко подкупна от старата.

Авторитаризмът също е проблем за един президент, станал известен с това как мъмри онези, които го критикуват, като им напомня, че *не разговарят „с кого да е, а с президента“*. Подобно поведение благоприятства персонализирането на властта и е противно на провъзгласения идеал за равноправно „участие“. Предполага се, че с кончината на венецуелския държавен глава тази трудност е преодоляна (или видоизменена?), но какво ще стане с липсата на сигурност (13) или с подозрителните съюзници (Беларус, Иран, Либия, Сирия и т.н.), които сякаш оправдават парадокса да воюваш срещу неравноправието между държавите рамо до рамо със страни, чиито управници са го насадили трайно на собствената си територия.

Но все пак главните трудности си остават от икономическо естество. И по-конкретно трудността, свързана с опита за диверсификация в икономика, захранвана от петрола, *благодарение* на доходите от петрола. Пирует, който един венецуелски наблюдател сравнява с опита *„да се смени гума, докато колата е в движение“* (*Чикаго трибюн*, 15 юли 2005).

През 1973 г. американският държавен секретар Хенри Кисинджър оправдаваше държавния преврат срещу Алиенде със следните думи: *„Когато трябва да избираме между икономиката и демокрацията, наш дълг е да спасим икономиката.“* Неуверените ходове на Чавес понякога го водеха до обратния избор. Нима наистина заслужава упрек за това?

---

(3) John Holloway, *Changer le monde sans prendre le pouvoir. Le sens de la révolution aujourd'hui* (Да се промени светът, без да се взима властта. Смисъл на революцията днес), Syllepse-Lux, Париж-Монреал, 2007.

(4) Цит. от Bart Jones, *цит. съч.*

(5) Martha Harnecker, *Amérique latine. Laboratoire pour un socialisme du XXIe siècle*(Латинска Америка. Лаборатория за социализъм на XXI век), Editions Utopia, Париж, 2010.

(6) Steve Ellner, *Rethinking Venezuelan Politics* (Преосмисляне на венецуелската политика), Lynne Rienner Publishers, Boulder, 2008.

(7) Gregory Wilpert, *Changing Venezuela by Taking Power* (Да промениш Венецуела, като вземеш властта), Verso, Лондон, 2007.

(8) Вж. Уилям И. Робинсън, „Пътищата на латиноамериканския социализъм“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 3 ноември 2011.

(9) Цит. от Franck Gaudichaud в *Le Volcan latino-américain* (Латиноамериканският вулкан), Textuel, Париж, 2008.

(10) Ralph Miliband, *L'Etat dans la société capitaliste* (Държавата в капиталистическото общество), Université de Bruxelles, 2012, (I изд.: 1979).

(11) Вж. Рено Ламбер, „Венецуела – революция в революцията“, *Монд дипломатик*, септември 2006.

(12) Michael Lebowitz, *The Socialist Alternative* (Социалистическата алтернатива), Monthly Review, Ню Йорк, 2010.

(13) Вж. Морис Льомоан, „Гори ли Каракас?, *Монд дипломатик* в *Дума*, 5 август 2010.

Рено Ламбер

Le Monde diplomatique
Превод Христина Костова

Заклеймен от медиите

Стив Рендал*

Ню Йорк таймс излезе на първа страница със заглавие: *„Дребният венецуелски бандитски шеф Чавес е мъртъв“*, докато *Таймс* поливаше с шампанско *„смъртта на един демагог“* (6 март). През нощта телевизионният канал NBC се постара да обясни: *„Изразът „силен човек във Венецуела“ често се поставяше пред името му, и то с пълно основание“* (5 март). На сутринта „ABC World News“ посрещна зората на *„първия ден, в който венецуелският народ живее освободен от игото на своя президент“*.

Във Франция, „по изключение“, Бернар-Анри Леви насочи яростната си критика срещу *„болния антисемитизъм“* на бившия венецуелски президент (*Поан*, 14 март), докато носителят на Нобелова награда за литература Марио Варгас Льоса го причисли към традицията на латиноамериканските *каудильос*, *„тези отвратителни клоуни с изцапани с кръв ръце, надули се от суета заради сервилността и раболепието, които ги заобикалят“* (*Ел Паис*, 10 март).

Вечерта, в която почина Чавес, информационната служба на „ABC World News“ сметна за необходимо да подчертае, че *„много американци смятаха* [Чавес] *за диктатор“*, без обаче да уточнява как точно са достигнали до това заключение. За да се добие представа, беше достатъчно да се изслуша погребалното слово, произнесено по държавното радио NPR от ветерана на античавизма Майкъл Шифтер: *„В крайна сметка той наистина беше самодържец и деспот.“*

Един от най-съществените упреци към венецуелския държавен глава се отнася до разхищаването на приходите от петрола за безсмислени разходи за образование, здравеопазване и хранителни програми, когато много по-разумно би било всичките тези пари да отидат в джобовете на частните бизнесмени. Както отбеляза агенция „Асошиейтед прес“ в съобщение, достойно за фарс, предимствата на венецуелските социални програми *„бяха нищожни в сравнение с внушителните строителни проекти, които петролните магнати осъществиха в бляскавите градове на Близкия Изток, като например най-високите кули в света в Дубай или плановете в Абу Даби да се построят копия на Лувъра и Гугенхайм“* (5 март). Защо да се затормозяваме да мислим за прехраната на хората, когато можем да строим небостъргачи?

В уводната си статия *Уолстрийт джърнъл* обедини в реторичния си арсенал всички оръжия, използвани от събратята му. Чавес беше представен не само като *„класически петролен диктатор“*, но и като *„харизматичен демагог“*. Освен това той създал *„комбинация от палячовщина и клептомания“*, която благодарение на наследниците му ще *„просъществува и след смъртта му“*. Всекидневникът на бизнес средите обаче не споменава успехите на венецуелското правителство в намаляването на бедността, тъй като противоречат на единствената приемлива за американската преса диагноза: *„Въпреки популизма и правителствените субсидии, качеството на живот във Венецуела, и преди всичко на бедните, само се влоши още повече“* (6 март).

Няколко месеца по-рано по „Франс 2“ Дейвид Пужадас беше посочил, че *„80% от* [венецуелското] *население продължава да живее под прага на бедността“* (3 октомври 2012) – доста неприятна грешка, която накара държавния телевизионен канал да излезе с опровержение седмица по-късно. Испанският всекидневник *Ел Паис* не подходи толкова елегантно, след като заяви, че неравенствата *„не са намалели“*, докато Чавес е заемал президентския пост (5 октомври 2012). Според Икономическата комисия на ООН за Латинска Америка и Карибския басейн, през 2010 г. бедното население е било под 30% (последни налични данни). През последните четиринадесет години Венецуела се е превърнала в страната с най-малко неравенство в целия регион. Според *Ню Йорк таймс* Чавес завещава на сънародниците си една *„горчиво разделена нация“*, което всъщност не било изненадващо, тъй като венецуелският държавен глава, набляга вестникът, нито за момент не спрял *„да задълбочава разделенията в обществото“* (5 март). В лексиката на компетентната журналистика думата „разделение“ препраща преди всичко към опитите за преразпределение на богатствата, а не към идеята за класова война, водена от икономическите сили.

Чавес така и не успя да омилостиви американските медии. Само няколко дни след първата му изборна победа през 1998 г. специалистът по Латинска Америка в *Ню Йорк таймс* Лари Ротър вече предупреждаваше: *„С победата си на президентските избори във Венецуела на 6 декември Уго Чавес възкресява призрак, който управляващите прослойки в Латинска Америка мислеха, че са прогонили, а именно призрака на популисткия и авторитарен демагог, наречен „каудильо“* (20 декември 1998).

НЕЗАВИСИМО от чудновата приумица, според която *„управляващите елити“* в Южна Америка били враждебно настроени към авторитарното управление, англосаксонските медии винаги са смятали Чавес за клоун, който не го бива за нищо друго освен да предизвиква скандали, да съсипва икономиката на страната, да фалшифицира изборни резултати и да потъпква човешките права. Представянето му като *„дълбоко антидемократичен“* тиранин (*Дейли бийст*, 7 март 2013) за тях е повече от очевидно. Ето как, от една страна, британският седмичник *Икономист* се опасява от *„диктаторско залитане“* на Венецуела (23 септември 2010), въпреки че Чавес винаги е побеждавал опонентите си законно, в изборен процес, окачествен от бившия американски президент Джеймс Картър като *„най-добрия в света“*, а от друга – поздравява идването на власт на Марио Монти в Италия, като все пак се съгласява, че той *„оглавява едно „технократско“ правителство, нито един от членовете на което не е избран“* (21 януари 2012).

Като всяко друго правителство и венецуелското може да бъде критикувано в много отношения. Центърът за изследване на медиите „Fairness & Accuracy in Reporting“ (FAIR, Безпристрастност и прецизност при отразяването на събитията) многократно заяви безпокойството си от опитите за цензуриране във Венецуела, въпреки че в страната се наблюдава една съвсем стабилна опозиционна преса. Случаят на съдийката Мария Лурдес Афиуни, хвърлена в затвора заради това, че е освободила задържан в продължение на три години без присъда, показва, че венецуелската правова държава не е пощадена от опитите за авторитарно посегателство.

Ето защо е здравословно да ѝ се търси сметка. Проблемът е, че западните медии съдят Венецуела по критерии, които отказват да приложат спрямо други държави. През 2009 г. изследване на FAIR, посветено на защитата на човешките права в уводните материали в американската преса, показа доколко системно насажданата отрицателна представа за боливарската революция противоречи на снизхождението, демонстрирано по същото време към колумбийския режим (1). Въпреки че за Венецуела по времето на Уго Чавес имаше още какво да се желае, журналистите, синдикалистите и дейците от различни асоциации не живееха в страх дали няма да бъдат отвлечени, измъчвани или убивани, както се случваше тогава в Колумбия. Богота обаче е съюзник на Вашингтон и позицията на американската преса в съзвучие с политиката на Белия дом не включва балансирано отразяване на събитията в чужбина.

В прогресивния седмичник *Нейшън* историкът Грег Грандън припомня, че във Венецуела има 11 политически затворници, сред които и организатори на неуспешния държавен преврат през 2002 г. (2). Но и единадесет били прекалено много. Все пак не може да се отрече, че политическите репресии и употребата на сила от страна на държавните власти значително отслабнаха при управлението на Чавес. Според доклад, публикуван през 2005 г. в списание *Latin American Perspectives* (Латиноамерикански перспективи), *„правото на изразяване на несъгласие се признава все повече във Венецуела, и дори беше узаконено“* (3).

ЕДНА от главните цели на западните пропагандисти е да внушават, че в страната се разразява икономическо бедствие. Невинаги лесна за изпълнение задача, тъй като, ако може да се вярва на използваните от самите журналисти показатели, Венецуела се справя с трудностите по-скоро достойно.

Очевидно икономиката ѝ страда от много висока инфлация (20,1% през 2012 г.), липса на инфраструктури и крайна зависимост от недостатъчно експлоатираната петролна индустрия. И все пак, след стачката срещу Чавес, обявена през 2003 г. от петролните магнати, страната отбелязва средногодишен растеж от 4,3%, спад на бедността с почти 50% и дори намаляване на крайно бедните с още по-впечатляващите 70%.

През 2012 г. растежът достигна 5,8%, а безработицата – 6,4%, тоест намаля почти наполовина след идването на власт на Чавес – нещо, за което еврозоната може да му завиди. Всички тези резултати бяха постигнати благодарение на значителни инвестиции в областта на образованието, здравеопазването и борбата с недохранването. Детската смъртност беше намалена с 30% след 1999 г., а през 2005 г. ЮНЕСКО класира Венецуела сред *„териториите, освободени от неграмотност“*. Всичко това обаче не беше достатъчно, за да откаже *Вашингтон пост* да заклеймява *„икономическата безизходица, причинена от Чавес“,* и да обвинява боливарската революция, че е *„съсипала една процъвтяваща някога държава“* (5 януари 2013).

През декември 2012 г. *Ню Йорк таймс* публикува репортаж за всекидневните грижи на обикновените венецуелци. Авторът обясняваше, че Чавес е спечелил за каузата си *„значителна част от населението благодарение на изключителната си личност, на неспирното използване на държавни средства и на умението си да убеждава венецуелците, че социалистическата революция ще подобри живота им“* (13 декември 2012). Като че ли народ, чиито условия на живот действително се подобряват, има нужда някой да го води за носа, за да установи такъв простичък факт.

Месец по-късно дойде ред и на интернет страницата на „ABC News“ да обрисува апокалиптичната картина на Венецуела. Пълната с обвинения статия, подписана от Стивън Кепел, шеф на икономическата служба на испаноговорящия телевизионен канал „Унивисион“, беше озаглавена така: *„Петте способа, използвани от Уго Чавес, за разрушаване на венецуелската икономика“* (17 януари 2013).

С каква цел боливарската демокрация се представя като отчайваща диктатура, и то толкова настървено? От привързаност към западния демократичен модел ли? Тогава американските вестници, като се започне от *Ню Йорк таймс*, нямаше да аплодират толкова пламенно държавния преврат през 2002 г. *(вж. статията на Морис Льомоан на стр. 4-5)* и щяха да обърнат повече внимание на корупцията, която разяжда собствената им избирателна система. А може би от загриженост за човешките права? В такъв случай през четиринадесетте години управление на Чавес журналистите щяха да посветят голяма част от усилията си на това да заклеймят едни много по-осъдителни режими от този във Венецуела, включително и сред съюзниците на САЩ.

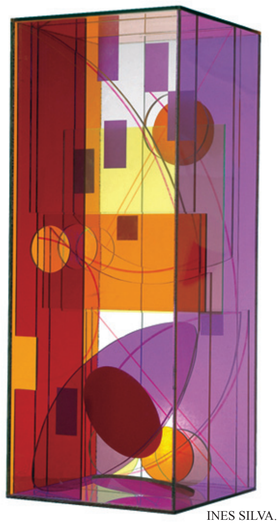
* Член на американския център за изследване на медиите „Fairness & Accuracy in Reporting“ (FAIR, Безпристрастност и прецизност при отразяването на събитията), www.fair.org

(1) „FAIR study: Human rights coverage serving Washington's needs“ (Изследване на FAIR: отразяването на въпроса за човешките права в услуга на нуждите на Вашингтон), *Extra!,* Ню Йорк, февруари 2009.

(2) „On the legacy of Hugo Chávez“ (За наследството на Уго Чавес), *The Nation*, Ню Йорк, 5 март 2013.

(3) „Popular protest in Venezuela: Novelties and continuities“ (Народните протести във Венецуела: новости и продължения), *Latin American Perspectives*, vol. 32, № 2, Таузънд Оукс (Калифорния), март 2005.

Le Monde diplomatique
Превод Марта Иванова

INES SILVA. - „Резонанс“

Отвратителни, цинични и злобни

Появата на Чавес на сцената на Латинска Америка и на Организацията на страните износителки на петрол, след мексиканската увертюра на сапатистката опера-буфа, вече представлява сериозна заплаха за континента. Ако популисткият картел Венецуела– Куба– Хаити утре се разпростре и в Колумбия, целият регионален демократичен напредък ще бъде поставен под съмнение.

Александър Адлер, публицист, 23 ноември 2000.

Разпалената му реторика, която насъсква бедните срещу богатите, е в голяма степен отговорна за проблема.

Франс Енфо, три дни след държавния преврат срещу Чавес на 11 април 2002.

По общо мнение Уго Чавес, който предизвика сам срещу себе си контрареволюционен процес, без никога да е вдигал революция, няма да издържи до края на годината.

Жак Жулиар, главен коментатор, 6 юни 2002.

Колкото са по-грозни, толкова по-силно подкрепят Чавес. Ако нямат зъби, със сигурност са поддръжници на Чавес. Огледайте се около себе си, тук [*в един луксозен квартал, традиционно настроен против Чавес*], хората са красиви.

Опозиционер, цитиран от Файненшъл таймс, *21-22 декември 2002.*

Уго Чавес се мисли за съвременен Симон Боливар, но всъщност е само един обикновен хулиган.

Нанси Пелоси, лидер на демократите в Камарата на представителите на САЩ, 21 септември 2006.

[*Чавес*] е тип, настроен открито антисемитски, който провежда репресиите чрез въоръжени банди, ескадрони на смъртта, конфискация на ресурси, цензура над цялата преса в страната си.

Ариел Уизман, коментатор, Канал Плюс, 20 ноември 2007.

Защо не си затвориш устата!

Така испанският крал Хуан Карлос I прекъсва Уго Чавес по време на иберо-американската среща на върха през 2007.

Мусолини с банани.

Определение на мексиканския писател Карлос Фуентес за Уго Чавес, 14 февруари 2008.

Сценарии за бъдещето на боливарското движение

Венецуелците ще избират следващия си президент на 14 април. И докато опозицията се мъчи да запази единството си, симпатизантите на Уго Чавес ще трябва да се научат на сговорчивост без него – нещо, за което той не им помогна много, докато беше жив.

Грегъри Уилпърт*

ВЕДНАГА след съобщението за смъртта на Уго Чавес като последица от раковото му заболяване и усложненията, свързани с лечението му, събитията се развиха стремително. Назначаването на вицепрезидента Николас Мадуро за временен държавен глава бе последвано от решение на Националния избирателен съвет да насрочи нови президентски избори за 14 април в съответствие с конституционно изисквания едномесечен срок. Само седмица след смъртта на Чавес, Мадуро стана избраникът на имащата мнозинство в парламента Обединена социалистическа партия, който ще се бори за поста на държавен глава на предстоящите избори. В същото време Енрике Каприлес, кандидатът неудачник на последните избори през октомври м. г., прие с неохота номинацията на опозиционната коалиция „Маса на демократичното единство“ (MUD).

Въпросът, който терзае духовете на хората по повод на тази светкавична изборна кампания, е дали боливарското движение, сплотено от стремежа да подкрепи правителството, е запазило единството си след смъртта на своя исторически водач. Още през декември 2012 г., когато Чавес се възстановяваше след четвъртата си операция в Куба, в средите на опозицията и на античавистки настроените медии се шушукаше, че сред управляващия екип, по-конкретно между Мадуро и председателя на Националното събрание Диосдадо Кабельо, се вихрят братоубийствени борби.

Този сценарий изглежда правдоподобен, защото историята на венецуелската левица е белязана от кавги. Чавес е единственият национален водач, успял да събере под един флаг тази мозайка от разнородни течения. С желанието да увековечат това наследство Кабельо и Мадуро побързаха да опровергаят тези *„сплетни“* и да демонстрират взаимно приятелство. Свидетелство за това стана сърдечната прегръдка между двамата пред обективите на фотожурналистите по време на митинг на 5 януари. Двамата мъже са *„синове на Чавес“* и единни като братя, уверява Мадуро.

Ако отношенията между двамата наследници на Чавес са толкова сърдечни, колкото те твърдят, защо толкова много венецуелци се опасяват от разпокъсване на боливарското движение? Харизматата на Чавес спомогна не само за идването му на власт, но и за сплотяването на движението, което той създаде преди петнадесет години и което бе олицетворявано от него до смъртта му. Със сигурност Мадуро не се радва на такава популярност и обаяние. Ще бъде погрешно обаче да се мисли, че боливарското движение се е съхранило единствено благодарение на своя харизматичен водач.

Между 1958 и 1988 г. по време на тридесетгодишното съществуване на „четвъртата република“, когато социалдемократи и християндемократи се редуваха във властта, и двете партии се радваха на здраво вътрешно единство, което се запазваше и без присъствието на влиятелна фигура. Единството на формираните от двете политически фамилии блокове се крепеше не само на желязна дисциплина, а и на това, че членовете им бяха обединени от едно и също настървение за печалби от петрола. Всички групи с общи интереси, представени в едната или в другата формация – църква, работодатели, медии и влиятелни синдикати, които днес са носещата конструкция на опозицията – имаха еднаква представа за света. Според нея парите от петрола им се полагаха по право, а останалата част от обществото трябваше да се оправя както може.

И все пак, работейки за обогатяването на някои кръгове и за обедняването на всички останали, клиентелистката система, основана на присвояване на петролната манна, която облагодетелстваше венецуелските елити през 60-те и 70-те години на XX век, в последна сметка предизвика техния крах. Инжектирането на неолиберална отрова в това болно тяло само ускори гибелта му.

Харизмата не е достатъчна, ако няма социални завоевания

Когато Чавес се кандидатира през 1998 г., той успя да обедини левицата, до този момент разпокъсана на съперничещи си кланове. Това обединяване на разнородни възгледи, съчетано с ораторския му талант и с обещанието му за революция чрез социална справедливост, му даде ключа към победата. През четиринадесетте години на своето управление като президент той работеше за разширяване на базата на своето движение сред най-отхвърлените и онеправданите социални слоеве, като им предостави част от петролните приходи и им призна правото да участват активно в управлението на своите общности и в месторабота си.

Национализация на стратегическите индустрии, преобразуване на много държавни предприятия в работнически кооперативи, аграрна реформа, създаване на общински съвети, въвеждане в действие на социални програми за най-бедните – всички тези завоевания на боливарската революция съдействаха за укрепване на народната подкрепа за Чавес сред усърдно пренебрегваните от предишната система обществени слоеве. С харизма или не, без тях лоялността на боливарските активисти към президента и неговото правителство вероятно нямаше да има същата сила.

Досадно повтаряното обвинение, че Чавес просто е подменил един клиентелизъм с друг, се натъква на следното възражение: в случая „клиентелата“ съвпада с мнозинството и не е осребрила подкрепата си, а е играла активна роля в процеса на социални преобразования. Следователно не е необичайно, че венецуелците в своето мнозинство казват, че са доволни от своята демокрация, както показва последното проучване на общественото мнение в Латинска Америка, направено от чилийския институт „Латинобарометър“ (1). Нито че те са *„най-щастливият“* народ на континента, както ги представят някои социологически проучвания (2) – една може би непълна класация, ако се има предвид ендемичната престъпност, която продължава да трови живота на много хора и срещу която боливарското правителство не се оказа много ефективно.

Преразпределянето на благата от добива на петрол предизвика благотворен ефект върху обществото и резултатите му са видни днес. Населението, подкрепящо правителството, сиреч средните леви класи (вляво от социалдемократите) и голямото мнозинство от народните маси, засвидетелстват много по-здраво единство, за разлика от разнородния отбор на опозицията. И докато „Масата на демократичното единство“ е жертва на борба между кланове, която заплашва всеки момент да го взриви отвътре, организациите които се борят да продължи боливарския експеримент, не показват никакви признаци на напрежение и несъгласие, включително по време на дългото отсъствие на Чавес по здравословни причини.

Но независимо че чавистите затягат редиците, въпросът за наследяването на Чавес е източник на тревога. Мадуро, разбира се, беше посочен за официален наследник, но няма никаква яснота с какви групови интереси този бивш синдикален водач може да преговаря в случай на победа, нито с кого би бил по-склонен да влезе в разбирателство.

Венецуела е латиноамериканската държава с най-раздробения политически пейзаж на континента. Групите с общи интереси никога не са прекъсвали отношенията, които исторически ги обвързват с държавния апарат. Това обяснява относителната им слабост в сравнение с политическите партии. Зависимостта на страната от петролната индустрия, която определя социалния климат в страната, засилва опеката на публичните власти над социалните и икономическите сили.

(На стр.6)

(1) www.latinobarometro.org.

(2) „Venezuela happiest country in South America“ (Венецуела, най-щастливата страна в Южна Америка), Venezuelanalysis.com, 10 юни 2012.

* Социолог. Автор на *Changing Venezuela by Taking Power* (Да промениш Венецуела, като вземеш властта), Verso, Лондон, 2007.

В АРХИВИТЕ НА Le Monde diplomatique **МАЙ 2002 Г.**

Държавният преврат на собствениците

През април 2002 г. венецуелската опозиция организира държавен преврат срещу Уго Чавес. Като официален мотив е посочено убийството на хора, демонстриращи против Чавес, извършено от боливарски симпатизанти. Но всъщност той почива на лъжа. Морис Льомоан, пряк свидетел на случилото се, разказва събитията.

Морис Льомоан*

НА 11 април сутринта повече от триста хиляди опозиционери се отправят в мирно шествие към седалището на PDVSA-Чуао (националното петролно дружество), разположено в източната част на столицата. Престъплението ще се извърши в тази атмосфера на все по-разпалени страсти, които улесняват замисъла му. За да се наложи идеята за „гражданско общество“, изправило се срещу диктатура, няма нищо по-добро от няколко „мъченици“… В 13:00 ч. в западната част на града, в президентския дворец, Рафаел Варгас, началник на кабинета на президента, влиза пребледнял при сътрудниците си. *„Останалата част от страната е спокойна, но Карлос Ортега* [генерален секретар на Конфедерацията на венецуелските работници, близък до собствениците] *току-що призова по телевизията да се тръгне към двореца „Мирафлорес“. Това е заговор.“* В 13:40 ч. нисши държавни служители предричат последвалите събития: *„Напредват по магистралата… Трябва да бъдат оставени да манифестират, но е добре да бъдат спрени, преди да стигнат дотук. Иначе Боливарските кръжоци* (1) *ще се мобилизират и нещата ще завършат катастрофално.“*

Униформените знаят как да постъпват по макиавелски. Висшето командване на Националната гвардия не дава заповед за никакви серизони действия за предотвратяване на неизбежното. Опозицията стига на по-малко от сто метра от двореца „Мирафлорес“ и десетки хиляди „чависти“, някои от които въоръжени със сопи и камъни, бързо се притичват на помощ, за да защитят президента с телата си. Само петнадесет национални гвардейци застават между тях, за да предотвратят сблъсъка. И една сюрреалистична сцена – най-висшестоящият от тях се обръща към фотографите и моли притеснен: *„Може ли някой да ми даде мобилен телефон, за да поискам подкрепление?“* С помощта на сълзотворен газ хората му успяват да стабилизират положението.

Отговорността за петнадесетте загинали и триста и петдесетте ранени (сто петдесет и седем от тях от огнестрелно оръжие) в този трагичен ден ще бъде приписана на боливарските кръжоци, чиито членове хладнокръвно били стреляли срещу мирна манифестация. Това не е вярно. Тайнствени снайперисти, залегнали по покривите на десететажни сгради, покосяват първите четири жертви в боливарските редици. После, след като вече са нажежили атмосферата, се залавят с опозицията с прецизни смъртоносни изстрели. Оръжието е пълно, настава всеобща суматоха. Близо до метростанция „Ел Силенсио“ отделение на Националната гвардия отговаря на хвърлените камъни от „гражданското общество“ с множество сълзотворни гранати, но и с бойно оръжие и права стрелба. Малки групи на столичната полиция на опозиционния кмет Алфредо Пеня стрелят общо взето по всичко, което се движи, без да подбират (но други от колегите им се държат прилично).

Почетната гвардия на президента *„арестувала трима снайперисти, двама от които били служители на полицията в Чакао* [квартал в източната част на столицата] *и един – на столичната полиция“* (*El Nacional*, 13 април 2002). В разгара на сблъсъците слисан младеж разказва: *„Откриха двама от тях, те бяха с униформа.“* На следващия ден на екраните на „Веневисион“ участващият в конспирацията вицеадмирал Винсенте Рамирес Перес споделя: *„Контролирахме всички телефонни обаждания на президента до началниците на военните отделения. Събрахме се в 10 ч. сутринта, за да планираме операцията.“* Каква операция? По това време шествието на опозицията официално все още не беше насочено към „Мирафлорес“. *(…)*

Педро Кармона, лидерът на организацията на собствениците, е назначен на 12 април за президент. Той разпуска Националното събрание и всички държавни органи, сваля от длъжност избраните от народа губернатори и кметове. Притежава цялата власт, чува как говорителят на Белия дом Ари Флайшер поздравява венецуелската армия и полиция *„за това, че са отказали да стрелят срещу мирните демонстранти“*, и заключава без каквото и да било разследване: *„Симпатизанти на Чавес са стреляли срещу тези хора и това бързо е довело до ситуация, която го принуди да подаде оставка.“* Докато Организацията на американските държави се готви да осъди държавния преврат, посланиците на САЩ и Испания в Каракас бързат да поздравят превратаджийския президент. *(…)*

Продължението е известно. Чавес се предава без съпротива, за да избегне кървава баня, но не е подал оставка. На 13 април стотици хиляди негови привърженици изпълват улиците и площадите в цялата страна. Следобед почетната му гвардия завзема отново „Мирафлорес“ и помага на няколко министри да заемат отново президентския кабинет. По примера на генерал Раул Бадуел, командир на 42-ра бригада от парашутисти в Маракай, командирите, верни на конституцията, отново поемат контрола над всички гарнизони. Разделено и лишено от ясна перспектива, висшето командване, което се опасява от неконтролируема реакция на населението и сблъсъци сред военните, губи почва. През нощта легитимният президент на Боливарска република Венецуела е върнат на народа си. Няколко дни по-късно опозицията, която изглежда не е извлякла никаква поука от тези трагични събития, отново започва да усилва натиска.

(1) Народни организации, подкрепящи Чавес.

Извадка от DVD-ROM архивите, 1954-2012, www.monde-diplomatique.fr/archives.

Le Monde diplomatique

Превод Павлина Колева

* Главен редактор на *Le Monde diplomatique* от 2005 до 2010 г.

Отвратителни, цинични и злобни

Двамата с Ахмадинеджад, от каменното стълбище на президентския дворец, ще се прицелим във Вашингтон с оръдия и ракети. Защото ще атакуваме Вашингтон.

Преиначен цитат на Уго Чавес, предаден от агенция „Франс Прес“, 9 януари 2012.

А ето пълния текст на въпросния цитат: Говорителите на империализма казват *(…)* че Ахмадинеджад е в Каракас, защото точно в този момент, в 2:30 ч. следобед, ние двамата с Ахмадинеджад ще се прицелим в посока Вашингтон, на практика от подземията на президентския дворец, и ще извадим оттам големи оръдия и ракети, понеже ще атакуваме Вашингтон.

Това си е Северна Корея. Ами да, същинска Северна Корея.

Анализ на Франц-Оливие Жисбер по Парламентарния канал (LCP), 31 май 2012.

Венецуела, една социалистическа страна, се превърна в най-завършената карикатура на ултралиберализма.

„Специално разследване“, Канал Плюс, 8 октомври 2012.

Един първобитен свят, предхождащ демокрацията и индивида, когато човекът беше просто маса и предпочиташе един полубог, на когото отстъпваше способността си за инициатива и свободно мислене, да взима всички важни решения, които го засягат.

Марио Варгас Льоса, носител на Нобелова награда за литература, по повод Венецуела при президентството на Чавес, 10 март 2013.

Монд: Вашата революционна реторика не допринесе ли за настоящата обстановка на нетолерантност?

Уго Чавес: Смятам, че днес най-големият фактор на нетолерантност са медиите.

Монд, *18 декември 2002.*

Пътят на един революционер

Дете на скромни родители – метиси, без перспективи за издигане в обществото, освен чрез кариера в армията, Уго Чавес се хареса на венецуелците, защото приличаше на тях.

Игнасио Рамоне*

„*Превърнат в себе си едва от вечността*“ (1). Уго Чавес, починал на 5 март т.г. в момент на пълен политически триумф, се нарежда в представите на най-онеправданата част от латиноамериканците сред малкия отряд на известните защитници на тяхната кауза – Емилиано Сапата, Че Гевара, Салвадор Алиенде…Нищо поначало не го обричаше на такава легендарна съдба.

Чавес идва на бял свят в много бедно семейство, в най-затънтения край на венецуелския *Див запад* – Сабанета, селце в *Лянос*, безкрайни равнини, опиращи до веригата на Андите. Когато се ражда през 1954 г., родителите му нямат още 20 години. Временно заместващи учители в отдалечена махала, те получават мизерни заплати и се налага да поверят първите си две деца – Уго и по-големия му брат Адан – на баба им по бащина линия. Метиска от смесен брак между африканец и индианка, Роза Инес ги отглежда до 15-годишна възраст. Интелигентна, умела възпитателка, надарена със забележително здравомислие и преливаща от любов, бабата упражнява решаващо влияние върху малкия Уго.

Роза Инес живее на самия край на селцето, в индийска колиба, покрита с палмови листа, с пръстен под и кирпичени стени. Без течаща вода, нито електричество. Лишена от парични доходи, тя се прехранва от продажбата на сладки, които приготвя сама от плодовете на своята градинка. Още от ранно детство Уго се учи да обработва земята, да подрязва овошките, да отглежда царевица, да бере плодовете, да се грижи за добитъка. Попива земеделските умения на Роза Инес. Участва в домакинската работа, помага за приготвянето на сладките и още шест-седемгодишен ходи да ги продава по улиците на Сабанета, пред киното, на арените за бой с петли, на пазара…

Това село – „*четири улици от трамбована пръст*, разказва той, *които през дъждовния сезон се превръщаха в непроходими тресавища*“, представлява за младия Уго една умалена картина на света. Със социалните йерархии – „богатите“ живеят в долната махала в каменни къщи на два етажа, бедните – по склона на хълма, в колиби със сламени покриви. Налице са и етнически, и класови различия – семействата от европейски произход (италианци, испанци, португалци) държат основните магазини и няколкото работилници (дъскорезници), а наемните работници са главно метиси.

* Бивш директор на *Le Monde diplomatique*. Информациите, съдържащи се в настоящата статия, произлизат от сборник с интервюта на автора с бившия венецуелски президент, озаглавен *Уго Чавес. Първият ми живот*, който ще бъде публикуван на испански език през новия литературен сезон.

(1) Стих на Стефан Маларме от поемата *Гробът на Едгар По*, 1877 (в превод на Кирил Кадийски).

Сценарии за бъдещето на боливарското движение

(От стр. 5)

Ключовите сектори, на които се опира боливарското правителство, са групирани в три категории: гражданското общество, армията и индустрията. „Социалното движение“, представено по върховете на държавата от Мадуро и от бившия вицепрезидент Елиас Хауа, включва синдикални формации и общностни организации. Към тях се прибавят по-малко влиятелни групи, като дребните селяни, индианците или студентите, привърженици на Чавес. Военният сектор е разделен на две конкуриращи се идеологически фракции – „умерените“ или „опортюнистите“ (смята се, че председателят на Националното събрание Кабельо е един от главните им говорители) и съперничещото им по-радикално течение, водено от бившия министър на вътрешните работи и правосъдието Рамон Родригес Часин.

И накрая индустрията. Водещата позиция в нея е на петрола, представляван от Рафаел Рамирес, влиятелния председател на публичната компания Petróleos de Venezuela SA – PDVSA, но в тази сфера се чува гласът и на други сектори. Сред тях са малките и средните предприятия, групирани в лоното на търговската камара „Федеиндустрия“, председателствана от Мигел Перес Абад, както и многобройните самостоятелни предприятия от петролния бизнес, макар че най-активната сред тях – търговската камара „Федекамарас“, се присъедини към опозицията.

Президентът Чавес си беше спечелил славата на майстор в изкуството да печели лоялността на тези групи, чиито интереси невинаги съвпадаха. Той успяваше да постигне това, защото спазваше обещанията, които им даваше – преразпределение на доходите от петрола, включването им в политическия живот, а в случая с военните пред пенсия – достъп до важни постове в публичната администрация. Няма съмнение, че ако бъде избран за президент, Мадуро ще се опита да направи същото. Макар да отдава предпочитание на отношенията си с гражданското общество, ще му е нужна подкрепата на представителите на армията и на индустрията (по-специално на Кабельо и Рамирес), за да съхрани присъствието на тези два сектора в правителствената коалиция. По въпроси, по които авторитетът на Чавес рядко можеше да бъде оспорван, Мадуро ще трябва да се съобразява с разисквания и разногласия сред едно не толкова дисциплинирано мнозинство.

Американската заплаха помага за единството на активистите

Като се има предвид колко съдбоносен е залогът дали боливарската революция ще просъществува, или ще претърпи крушение, малко вероятно е съставните части на движението да поемат риска да запалят искрата на вътрешни конфликти, поне докато лидерът им е на власт. Макар да е малко вероятна хипотезата Мадуро да загуби изборите, не е изключено при такова развитие да се появят цепнатини в движението. Няма да бъде изненада тогава чависткото движение да навлезе в процес на разпад, подобен на този, който преживява опозицията.

Сега най-важният въпрос за бъдещето на боливарската революция е да се разбере дали наследяването на Чавес ще бъде съпътствано с промяна на политическата ориентация. Редица коментатори подсказват, че Мадуро може да започне да се вслушва в гласа на социалното движение повече, отколкото неговият предшественик. Това е малко вероятно по две причини. Макар да е вярно, че Чавес имаше склонността да фаворизира военните, особено що се отнася до назначенията на висши публични постове, той в много случаи взимаше решения в полза на народните организации по важните въпроси на икономическата и социалната политика. Мадуро пък си дава сметка, че синдикатите и общностите, на чиято подкрепа се радва, изпитват болезнена липса на квалифицирани административни кадри и че следователно ще трябва да разчита на офицерите, за да осигури доброто функциониране на държавата.

Още един фактор работи в полза на сплотеността на правителствения екип – Съединените щати. Повечето боливарски ръководители, и особено онези, които имат богата биография като леви активисти, са убедени, че Вашингтон няма да се откаже от нито една възможност, включително и военна, да свали ненавижданото от него правителство на Венецуела. Докато боливарските лидери и активисти възприемат като реална заплахата от американска интервенция, може да се разчита на решимостта им да не показват никакъв признак на разцепление или слабост.

Самият Чавес смяташе, че проектът му не е завършен

Чавес се възползва от възможността по време на една от последните си публични изяви да подтикне своите симпатизанти да стегнат редиците си: „*Единство, единство, единство!*“ Той сподели и виждането си, че боливарският проект е далеч от окончателното си осъществяване и че на неговите наследници се пада отговорността да го доведат до край. Както посочва в блога си венецуелският социолог Хавиер Биардо, „*политическата трагедия на Чавес се състои в осъзнаването (под формата на имплицитна самокритика) на факта, че правителството може да загуби революционната си ориентация*“ (3). Това състояние на духа бе изразено, например, в реч след преизбирането му през октомври 2012 г.: „*Вярвам, че имаме нова правна архитектура* (...) *основана на конституцията* [от 1999 г.]. *Имаме закони за общинските съвети, за общините, за общинската икономика, за местните двигатели на развитието, но не обръщаме внимание на тези закони, а именно ние носим главната отговорност за тяхното прилагане.*“

Дали след смъртта на Чавес амбицията на неговото управление като президент – да установи демокрацията на XXI век с пряко народно участие, ще продължи да бъде в съответствие с новите цели на боливарското движение, на тази мозайка от опитни революционери, активисти от общностите, прогресивни офицери и разнородни икономически интереси? Отговорът на този въпрос ще зависи от способността на тези групи да действат така, че исканията им да се превърнат в една хармонична картина, както беше през четиринадесетте години управление на Чавес.

Грегъри Уилпърт

(3) http://saberescontrahegemonicos.blogspot.com, 2 февруари 2013.

Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

Първият училищен ден остава запечатан в паметта на това венецуелско „дребосъче“ (2) – отпращат го, защото носи платненки от конопен плат, а не кожени обувки, както подобава…Ще съумее да си отмъсти. Баба му го е научила да чете и пише. Много бързо ще се прояви като най-добрия ученик в училището. До такава степен, че по време на тържествено посещение на местния епископ учителите избират него да прочете поздравителното послание. Първата му публична реч…

Баба му говори също за историята на страната. Дори му показва запазени исторически места в Сабанета – вековния дъб, под чиято сянка е почивал Симон Боливар, преди да предприеме героичния си преход през Андите през 1819 г., улиците, където още кънти галопът на гордите конници на Есекиел Самора, тръгнали към Санта Инес, недалеч оттук, за да участват в славната битка през 1859 г. Малкият Уго израства възпитан в преклонение пред тези две фигури – Освободителя, баща на независимостта, и героя от „федералните войни“, защитник на радикалната поземлена реформа в полза на бедните селяни, чийто обединяващ лозунг е „Свободна земя и хора“. Чавес научава също, че един от прадедите му е участвал в тази забележителна епопея и че дядото на майка му, полковник Педро Перес Делгадо, наречен Майсанта, умрял в затвора през 1924 г., също е бил много популярен поборник в района. Подобно на Робин Худ, той взимал от богатите, за да раздава на бедните.

Механичен социален детерминизъм не съществува. При същото това детство Чавес е можел да има съвсем друга съдба. Но много рано, под влияние на баба Роза, у него се създава дълбоко чувство на класова принадлежност: *„Винаги съм знаел къде са ми корените*, казва той: *в дълбините на народа, оттам произхождам. Никога не съм го забравял.“*

Приет в гимназията, младият Уго напуска Сабанета и се преселва в Баринас – столица на едноименния щат. Това става през 1966 г. Главната тема във вестниците е войната във Виетнам, а Че Гевара скоро ще загине в Боливия. Във Венецуела, където демокрацията е възстановена през 1958 г., също се води партизанска война, много юноши се включват във въоръжените действия. Но Чавес е младеж, който не се интересува от политика. По онова време е пристрастен към три неща – ученето, бейзбола и момичетата.

Блестящ ученик, особено в точните науки (математика, физика, химия), той с удоволствие води упражнения за изоставащите си другари. Различните политически организации в гимназията – между които и тази на собствения му брат Адан, активист на крайната левица – си оспорват участието му. Но Чавес мисли само за бейзбол, погълнат е изцяло от този спорт. Проявява се като забележителен *питчър“* (хвърляч) левак. Местната преса пише за него и спортните му подвизи. Това увеличава обаянието му.

През тези гимназиални години личните му качества се утвърждават. Уверен е в себе си, проявява се като добър оратор, владее хумора и се чувства добре навсякъде. Превръща се в това, което наричаме „естествен лидер“ – първенец в ученето и спорта. Именно защото се стреми към професионална кариера в бейзбола, след дипломирането се насочва към конкурсните изпити във Военната академия. Класира се успешно и през 1971 г. селското момче от далечната провинция се настанява в Каракас, който за него е толкова футуристична и ужасяваща столица, колкото „Метрополис“ на Фриц Ланг.

Да се изкове съюз между армията и народа, за да няма „горили“

Чавес е обладан от военната тематика. Забравя за бейзбола. Хвърля всички сили в обучението. А то току-що е претърпяло промени. За приемане в Академията вече е нужно да си положил успешно матура, а не само да си завършил основно образование. Преподавателският състав е обновен. Подбрани са офицери, смятани от властите за „по-малко сигурни“ или „по-прогресивни“, на които не е подходящо да се повери командването на войскови подразделения, но може да се насочат към обучение на бъдещи кадри…

От падането на диктатора Маркос Перес Хименес през 1958 г. основните партии – „Демократическо действие“ (социалдемократическа) и „Копей“ (християндемократическа), са постигнали споразумение помежду си (пакта от Пунто Фихо) и се редуват на властта. Страната е проядена от корупция. През 1962 г. в Пуерто Кабельо и Карупано избухват бунтове на офицери, свързани с крайно леви организации. Други военни са се присъединили към различни партизански отряди в планините. Репресиите са безмилостни – екзекуции без съд, изтезания и „безследно“ изчезнали. Присъствието на представители на САЩ е явно – не само в районите за добив на петрол, но и в самия генерален щаб на въоръжените сили. Централното разузнавателно управление е изпратило многобройни агенти и оказва помощ за преследване на бунтовниците.

Чавес буквално попива теоретическите знания, които се преподават в Академията. Един от преподавателите му – генерал Перес Аркаис, голям специалист по делото на Есекиел Самора, го въвежда в боливаризма. Чавес прочита цялото творчество на Боливар. Научава го наизуст. Способен е да посочи върху картата детайли от стратегията на всяка битка. Чете също Симон Родригес – учителя енциклопедист на Боливар. Скоро разработва своята теза за „трите корена“ – Родригес, Боливар, Самора. От политическите текстове на тези трима венецуелски автори той черпи тезите за независимостта и суверенитета, за социалната справедливост, приобщаването на всички в обществото, равенството и за латиноамериканската интеграция. Те изграждат основните стълбове на неговия политически и социален проект.

Чавес е надарен с добре организирана мисъл на учен-изследовател и изключителна памет. Много бързо се проявява като един от най-добрите студенти и лидер на курсантите. Чете (тайно) Карл Маркс, Ленин, Антонио Грамши, Франц Фанон, Че Гевара… И започва да посещава, извън Академията, различни политически кръгове от крайната левица: Комунистическата партия (PCV), „Кауза R“, Движението на революционната левица (MIR), Движението към социализъм (MAS). Среща се тайно с ръководителите им. Отново всички се мъчат да го привлекат за член, тъй като проникването във въоръжените сили е стара левичарска амбиция.

След като изучава военните бунтове във Венецуела, Чавес се убеждава, че е възможно да се завоюва властта, за да се сложи край на ендемичната бедност. Но и че единственият начин да се избегнат извращения от типа на злоупотреба със сила (като десните военни диктатури) е да се изкове съюз между въоръжените сили и левите политически организации. Това е основната му идея – „гражданско-военен съюз“.

Проучва опита на военната революционна левица в Латинска Америка, когато е на власт, като Хакобо Арбенц в Гватемала, Хуан Хосе Торес в Боливия, Омар Торихос в Панама и Хуан Веласко Алварадо в Перу. С последния се среща в Лима по време на учебно пътуване през 1974 г. и остава силно повлиян от него. До такава степен, че двадесет и пет години по-късно, вече на власт, нарежда да се публикува *Конституцията на боливарската република на Венецуела*, приета с референдум през 1999 г., в същия формат като „малката синя книжка“ на Веласко Алварадо.

Постъпил във Военната академия без политическа култура, Чавес излиза от нея четири години по-късно, през 1975 г., на 21-годишна възраст, с еднаединствена мисъл – да сложи край на корумпирания режим и да преобразува републиката.

Налага се да почака още двадесет и пет години. Двадесет и пет години тихи конспирации във въоръжените сили. И благоприятното стечение на четири решаващи обстоятелства – голямото народно въстание *Ел Каракасо* (бунта в Каракас) срещу неолиберална шокова терапия през 1989 г. (3); провала на бунта на военните през 1992 г.; плодотворния опит от двугодишния престой в затвора; и срещата през 1994 г. с Фидел Кастро. Оттам нататък, изборната победа е сигурна. Тя идва през 1998 г. Защото, казва той, цитирайки Виктор Юго, *„нищо не е по-мощно в света от идея, чието време е дошло“*.

---

(2) Вж. Алфонс Доде, *Дребосъчето*, 1868 – автобиографичен роман.

(3) Продиктуван от Международния валутен фонд (МВФ) и наложен от президента социалдемократ Карлос Андрес Перес, този план за структурно преустройство се състои в строги ограничителни мерки, премахване на зачатъците на държавата благодетелка и ръст на цените на стоките от първа необходимост. На 27 февруари 1989 г. бедното население на Каракас се вдига на бунт и опустошава няколко квартала на столицата – първи бунт в света срещу неолибералната политика. „Социалистическото“ правителство се обръща към армията, в резултат на репресиите са убити повече от три хиляди души.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

Крайни резултати

Средногодишен ръст
1999-2012: 3,2%
през 2003 (по време на петролния локаут): – 10%
2004-2012: 4,3%

Държавен дефицит
2012: – 7%

Изтичане на капитали
2003-2012: 150 милиарда долара

Равенство
Венецуела се превърна в страната с най-голямо равенство в региона.

Дял на бедните
1999: 49,4%
2010: 27,8%

Дял на крайно бедните
1999: 21,7%
2010: 10,7%

Процент на децата в училищна възраст в средното образование
2000: 53,6%
2011: 71,1%

Ръст на разходите за здравеопазване
2000 - 2010: 61%

Ръст на хората, получаващи пенсия
1998-2011: 472%

Доказани запаси от петрол
На първо място в света, пред Саудитска Арабия

Производство на петрол
1998: 3,5 милиона барела на ден
2012: 2,5 милиона барела на ден

Дял на вносните основни хранителни продукти
1998: 90%
2012: 30%

Средства, предоставени от САЩ на опозиционните групи
2000: 230 хиляди долара
2003: 10 милиона долара
2012: 20 милиона долара

Избори
от 1999: 16
спечелени от Уго Чавес: 15

Брой лекарите на 10 000 души
1996: 18
2012: 58

LE MONDE diplomatique
българско издание

Историята повика Чавес

Откакто избухна демокрацията, официална България парадоксално престана да се интересува от големи части на света, въпреки че сънародниците ни в чужбина стават все повече. Вниманието се насочи към САЩ, Брюксел и „естествено“ НАТО. В същото време се намериха „интелектуалци“, които взеха да оплюват Левски, Ботев, Вапцаров, революционери и антифашисти, почитани в цял свят. (Е, други пазят нашата история, в голям Париж има улица „Георги Димитров“.) А след като нашите национални герои не ни интересуват, защо да се интересуваме от чуждите, какво да говорим за някой си Симон Боливар? Или Хосе Марти?

Венко Кънев

ДОБРЕ, че избраха Дилма Русев за президентка на Бразилия, та да си припомним малко за тази страна и „България еър“ да купи 4 бразилски самолета за полетите Париж-София. Почина Уго Чавес и се заговори за латиноамериканския „диктатор“. „Диктатор“, който 16 пъти се яви пред народа си на избори и спечели 15 от тях. Въобще, ако един успешен управник е ляв, трябва да се внуши, че е диктатор или че води авторитарна политика. На 17 февруари 2013 г. Рафаел Кореа, левият еквадорски президент, бе преизбран блестящо, като изпревари съперника си от десницата с 33%. Това обаче не беше събитие за нашите медии.

Невежеството ни спрямо Латинска Америка отпреди кубинската революция се настани отново у нас. Закрихме посолствата си из континента (останаха само четири), реципрочно и те закриха своите у нас. И влязохме презглава в дълбоката европейска криза. А икономическият, идейният, културният и дипломатическият възход се оказаха в Латинска Америка. Докато ние затъваме в беднотията, в Еквадор и Венецуела милиони хора излизат от нея. През последните години 80 милиона латиноамериканци са напуснали мизерията в държавите, които скъсаха с неолибералните догми.

В какво ли не бе обвинен Уго Чавес? Интересно обаче защо много „специалисти“ по Латинска Америка не обичат да говорят какво е било преди Чавес. А венецуелската история е твърде поучителна.

Някъде тук, около остров Маргарита или устието на река Ориноко, Христофор Колумб е видял рая. В него испанските колонизатори основават една бедна колония, въвеждат робството, заграбват земята. В средата на XVIII век 1,5% от населението на Каракас притежава всички обработваеми земи и пасища в провинцията. В края на колониалния период 658 фамилии, или 0,5% от креолското население – родените в Америка деца на испанци, владеят земята. Венецуелската олигархия експлоатира жестоко робите и избухват значими въстания, в чието потушаването креолската аристокрация участва наравно с испанската администрация.

През 1808 г., когато Наполеон влиза в Испания, група креолци искат независима хунта, но този опит за независимост е потушен. На 19 април 1810 г. креолците изгонват испанската администрация, независимостта е обявена благодарение на Боливар на 5 юли 1811 г., но тя трае едва една година.

Креолците не виждат извън собствените си интереси, робите разбират, че няма какво да очакват от тях, и правят своя собствена революция. Привържениците на Испания и Църквата използват негърските въстания, за да свалят креолците. През март 1812 г. става голямо земетресение, Църквата обявява, че това е божие наказание за исканата независимост. Капитан Доминго Монтеверде напредва с испанската войска от Пуерто Рико и завладява Западна Венецуела. Населението от равнините се обединява с монархистите и през юли революционерите са победени. Боливар губи позициите си в Пуерто Кабельо. Загива т. нар. Глупава република.

Монтеверде влиза в Каракас и започва жестоки репресии, но те засилват националното съзнание. Робите въстават отново, жителите на равнините продължават партизанската война и избиват белите земевладелци. Симон Боливар се оттегля в Картахена и оттам провъзгласява т.нар. Манифест от Картахена, в който излага своите идеи за независимост. Събира малка армия в Нова Гранада, днешна Колумбия, и постепенно завоюва страната. Този път води безпощадна война срещу испанците, които по „закона на завоеванието“ избиват креолците и изземват богатствата им.

Боливар обявява „война до смърт“, но губи много битки. Равнинците се сплотяват около монархиста Томас Бовес, който на 15 юни 1814 г. разбива войската на Боливар при Ла Пуерта, влиза в Каракас и установява бандитско беззаконие на грабежи и убийства. Така се проваля Втората република, установена от Боливар. През 1816 г. завърналият се испански крал Фернандо VII изпраща голяма експедиция, която завоюва отново Венецуела. Боливар се премества в Ямайка. В прочутото си „Писмо от Ямайка“ той обявява, че революцията продължава. После отива в Хаити, първата освободила се страна в Латинска Америка (1804 г.) и първата черна република.

С помощта на Хаити започва третият период на борбата за независимост на Венецуела. Боливар организира две експедиции и на 31 декември 1816 г. разтоварва войската в Барцелона (Венецуела). Все повече хора се присъединяват към него. Боливар се обявява за премахване на робството, освобождава собствените си роби, но свързва това със задължението да се присъединят към бунтовниците. Така робите вече не нападат републиката. На 16 март 1818 г. обаче Боливар, този водач с неукротим дух, жадуващ за свобода и независимост, отново е победен. Оттегля се в гр. Ангостура, където на 15 февруари 1819 г. свиква Втория учредителен конгрес на Република Венецуела, представя нова конституция и обявява Голяма Колумбия. Днес този град носи името му.

От август 1818 г. започва нова епопея за освобождението на Колумбия, Венецуела и Еквадор. С вода до кръста в продължение на 7 дни Боливар пресича делтата на р. Араука, после прекосява Андите на 5000 метра височина с войските си от равнинци. На 7 август 1819 г. спечелва прочутата битка при Бояка и три дни след това влиза в Богота.

След освобождението на Колумбия Боливар се установява в граничния град Кукута. Либералната революция в Испания от 1820 г. принуждава Кралската корона да признае независимостта на Колумбия и да подпише примирие с бунтовниците. През април 1921 г. Боливар напредва към Каракас и на 29 август 1921 г. постига независимостта на Венецуела. Така завършва десетгодишната битка за независимостта на Колумбия и Венецуела. След като организира администрацията, Боливар потегля на юг, за да се бори за независимостта на останалата част на Америка.

Ето от кого се вдъхновява Уго Чавес. Една от основните идеи на Боливар е съюз на латиноамериканските държави без САЩ. Още през 1823 г. с доктрината „Монро“ САЩ обявяват на света, че Латинска Америка ще бъде задният им двор.

Дълъг път извървява Венецуела, докато се оформи като нация и държава. През XIX век се разделя с Колумбия, минава през няколко конституции, през битките за премахване на робството, за правото на глас, през икономически кризи. Няколко олигархични фамилии, като тази на Монагас, управляват с десетилетия страната. Преврати и метежи само за власт и обогатяване, никакви съществени промени, безкрайни борби между либерали и консерватори и една 5-годишна федерална война от 1859 г., която взима 300 000 жертви и разчиства пътя до властта на един от известните венецуелски диктатори – Гусман Бланко (1870 – 1888). Страната минава през „Синята революция“ на стария Монагас и гражданска война (1869 – 1872). До 1888 г. Венецуела не е имала цивилен президент. Друг диктатор – Сиприано Кастро, се качва на власт с т. нар. Реставраторска либерална революция, която коства живота на 3000 души. След него идва за дълги години екзотичният диктатор Хуан Висенте Гомес (1908-1935 г), обект на много романи.

С Гомес, наречен тиранина от Андите, започва петролната епоха на Венецуела. Тя изоставя своето селско стопанство и през целия XX век внася основните си храни. От 1952 до 1958 г. на власт е диктаторът Маркос Перес Хименес. Като своите предшественици и той облагодетелства чуждите капитали, и най-вече петролните компании от САЩ и Европа. В един момент от историята 33% от Венецуелската територия е дадена като концесия на чуждите компании. Алчността и безсрамието им стигат дотам, че производителите на петрол от езерото Маракайбо не плащат данък за петрола, защото според закон, приет под техен натиск, не се дължи данък за петрола, изваден под водата. А петролът е на едва 3-4 метра дълбочина.

Продължават военните преврати – 1945, 1948 г. През 60-те години беднотата и мизерията, в които живеят от 50 до 80% от населението, предизвикват силни партизански движения, двама от най-изтъкнатите им водачи са българи, братята Петкови.

Венецуелската олигархия напълно нехае за народните маси. Страната е превърната в полуколония, управлявана от транснационалните компании. През 1941 г., например, за държавата остава горе-долу една седма от печалбата от петрола, останалите са за чуждите компании. Чрез тайни споразумения, фалшиви данни, подкупи и т.н. чуждите петролни компании извличат националното богатство. Злоупотребите и разхищенията стигат дотам, че под натиска на общественото мнение петролът е национализиран на 1 януари 1976 г. Национализацията не променя радикално нещата, защото бюрократите от държавната компания са в пълно съглашателство с националната олигархия и чуждите компании. Затова Чавес по-късно я преустройва.

До началото на 60-те години транснационалните компании са извлекли от Венецуела пари колкото за два плана „Маршал“, а бедността се увеличава.

Тази бурна венецуелска история, в която олигархията никога не е мислела за народа, обяснява появата на Уго Чавес. Той е първият венецуелски президент, който прилага програма за връщане на природните богатства на народа, за суверенитет и социална справедливост. Той представлява една нова левица, която не прибягва до въоръжена борба, но залива континента. Левица, която освобождава страните си от попечителството на силните, търси обединението на Юга, принуждава транснационалните компании да уважават националните закони и дава глас на народа чрез обществени и алтернативни медии. Той напомня и на нас, българите, че левицата може да печели избори и да реформира обществото, въпреки новия световен ред, подчинен на финансите и световните компании.

Когато наистина е левица и не забравя своите ценности.

Българска редакция

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.
Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI

Главен редактор
Pierre RIMBERT

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:
София –1000
бул. „Позитано“ 20 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 18 април 2013 г.

Позиция

www.duma.bg

Който плаща, той поръчва музиката?

Манипулират ли вестниците в България или са манипулирани

Иванко ЧАКЪРОВ

Чехът Константин Иречек, когато обикалял по българските земи още преди Освобождението, е казал нещо, което действа в пълна сила и днес: “Българин с българин не могат да се разберат и все гръмогласят.” Това може би е и негласното мото при създаването и развитието на българския печат още от неговото възникване.

Обикновено една от първите задачи на всяка партия, движение или просто организация е да си създадат свой печатен орган, вестник или списание. Целите са две:

1. Да прокламират своите политически, респективно икономически интереси.

2.Да “оплюват” същите интереси на другите партии и движения.

С течение на времето, и то за кратко, “второто” постепенно се превръщало в “първо”. За съжаление видни наши писатели и общественици са се включвали в тези боричкания. Например когато Захари Стоянов се среща с един от башибозуците, извършили страшното клане в Батак - Ахмед ага Тъмрашалията, за да го привлече за участие за бъдещото съединение, пише във в.”Борба” от 13 и 20 август 1885 г.: “Не без интерес би било за всекиго да види тоз човек, за който толкова се приказва в цял Пловдив, който управлява Рупченската нахия цели 35 години, който управлява по своему, по помашки, който получил по наследство тая нахия от баща си, който най-после можа да противостои цели пет години против едно правителство редовно и законно, с войска и администрация”. Веднага следва остра реакция от Иван Вазов, който отговаря във в.”Народний глас” от 24 август. В статията си народният поет посочва Захари Стоянов на “българската публика”, за да знае тя “че у нас се въдят без образ български и без съвест человечески животни, каквито са д-р Странски и Захари Стоянов”. (“Български загадки; Ср. Николов”)

Още преди доста години възниква спор за бъдещето на вестниците. Смяташе се, а сега още повече се внушава, че вестникът изживява своето време. Особено пък в ерата на интернет. Това е и така, и не е. Факт е, че сергиите са пълни с вестници и повечето хора още при пиенето на сутрешното кафе си купуват и разлистват някакъв вестник. Известен постулат е, че вестникът е мощно средство за масова информация, за формиране или деформиране на обществено мнение по даден проблем. От тази гледна точка вестниците ще се развиват и ще ги има още дълги години. Навремето Маркс е казал, че вестникът е непрекъснато творение и никога нищо в него не е окончателно завършено. И още - Жул Верн, по силата на своя гений, е набелязал редица модерни тенденции най-вече по отношение на техниката за тяхното издаване. И се е оказал прав. Но за едно или не е помислил, или го е премълчал. Кому служат вестниците? С други думи - независими ли са?

Нашата практика, не само в далечното, но и в по-близкото минало, показва, че не са.

Да не говорим за вестниците по времето на т.нар. социализъм. Тогава имаше доста вестници, но всички те проповядваха една кауза - тази на политиката на БКП. В различни области и отрасли, но една. След 10 ноември преминахме към многопартийна система. Периодичният печат също стана многопартиен. Всеки вестник защитаваше политиката на своята партия. И ругаеше другите. Това вероятно е нормално. Но какво да кажем за т.нар. независим печат, самопровъзгласил се за такъв?

Практиката категорично доказва, че независими вестници няма. Те са като независими депутати - която партия плати повече, за нея гласуват.

Зад многобройните медийни групи стои независимостта на... парите. Защото тези вестници защитават икономически интереси на определени групировки. Най-често под формата на политическа пропаганда. Не случайно Ленин е казал, че “политиката е концентриран

израз на икономиката”. Именно икономическите интереси са “движещата” сила на вестниците в момента, а и в бъдеще. Както е казал народът: “Който плаща, той поръчва музиката”. Едва ли някой вестникар, независимо от ранга му в редакционната йерархия, би заявил честно как се издържа вестникът му? Ако каже, че е от тираж и реклами, значи откровено лъже. В последните десетина, че и повече години рекламите във вестниците намаляха драстично. Те се насочиха главно към електронните медии, повечето от които също застъпват определени политически, респективно икономически интереси. Логично възниква въпросът: откъде тогава идват парите за издаване на многотиражни вестници? Отговорът е ясен, но почти не може да се докаже - от съвременните олигарси. Те искат зад гърба си да имат трибуна, която да оправдава или да прикрива техни злоупотреби или далавери.

Тук може би е мястото да се каже, че олигарсите публикуват фиктивно реклами на своите и свързани с тях фирми, като целта им е да прикрият собствеността си на съответната медийна групировка. Така се намалява печалбата, а оттам и данъците. Едва ли може да се докаже колко са парите за издръжка на вестника и колко са сумите, дадени за “реклама”. По документи по-често сумите за реклама са повече от тези за издръжката на вестниците. Това си е чиста манипулация с двоен ефект - финансов и политически.

Една, а може би единствена тенденция в пространството “независимост” на печата, е отразяването на елементарните всекидневни новини - кой кого убил, обрал, каква катастрофа е станала, протести и т.н. Що се отнася до сериозните журналистически жанрове - коментари, анализи, прогнози, журналистическо разследване, проблемни статии, те толкова често са поръчкови, че хората престават да вярват дори на честно написаните публикации. Поръчкови журналисти пишат поръчкови материали във вестниците на икономическите групировки.

За голямо съжаление това е тенденция, която ще продължи още дълги години. Тази е основата на разковничето. В техническо отношение тенденциите са добри. Но това се дължи на непрекъснатото развитие на технологиите. С други думи, лустрото е на ниво. А зад него се крият гнилост и изопачаване на факти. Така често се формира и общественото мнение, или поточно - така се изкривява общественото мнение. А олигарсите много добре знаят, че дори ако загубят пари от издаването на вестник, те ще формират такова обществено мнение, което ще им помогне на поредните избори да спечели съответната партия, която после при управлението си ще им върне капиталите многократно.

Може и малко парадоксално да звучи, но към днешна дата най-тиражирани са пенсионерските вестници. Те демонстрират някаква независимост. Или поне така изглежда. Все пак да не забравяме, че пенсионерите в България са повече от 2,5 милиона души. А дали и това не е тенденция - пенсионерска държава с пенсионерски вестници. Апропо, съвсем не е сигурно, че и върху тях не е сложена ръката на някоя икономическа групировка.

В крайна сметка вестниците в България са послушковци, трамплин и знаме на определен кръг от хора с общи политически, а оттам и икономически интереси. Така е било, така е и сега. А що се отнася до тенденциите в следващите години - смятам, че ще фалират непослушни вестници, ще хвърчат непослушни журналистически глави. На тяхно място ще се появят нови. Защото икономическият октопод в страната ни храни едно доста опасно пипало - вестниците. Колкото и да го сечеш, то израства отново, обвива и притиска до задушаване мнението и желанието на обществото ни за истина.

Мисия Брюксел

Къде са българските зелени?

Георги ГОТЕВ

Предизборните сондажи ми изглеждат като претоплена яхния. Едни и същи партии плуват в собствен сос и въпреки настъпващата пролет социологията не регистира нищо “зелено” с шанс да освежи мандата в Народното събрание.

През последните две години у нас имаше необичайно много протести на природозащитници за “зелени” каузи и срещу АСТА. Вероятно много от същите активисти участваха в протестите за скъпия ток. Но къде са зелените в парламента?

Навсякъде в ЕС зелените са част от лявото политическо пространство. Не е възможно да си хем десен, хем зелен. Не съм любител на теориите на конспирацията, но съм убеден, че точно затова в България сериозно се пречи на зелените да получат политическа легитимация. Може би неслучайно сега властта се опитва да ни втълпи, че токът е скъп, защото бил зелен. Сякаш го произвеждат природозащитници.

В България ГЕРБ пречи на всякакви партии и формации, които имат потенциал да станат съюзник на БСП. Стува ми се, че и партията на Кунева попада под удари точно по тази причина.

Всички страни от ЕС имат зелени партии, които членуват в Европейската зелена партия, освен България. Погледнато в европейски мащаб, през 2009 г. зелените партии взеха 55 места от общо 736 в Европейския парламент, където са четвърта сила след ЕНП, ПЕС и либералите. Но не във всички страни бяха избрани зелени евродепутати. Водят Франция и Германия с по 14, Великобритания има 5, Белгия 4, Холандия и Швеция по 3, Испания, Австрия, Дания и Финландия по двама, а Люксембург, Латвия, Естония и Гърция имат по един. България е в групата от 13 страни от ЕС, все от юга и изтока на континента, която няма нито един зелен евродепутат. Зелените партии рядко успяват да влязат в правителствените коалиции, освен в Белгия, където коалициите традиционно са много широки (обаче в сегашното правителство на Елио Ди Рупо зелените не участват). В Ирландия зелените бяха в коалиция през периода 2007-2011 и твърдят, че са спомогнали за приемането на редица прогресивни и зелени закони. Във Франция зелените бяха коалиция в лявото правителство на Лионел Жоспен (1997-2002), а сега са представени с министърката Сесил Дюфло в лявото правителство на Жан-Марк Еро. В Германия зелените бяха в коалиция със социалдемократите на Герхард Шрьодер през 2002-2005. Най-ярката “зелена” фигура, която помним от този период, е външният министър Йошка Фишер.

Дори когато имат значителни по размер групи в националните парламенти, зелените партии обикновено не се стремят да управляват. По-скоро чрез парламентарен натиск те търсят договорки с правителствата за постигане на конкретни екологични цели.

У нас веднага след 10 ноември се появи Зелена партия начело с Александър Каракачанов, когото познавам лично и уважавам. Тя беше донякъде странно творение, защото беше про-НАТО, въпреки че навсякъде зелените партии са антимилитаристически. Но междувременно видяхме Йошка Фишер да води война на НАТО в Югославия, даже на него лично Надежда Михайлова на 1 април 1999 г. даде плана “Подкова”, който излъга германските зелени да подкрепят войната. Мисля, че партията на Каракачанов още съществува, но не мисля, че успя да се легитимира по време на различните екологически протести и да увеличи подкрепата към себе си.

Предвид различните екологически каузи и големия брой българи, които не знаят за кого да гласуват, струва ми се повече от логично една българска зелена партия да може с лекота да влезе в парламента. Да, ама социолозите никога не поставят зелена партия в списъка на възможните отговори в анкетите си. Въпреки че живея в Белгия, понеже гледам българска телевизия, имам чувството, че и чешмата да отворя, и оттам ще излезе Яне Янев. За пореден път кастата на социолозите и медийните магнати се опитва да “зададе” изборните резултати. Всячески се поощряват политически експерименти, които биха пристанали на ГЕРБ, и по всевъзможни начини се пречи на формации, които биха могли да бъдат съюзници на БСП.

Това, че зелените са против ядрената енергетика, мен лично не ме притеснява. Във Франция левите са за втори път в коалиция със зелените, но френската ядрена енергетика остава най-могъщата в ЕС. Ако им се даде възможност за политическа изява, българските зелени със сигурност ще допринесат за интелигентен дебат за енергетиката, екологията и националния интерес, какъвто ужасно много липсва.

Прогнозата ми е, че БСП няма да спечели само като “Коалиция за България”, с дежурните си съюзници. Трябва й нова голяма самостоятелна сила за съюзник, каквато би могла да бъде една европейска зелена партия. При появата на нов такъв играч в Народното събрание ГЕРБ не би могъл да състави правителство, дори и ако излезе като първа сила на изборите.

Има ли време зелените да се организират до изборите? Песимистите мислят, че няма.

Общество

Снимка Мариета ТОМОВА

Я, па моя старец!

Загърбването, бездушието, иронията и гаврата с проблемите на възрастните и вчера, и днес е позор за държавата и срам за нацията

Георги ЗЛАТИНОВ
социален психолог

Всичко започна при случайна среща с мой познат, с когото заедно участвахме в Отечествената война, а след това служехме в системата на МНО. Не бяхме се виждали дълго, но се познахме на трамвайна спирка до "Пирогов" - той с патерица под мишница, аз на крак и без кривак. Докато чакахме трамвая, разменихме спомени, одумахме властта и опозицията, нахокахме бившия премиер и най-вече Симеон Дянков за гаврата с пенсионерите и ветераните от войната. С такова настроение се качихме на трамвая. Жена на средна възраст стана и покани любезно моя познат да седне. Той с поклон и на висок глас й благодари. Застанах прав до момиче, седнало на стола за инвалиди. Мъж, малко троснато, я попита защо не ми предложи да седна. Тя погледна него и мен, остана седнала и извади мобилния си телефон. Друга жена се приближи до девойчето с думите: "Засрамете се, до вас стои възрастен човек, станете". Тя стана, сърдито изгледа всички, а аз не зная защо, вместо да й благодаря, си позволих шеговито да я посъветвам: "Желая ви да достигнете и надминете моите години, но ще ви посъветвам, за да доживеете старостта, трябва в младините да почитате старите хора". Вместо да се извини, тя ядовито ме упрекна: "Я, па тоя старец, не си гледа старостта, а си позволява акъл да ми дава".

Това беше знакова жлъчна реплика. Възмути повечето хора в трамвая. Стана ми болно и срамно. Седях на стола и се питах: "Какво става с някои млади хора?", "Докъде стигнаха техните безцеремонност и наглост?", "Къде отидоха уважението и човешкото?", "Кой насажда тези омраза, злоба, озверяване и отчуждаване между поколенията?", "Къде са семейството, училището, медиите, държавата?", "Няма ли да се намерят сила и власт, които да обединят всички в битката за човещина?"

Нали пътят от младостта към старостта е най-хубавата магистрала към опита и мъдростта на поколенията. Старите хора и вчера, и днес не са "скапаняци". Те са завършили най-висшата школа на живота. Натрупали са опит и са събрали в едно традициите и мъдростта на времето, в което са живели. Затова носят в душата и в сърцето си преживяното - добро и лошо, песимизма и оптимизма, носталгията и надеждата. Затова неуважението, иронията и гаврата с тях са морално оскърбление и човешко падение. Опитът и мъдростта са национално богатство и урок за поколенията. Затова носителите им са нужни на обществото и на държавата, те имат право на уважение, признание, благодарност и по-големи грижи.

За жалост по време на сгрешения преход към пазарна икономика се получи така, че уважението и грижите за старите хора започнаха да увяхват. Някои ще ме обвинят, че политизирам, но въпреки това ще кажа: властта по време на целия преход, най-вече при управлението на ГЕРБ, стана майка за богатите и мащеха за бедните. Бяхме свидетели как Бойко Борисов под път и над път се сърдеше на "старците", ядосваше им се заради носталгията по миналото и ги упрекваше, че гласуват за БСП, а искат помощ от него и ГЕРБ. Симеон Дянков без скрупули се жалваше, че пенсионерите тежали на бюджета, "изяждайки" парите за лекарства и лечение на по-младите. Същият Дянков не само замрази заплати и пенсии, но си позволи да спре за три-четири месеца безплатните и животоподдържащи лекарства на ветераните военноинвалидите, защото били много скъпи. Какво беше това? Социално безумие? Отмъщение, че сме воювали срещу най-голямото зло на човечеството - фашизма? Или наказание, че сме още живи? В моя Велинград участниците в двете фази на войната бяха над 420. Сега живите са 29, от които половината са на легло. От тях ли се страхуваха Борисов, Дянков и компания?

Общество без стари хора е невъзможно и несъстоятелно. Опитът и мъдростта не разрушават, те помагат за съзиданието. Загърбването, бездушието, иронията и гаврата с проблемите на възрастните и вчера, и днес е позор за държавата и срам за нацията.

Младите хора са бъдещето на България, а децата - живите цветя на Земята. Освен да пазим децата, необходимо е да помагане на възрастните. Такава национална инициатива ще помогне в обществото да има по-малко злоба и обиди от рода: Я, па тоя старец, не си гледа старостта, а си позволява акъл да ми дава!"

За морала - някога и сега

Велко ВЪЛКАНОВ

Тези дни, като се рових из своя архив, попаднах на материали, които ме върнаха към отдавна забравени времена. На годините, на които съм, нищо вече не би трябвало да ме учудва. И все пак, заравяйки се в миналото, се натъкнах на хора и събития, които ме накараха с леко удивление да се запитам: "Ама това така ли е било?" Да, така е било. И си казвам: Колко истини можем да узнаем за настоящето, ако се върнем към миналото. Във всички случаи ще се изправим пред болезнената истина, че ако някога в политиката е имало определен морал, днес тъкмо в политиката моралът показва опасно отсъствие.

И така, ровейки се в своя архив, попаднах на лист хартия, на който съм записал прочетеното преди много време в книгата на Димитър Маринов "Стефан Стамболов и новейшата ни история (Летописни спомени и очерки)", С., 1909.

Ето какво съм прочел и записал:

"Регентите и тримата живееха в една квартира. Готвачът им, като посетил княжеската градина, набрал зеленчуци и краставици. Радославов, като се научил за това, дигнал голям шум и писал на Стамболова и му направил един вид бележка, дето регентите се ползват от държавно имущество. При своята обиколка из крайдунавските градове регентите бяха пътували с яхтата. Военният министър полк. Николаев, надуман от Радославова и компанията, писал на регентите и настоятелно искал да заплатят стойността на изразходвания камен въглен." (с. 481)

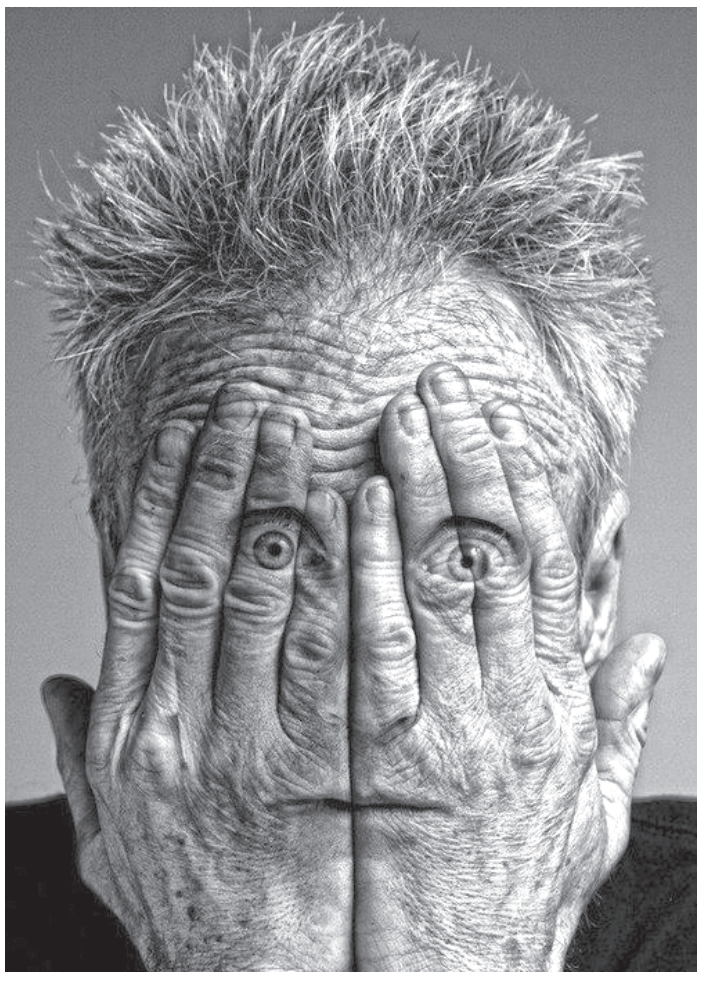
Не вярвам някой, съпоставил морала, проявяван от строителите на някогашна България, с морала, проявяван днес от рушителите на съвременна България, да не изпита мъчителен срам. Някога за килограм "камен въглен" са търсили сметка от самите регенти, а днес нашите "регенти" харчат за своите разходки, наричани "командировки", милиони левове, измъкнати от окъсания джоб на българските граждани.

Да си припомним, че президентът Петър Стоянов през 2000 г. пътува до Австралия (Сидни), за да се възрадва на 27-те летни Олимпийските игри. На какви разноски пътува тогава г-н президентът? Не, разбира се, на свои, а на държавни, т.е. на наши! А сегашният президент Плевнелиев на какви разноски пътува до Лондон, за да се наслаждава и той на Олимпийските игри там? На държавни, разбира се, т.е. отново на наши! Но у президента Плевнелиев пътуванията в чужбина са, изглежда, страст. Преценете сами: само за 10 (десет) месеца Плевнелиев е имал 18 командировки в чужбина, т.е. почти две командировки на месец, които са ни стрували на нас, българските граждани, повече от 600 хил. лв. За "каменния въглен" този човек не е дал и един лев.

Това не е бивало в нашата история. Да се разходват такива огромни суми за командировки, от които за обществото няма никаква полза, е направо грабеж. Грабежът по време на криза е явление позлокобно дори от пира по време на чума. В пира по време на чума бихме могли да видим лекомислена гавра със смъртта. В грабежа по време на криза можем да видим единствено цинично безразличие към съдбата на хората, които, изпаднали в материална безизходица, се самоубиват.

Днес голяма част от политическия елит ползва държавното имущество като свое лично. Без всякакво угризение на съвестта берат от "държавната градина" всичко, каквото им падне. Такъв "морал" показаха всички партии, които след Десети ноември излязоха на политическата сцена, за да се противопоставят на БСП. В най-голяма степен всичко това важи за управлявалата довчера партия ГЕРБ, чиято политика се сведе до безогледно ограбване на нашия народ. Лидерите на ГЕРБ не са никакви държавници, те са социални хищници, навлекли камуфлажната дреха на държавници. Държавното имущество те разглеждат като своя лична собственост. Правителственият самолет например не е държавен, както могат да си помислят някои, не, той е лична собственост на бившия премиер Бойко Борисов, който поради това и можа да го заложи в играта на карти. Едва ли има фонд, финансова институция или сделка, от която представителите на ГЕРБ да не са източили милиони левове. Примерите са толкова, колкото са и ГЕРБерите.

За имотното състояние на Б. Борисов и Цв. Цветанов няма защо да говорим. Те станаха пословични с ненаситната си алчност. Свръхбогат за нашите мащаби е президентът Росен Пленелиев. Той има на влог 1 475 384 лв. Вицепрезидентът Маргарита Попова е спестила (!) 205 000 лв., които държи в два банкови влога. Председателят на ПГ на ГЕРБ Красимир Велчев е декларирал 2 296 600 лв. от продажба на фирмени дялове. От тях 1 208 366 лв. са вложени в банка. Искра Фидосова разполага с три банкови влога на свое име - 32 772 евро - от изплащане на застраховка "Живот", 15 000 евро и 40 000 евро - спестявания от предходни години.

От която и страна да ги погледнеш, виждаш повече от неприятни хора!

Това, което са представителите на ГЕРБ, показва това, което представителите на левите партии и преди всичко на БСП не трябва да са. Те трябва да са безупречни в морално отношение. Цялата им дейност следва да е подчинена не на личните им интереси, а на интересите на обществото. Задължително е да се върнем към чистотата на нравите от времето на Димитър Благоев. Тази необходимост ще се прояви с особена сила в предстоящите парламентарни избори.

Трябва да е ясно, че на 12 май ще се срещнат в бой не само две социални програми, но и два морала. Ще победи онзи, който, освен една по-добра социална програма, има и по-висок морал.

Грешки на прехода или престъпления?

Трябва да се търси отговорност от конкретни хора, довели до катастрофа родното земеделие

Кръстьо ТРЕНДАФИЛОВ

За да оценим състоянието на българското земеделие и политиката в периода 1989-2011 година, задължително трябва да сме наясно откъде започнаха промените в отрасъла. До 1944 г. 80% от населението на страната е заето с производство на земеделска продукция и живее в селата. Отечественофронтовското правителство наследява бедна държава с примитивно, нископродуктивно селско стопанство, почти без индустрия. В годините на войната държавата остана без ресурси за производство и потребление. Новата власт идва с ясната идея да създаде уедрено, модерно, с машинна обработка, опиращо се на науката, високодобивно селско стопанство. Още в първите години започва уедряване на милионите (11,5 милиона) дребни парцели земеделска земя, собственост на над 900 хил. физически и юридически лица.

В страната тогава е добре развито

кооперативното движение

в почти всички стопански, социални и обществени направления. Регистрираните в началото на Втората световна война 6455 кооперации са обединени в 15 браншови съюза с 995 хил. членове. След войната през 1945-1946 г. кооперациите увеличават рязко темпа на развитие. Те извършват 70% от националния стокооборот, а членовете им са вече 1 млн. и 200 хил. души.

За съжаление земеделските кооперации, в началото изграждани на принципите на кооперативизма - взаимопомощ и взаимна отговорност, демокрация, равенство и справедливост, бързо тръгват по пътя на "съветизацията", а при създаването им е нарушено изискването за доброволност. Въпреки това в края на 1989 г. България има:

- Модерно земеделие, осигуряващо 11% от БВП по текущи цени, при 59,3% за индустрията и 29,7% за услугите.

- Производството на продукти от земеделски култури: пшеница - 5425 х. тона; захарно цвекло - 966 хил. тона; царевица - 2265 х. тона; тютюн - 65 хил. тона, картофи - 553 х.т и пр.

- Отглежданите селскостопански животни са: говеда - 1637 хил. бр.; свине - 4119 хил. бр.; овце - 9045 хил. бр.

Производството на основни животински продукти е: месо - кланично тегло - общо 820 х.т; говеждо - 130 х.т; свинско - 413 х.т; птиче - 188 х.т; мляко - общо 2438 х.т.

- Производство на продукти на хранителната промишленост: месо - 588 х.т; месни произведения - 142 х.т; зеленчукови консерви - 305 х.т; плодови консерви - 290 х.т; сирене - 149 х.т; захар - 351 х.т; вино - 241 х.т; тютюневи изделия - 86 х.т.

Тези резултати ни нареждат в първата десетка на света като страна по производство на земеделска продукция на глава от населението.

Великото народно събрание още през февруари /22.02.1991 г./ приема Закон за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ), който предвижда възстановяване правото на собственост на физическите и юридически лица, признава закона за аграрната реформа от 1946 г. и осигурява плавен преход към пазарните принципи на организация на земеделското производство. Приет е нов Закон за кооперациите, съобразен с принципите на пазарната икономика и промяната на собствеността на земеделските земи. С тези закони е уреден и проблемът с 1,5 милиона декара пустеещи нископродуктивни земи, раздадени от предишната власт по различни постановления на МС (прословутият параграф 4).

Още при приемането на ЗСПЗЗ от ВНС новите "демократи", особено тези в редовете на СДС, бяха недоволни. След изборите през 1991 г. 36-ото НС избра правителство начело с адвоката Филип Димитров, което още в първите месеци на 1992 г. внесе Закон за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ, с което промени изцяло философията на стария закон.

В параграф 36-и от преходните и заключителни разпоредби се създават нови параграфи, между които параграф 12 със следното съдържание:

- §12 - прекратява съществуващите трудово-кооперативни земеделски стопанства и земеделски кооперации, образувани по силата на §7 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за кооперациите. Прекратява всички съществуващи организации и фирми, регистрирани по силата на Указ №922 за ползване на земята и осъществяване на селскостопанска дейност и Указ №56 за стопанската дейност с имущество и с дялово участие на селскостопанските бригади КЗС, ТКЗС, МТС, АПК и селскостопански институти. Прекратяват се и кооперациите, регистрирани по Закона за кооперациите, когато не е спазена разпоредбата на чл.33, ал.3 от същия закон и по устава им е предвидено внасяне на земеделска земя.

- §13 /1/ - в едномесечен срок от влизането на този закон в сила областните управители назначават ликвидационни съвети на организациите по §12 в състав: председател и 3 до 5 членове.

/2/ От назначаването на ликвидационните съвети се прекратява дейността на общите събрания, управителните и контролни съвети на председателите и другите органи на организациите по §12.

/3/ Ликвидационният съвет:

1. Организира, ръководи и управлява дейността на организацията до нейното заличаване, като има правата и задълженията на управителния съвет, а председателят на ликвидационния съвет има правата и задълженията на ръководител на организацията.

Това е нормативната

основа за погрома

на българското селско стопанство. "Изключителната" заслуга е на МС, ръководен от Филип Димитров, и мнозинството в НС на СДС, приветствани и насърчавани от президента на републиката Желю Желев, който обяви, че "връщането на земята в реални граници ще осигури рязко повишаване доходите от селското стопанство".

В периода от март 1992 до май 1995 година ликвидационните съвети (принос в световната практика), формирани от нереализирали се в миналото амбициозни "демократи" и "политици" с професии от детски учителки до фризьорки, по изключение с хора с макар и малък управленски стаж, свършиха това, за което бяха изпратени - да разрушат селското стопанство.

На тези хора се възложи да възстановят правото на собственост в реални граници, и то чрез планове за земеразделяне на над 5 хил. землища; да ликвидират 3400 земеделски кооперации; 196 ДЗС, 99 МТС; и други 238 стопански структури, занимаващи се с производство и преработка на земеделска продукция.

За тези три години ликвидационните съвети успяха да:

1. Осигурят разграбването на струваща милиарди левове изградена с труда на целия български народ материална техническа база на АПК, ТКЗС, МТС и други организации. Под благовидния предлог "за разпределение дяловото участие на членкооператорите". Разпределяха се по трудно разбираеми критерии - машини, елитни животни от фермите, раздаваха се компенсационни бонове с право на участие в приватизацията на предприятията и пр.

Най-лошото е, че ликвидаторите не се интересуваха какво ще стане с плодородната българска земя. Дори хора, които живееха в селата, престанаха да я обработват, а земята беше единственият източник на доходи за тях. Една част, защото получиха земя, но нямаха обработваща техника (работни животни отдавна не се използваха). Други получиха земя и животни, но те от години живееха по градовете и не знаеха, а и не искаха да знаят какво да правят с нея.

В крайна сметка към 1995 г. 1/3 от плодородната българска земя запустя.

Брутният вътрешен продукт от селското стопанство в щатски долари през 1989 г. е 10,790 млн., а през 1998 г. - 2,262 млн. долара; производството на пшеница през 1989 г. е 5,425 млн. тона, а през 1998 г. - 3,203 млн. тона; тютюнът - от 65 хил. тона на 30 хил. тона; виненото грозде - от 577 хил. тона на 319 хил. тона; захарното цвекло - от 966 хил. тона на 62 хил. тона; плодовете - от 1677 хил. тона на 734 тона.

Много по-тежко беше положението в животновъдството - след ликвидирането на фермите в земеделските кооперации за 10 години говедата от 1,637 млн. броя са вече 682 хил.; свинете от 4,119 млн. - 1,512 млн.; овцете от 9,045 млн. - 2,549 млн.

2. На пазара на труда, който тогава почти не съществуваше, се явиха като безработни 15 хил. агрономи и стотици други селскостопански специалисти. На улицата останаха и хиляди цигани. До 1989 г. 45% от механизаторите и 65% от животновъдите във фермите бяха от това малцинство. Те получаваха добро възнаграждение, а техните деца се учеха в нормалните държавни училища. Тези хора никога не са имали земя, а когато всеки получи своята, те останаха на улицата. Ликвидаторите разтурих фермите, където работеха, разпродадоха техниката в МТС-тата, ликвидираха големите консервни и месокомбинати, където част от тях сезонно постъпваха на работа поради ниската си квалификация. Новата власт

остави една възможност

за тях - президентът Желев отмени указа за жителството и те тръгнаха към градовете, където създадоха омразните на софиянци, пловдивчани и гражданите от други големи градове цигански гета. Тук търсеха прехрана в кофите за боклук и в сметищата... А сега ЕС дава пари за тяхната интеграция.

3. С ликвидирането на земеделските кооперации - единствените социално ориентирани стопански структури в селата, училищата затвориха столовете, защото "спонсорите" за тяхната издръжка и за подобряване на материалната база вече ги нямаше. Читалищата - тези огнища на българския духовен живот в селата и малките градове, едно по едно затваряха врати. Спортните площадки опустяха, а спортните организации и изграждана-та база останаха без издръжка.

Държавата вече не беше в състояние да гарантира продоволствения баланс. Ако преди 1989 г. българинът се редеше на опашки за банани и портокали, сега вече се редеше за хляб, салам, сирене и други продукти от първа необходимост.

След казаното по-горе се питам, това грешка на "прехода" ли е или престъпление?

Да "прекратиш" дейността на близо 3400 изградени, функциониращи (макар и не най-добре) стопански структури, само защото са създадени и работили по времето на "социализма"...

Не е грешка! Това е престъпление!

Да назначиш за председатели на ликвидационни съвети аутсайдери, нереализирани кандидати за власт, без никакъв управленски опит и образование да управляват предприятия, притежаващи материално-техническа база за милиарди; да стопанисват най-голямото национално богатство - плодородната българска земя... Не е грешка!

Това е престъпление!

Да изхвърлиш на улицата хиляди висококвалифицирани специалисти и работници (за чиято подготовка от държавата са изразходвани милиони). Не е грешка! Това е престъпление!

Анализирайки съвременното изпълнение на този престъпен закон, а ако прибавим и поредицата реституционни закони (също нямащи аналог другаде), бих могъл да изпиша много страници. Всичко това стана с мълчаливото съгласие на милионите потърпевши, чиито синове протестират на улиците днес, а партиите, които не бяха съгласни, се задоволяваха с дебати в НС, но нямаха куража и политическата воля да организират съпротива на това безумие.

Има ли виновни? Може ли да се търси отговорност, не от институциите, а от конкретни лица, участвали в подготовката и приемането на тези закони, на решенията и постановленията. Да, може!

МС имаше председател и той се казва Филип Димитров, който внася в МС Закон за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ - 1992 г., като с подписа си поема отговорността, че е в интерес на българския народ. Днес, вместо да е в затвора, този човек е посланик на ЕС в Грузия.

НС имаше председател, който организира обсъждането и приемането на законите и с подписа си поема отговорността, че те са в интерес на обществото, и този човек се казва Стефан Савов, а след това Александър Йорданов, обиколил различни посолства. Законът влиза в сила след указ на президента и той се казва д-р Ж. Желев, персонален пенсионер, ползващ всички екстри за заеманата длъжност.

Сега много "политици" и особено коментатори, прекръстили се от преподаватели по научен комунизъм на "политолози", се упражняват по темата "корупция", но никой не споменава за началото, когато започна "узаконеното" разграбване на националното богатство с изпълнението на тези закони. Че първите незаконно забогатели, първите назначени "калинки" бяха масова практика, която избуя при герберите в наше време.

Искам думата

Да мислим, преди да гласуваме, не след това

Наближават предсрочните парламентарни избори, искаме ли още един мандат в ярема на ГЕРБ

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Всички медии работят за ГЕРБ, дори социолозите, щото им дават тлъсти суми и тези хора без никакъв срам и свян подвеждат и лъжат българския народ.

Аз съм етнически турчин, роден съм тук, в България, тук ми е коренът и ме боли, когато се очерня нашата партия - БСП. Роден съм през 1942 г. Малко или много, помня миналото и съм от планината Родопа. Изживели всички несгоди и лишения, ние, нашето поколение, превърнахме Родопския край в райска градина.

Обаче намериха се хора, които да унищожат създадените блага от нас, и още рушат, пълнят си техните бездънни джобове за сметка на бедните родопчани и сега техните емисари пак ще тръгнат по села и махали с тлъсти обещания, които ще бъдат неизпълнени.

Ние, нашето поколение, добре трябва да си направим аритметиката за кои, за кого и за кое ще си даваме вота или ще бъдем още един мандат под ярема на ГЕРБ.

И аз моля тези уважаеми господа социолози да си затварят устата.

Ние не сме забравили миналото и няма да забравим и настоящето. 24 години тъпчем на едно място, пълним джобовете на лъжци, олигарси и мошеници. Тези хора, ако имат капка съвест, нека да се отдръпнат от политическата арена.

През годините на социализма горе-долу имаше едно равноправие, имаше работа и хляб, сега това го няма. Тогава си получавахме заплатите на време, дори правехме спестявания, ходехме на почивка и на минимални цени, дори безплатно, защото труженикът (работникът) беше на почит и уважение. Безплатно медицинско обслужване, безплатно образование, при тежки случаи идваха хеликоптери да вземат болните. Сега можем ли да си позволим този лукс? Само онези, които не си знаят парите, те могат да си позволят. И пак повтарям - когато отидем до урните, добре да обмисляме за кого, за кое и защо ще си дадем вота. От това зависи нашата съдба.

Хасан Алиев ХАСАНОВ,
с. Горна Кула, общ. Крумовград

Дилема

Кой ще спаси България?

Снимка Мариета ТОМОВА

Дали това ще бъде угоеният салонен политик, с фрак и папионка, лачени обувки, ролексов часовник и няколко грама мозък, горделиво гледащ от лъскави джипове и лимузини. Политикът с безупречна демагогия и наглост, от душа презиращ своя Род и Родина, за когото политиката винаги е била и ще бъде най-ефективният и легитимен начин на грабеж. Политикът, който винаги е спазвал отдавна утвърдената "управленска мъдрост", че нагоре трябва да се лази, а надолу да се гази!

Или пък уличният политик, заслепен от класова ненавист, копнеещ за анархия, хаос и разрушения. Уличен водач - зареден с кухи, заучени догми, с перманентна смяна на възгледи, искания и послания? Политик, неспособен да поема отговорност и обвиняващ всичко и всички за своите тегоби и несполуки.

А може би Спасителят не е никой от двамата?

Може би това е човекът, органично съчетал почтения експерт и народния трибун в себе си. Човек, живеещ трудния живот на хората, които представлява, който знае от жизнен опит какво е народна мъка и жал. Политически лидер, умеещ успешно да убеждава и води в правилната посока всякакви хора и общности, с ясни и точни думи, последвани винаги от конкретни действия. Човекът, който обича народа и страната си без суета и показност, човек, който знае, че истински ще бъде оценен и разбран едва когато няма да го има.

Народът на България инстинктивно вярва, че неговият Спасител е някъде там, в неизвестното, и че той неизбежно ще дойде, за да го поведе към щастие и по-добър живот. Само преди месец по българските улици и площади се издигаше призивът за "безпартийно управление на експерти" като панацея за всички болести на обществото.

Този призив директно ни води към "прелестите" на позабравената авторитарна диктатура от недалечното ни минало. Ако не се вземем в ръце като народ и държава, ни остава само един възможен изход - анархията, като "майка на реда"!

Радослав РАДОСЛАВОВ

Съвремие

ЗА КАЗАНА С МЕД И ЛЪЖИЧКАТА С...

Невероятно е усещането да посетиш съседна Гърция в навечерието на Великденските пости. В градове като Патра, Ксанти, Науса, Драма и редица други в последната неделя преди постите, жителите им - весели, накипрени, млади и стари, та и децата дори, със специална носия на няколко лъча отрано излизат по улиците и площадите, откъдето, предвождани от специфична група музиканти, се отправят към сградата на общината, за да получат лично от кмета (градоначалника) писменото си разрешение за участие в тържествения традиционен карнавал.

Така беше и в град Науса, разположен в подножието на планината Вермио. В неделния ден улиците и площадите на това двадесетхилядно градче, отрано се изпълниха с весели хора, които с пищни и оригинални носии, до късно вечерта не спряха да играят на централния площад традиционните гръцки хора и дадоха пълна изява на духа и чувствата си и в тазгодишния ежегоден карнавален фестивал.

Типично по български, няма как да не се намери някой, който в "казана с мед" да не сложи "лъжичка л...". В случая това се оказа за съжаление екскурзоводката Десислава (Нечева), която може би реши да "поприпечели" нещичко от пътуващите малко над 30 човека български туристи. Десетина километра преди настаняването, в иначе много приличния хотел в Паралия Катерини, тя тръгна да събира от всеки по 20 евро (ни повече, ни по- малко) за посещение на атракционно заведение (Бозуки - Бар). Нищо лошо. Само че в заведението, умишлено бе скрито менюто, най-вероятно с предварителната уговорка между екскурзоводката Десислава и персонала на ресторанта.

Двама от групата обаче си направиха "своята вътрешна проверка", която даде доста по-различна цена. Вечерята не надхвърляше 15 евро. Какво се оказва? Даваш 20 евро, консумираш храна и алкохол за 15, останалите 5 евро от всеки, потъват в нечий джоб!? И то само от един курс! А ако допуснем, че за цял месец по същата дестинация се правят четири курса. Сметката е повече от простичка.

Христо КАЗАШКИ,
София

Благодарност

Драга редакция,

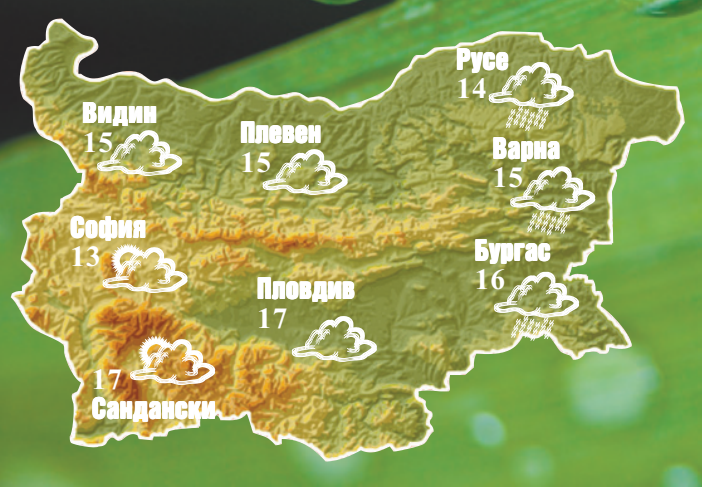
Приемете най-сърдечни поздрави от ваш редовен читател по повод статията "Демократичното" Царство България и "еврейският въпрос" в броя ви от 12.03.2013 г. Някой трябваше сред цялата хвалба на официалните медии за спасяването на българските евреи да сложи пръст в раната и да огласи (за кой ли път вече?) цялата истина за събитията отпреди 70 години. Поклон на автора проф. Минчо Минчев - всяка дума в статията е и присъда срещу "другата", фашистка България, и тежък укор към онези живи наши сънародници, които отричат, че страната ни дълги години се е управлявала от убедени фашисти. Обективността на истинския учен, какъвто без съмнение е проф. Минчев, е забележителна - той споменава с почит имената на депутати от правителственото мнозинство, които са гласували против зловещия Закон за защита на нацията. Още веднъж - хиляди благодарности на цялата редакция и на проф. Минчо Минчев.

Константин БОЖИНОВ, Варна

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Вятърът и в източната половина от страната ще се ориентира от запад-северозапад. От югозапад ще започне процес на спиране на валежите и разкъсване на облачността. Минимални температури между 5 и 10 градуса. Преди обяд все още на места, главно в северните и източните райони ще има слаби превалявания, но и там валежите ще спират. Започналото от юг-югозапад разкъсване и намаление на облачността ще продължи и ще обхване по-голямата част от страната. В следобедните часове по-значителна ще бъде облачността над Рило-Родопската област, където ще превали слабо. Ще духа слаб, в Дунавската равнина и източните райони до умерен вятър от запад-северозапад. Максимални температури - предимно между 13 и 18 градуса. Атмосферното налягане ще се повиши, но ще остане по-ниско от средното за април. Над планините ще има променлива, в следобедните часове често значителна облачност. На отделни места ще превали слабо. Ще духа силен вятър от запад-северозапад. Максимална температура на височина 1200 метра около 7 градуса, на 2000 метра - около 0 градуса. Над Черноморието в сутрешните часове ще има превалявания, но и те ще бъдат в процес на спиране.

Изгледи за

5 максимални **12°/17°**

6 максимални **12°/18°**

В петък и събота ще има променлива облачност, почти без валежи. В петък вятърът временно ще бъде от юг и температурите ще се повишат. Максималните ще достигнат до 17-18 градуса, а минималните ще са около 8 градуса.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД

Николай Малинов

Русия и България

Монд дипломатик

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марието Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** „Нюзпринт” ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява” 100; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва в библиотеката
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо: Зеленатa линейка
11.00 Денят отблизо с Мария
12.00 По света и у нас
12.35 Малки истории
13.00 Апартаментът с Марта Вачкова /токшоу/
14.00 Сен Тропе - /256 епизод/
15.10 Коньр под прикритие - тв филм /11 епизод/
15.50 Частен случай
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Ретро следобед: „Мелодия на годината 1984“
17.05 Дързост и красота - тв филм /3149 епизод/
17.30 Бързо, лесно, вкусно
18.00 По света и у нас
18.25 Зелена светлина
18.30 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.45 Шатовалон - /20 епизод/
19.40 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.35 Спортни новини
20.40 Недадените - /3 епизод/
21.45 Студио Футбол
22.05 Футбол: „Челси“ - „Рубин“/ Казан/, среща от турнира за Лига „Европа“ - пряко от стадион „Стамфорд Бридж“
00.00 Евровизия 2013 - клипове на песните
00.05 Мотоспорт екстра
00.35 Ретро следобед: „Мелодия на годината 1984“/п/

bTV

06.30 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
11.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Диво сърце“ - сериал, еп. 28
15.00 „Призракът на Елена“ - сериал, еп. 50
16.00 „Престъпления и страсти“ - сериал, еп. 19
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Революция Z“ - сериал, с. 2, еп. 5
21.00 „Магаданс предизвикателството“ - танцувално шоу
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Дневниците на вампира“ - сериал, с. 3, еп. 19
00.20 „Кости“ - сериал, с. 3, еп. 15
01.20 „Преди обед“ /п./
03.10 bTV Новините /п./
03.40 „Призракът на Елена“/п./ - сериал, еп. 50

NOVA TELEVISION

06.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване /п/
06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 3 сезон
13.00 Новините на Нова
13.30 „Цената на славата“ - сериен филм
15.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм
16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу, 2 сезон
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Пълна лудница“ - комедийно тв шоу
21.00 „Етажна собственост“ - сериен филм, 4 сезон
22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
22.30 „Престъпни намерения: Поведенчески анализ“ - сериен филм
23.30 Новините на Нова
23.45 „Осмо чувство“ - сериен филм, 4 сезон
00.45 „Сделка или не“ - телевизионна игра /п/
01.45 „Черешката на тортата“ - тв шоу, 2 сезон /п/

1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
10.40 „Контролна покупка“
11.05 „Живей здравословно“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.15 „Нека говорят“
14.15 „Докато не е станало късно“
15.00 Още новини
15.20 „Време за обяд!“
16.00 Новини
16.10 „Крепко здраве“ с Генадий Малахов
17.15 Сериал: „Търговски център“
18.05 „Искам развод“
19.00 Новини
19.40 „Да разбереш. Да простиш“
20.10 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Условията на договора“
00.20 „Вечерният Ургант“
01.00 Нощни новини
01.15 „Късно нощем“
02.00 „Докато още не е късно“
02.40 „Хайде да се оженим“
03.30 „Искам развод“
04.15 Сериал: „Условията на договора“
06.00 Новини
06.05 Сериал: „Търговски център“

ОВЕН

Имайки професионално отношение към проблемите, създавате добро впечатление за себе си и това ви кара да се стараете.

21 март - 20 април

РАК

Ще ви занимават здравословни и семейни проблеми и ще търсите тяхното решаване.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Уверени сте в себе си и всичко онова, с което се занимавате. Това е предпоставка за успех, който предстои. Започва силен период.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Ограничете физическото натоварване, наблегнете на интелектуалното. Днес е идеален ден да наваксате пропуснатото.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Новото ви привлича и като хора на прогреса ще се стремите да го приложите. Обстоятелствата се подреждат благоприятно.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Ще ви занимават въпроси, пряко свързани със самите вас и доста по-малко с другите. Измежду тях са професионалните теми.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

В размисли за живота ви и другите в него ще премине по-голямата част от деня ви. Търсите хармония във всичко.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Вдъхновени от любовта на човека, когото обичате, ще работите и ще надхвърлите собствените си очаквания.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Ще постигнете резултатите, с които ще изненадате и самите себе си. Всичко, което бихте желали, можете да го имате.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Споделените проблеми ще намерят бързо решенията си не и без помощта на верен приятел. Но не се ангажирайте с много задачи.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Доста неща са ви се натрупали през седмицата. Потърсете си помощници, не се нагърбвайте с всичко сами.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Запазете добротo си отношение към света и ще получите в замяна ускорено придвижване към целта си.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1,53182	2,31418	1,60656

Култура

очаквайте

„Джамирокуай” прави концерт в „Арена Армеец” на 28 юни

Раздадоха наградите „Златна муза”

Александър Морфов взе Гран при за цялостен принос в развитието на руско-българските културни отношения

Надежда УШЕВА

Наградите “Златна муза” бяха връчени за 19-и път на официална церемония в Руския културно-информационен център в София. Престижните отличия се дават по традиция за принос в развитието на руско-българските културни отношения. Събитието се осъществява със съдействието на Столичната община, Министерството на образованието, руското посолство в България, РКИЦ, движение “Русофили” и “Жокер медиа”. Медийни партньори са ДУМА, Националното радио и Дарик радио.

С Гран при за цялостен принос в развитието на руско-българските културни отношения бе удостоен режисьорът Александър Морфов, който получи бронзовата статуетка - дело на скулптора Петко Генов, от посланика на Руската федерация в България Юрий Исаков. Той лично го поздрави и му пожела още много творчески успехи.

Отношението и любовта, която получавам, са по-ценни за мен, отколкото самата награда, каза Александър Морфов пред препълнената зала. По думите му през последните десет години е направил повече спектакли в Русия, отколкото у нас. Мисля на руски, пиша на руски, понякога и се карам на руски на колегите си, както се случи на репетициите на спектакъла “Хъшове”, призна Морфов, който е главен режисьор освен в Народния театър “Ив. Вазов” и в театър “В. Комисаржевска” в Санкт Петербург. Неговите спектакли “Полет над кукувиче гнездо” и “Посещението на старата дама” предизвикват фурор в театралния живот в Москва. Носител на статуетката “Света София” - изработена от Георги Чапкънов, стана солистът на Московския академичен музикален театър “К. С. Станиславски и Вл. Немирович-Данченко” - Георги Смилевски. Името му става популярно след участие и награда в Международния балетен конкурс във Варна през 1996 и 1998 г. Тази награда е малко в аванс за мен - заяви Смилевски, който от 28 години живее в Русия, - защото съм още млад и искам още много да направя. Той получи и специална награда от Ованес Мелик-Пашаев, президент на “Жокер медиа”.

За популяризирането на руската култура бе отличен Михаил Белчев - за създаването на “Руски клуб” към Столичната библиотека, която ръководи от 5 г. Не мога да си представя живота без руската култура и изкуство, без хората..., каза музикантът, след като получи “Златната муза” от композитора Виктор Чучков. После изпя обичаната балада “Не остарявай, любов” и една дуетна песен със съпругата си Кристина.

Сред отличените бяха и Тодор Димитров, директор на Музикалния театър - за гала-концерта на руски оперни звезди на 17 септември 2012 г. По негова покана Инара Гулиева от Московската опера поставя в Музикалния театър “Веселата вдовица”; пианистът Георги Черкин, на когото присъдиха “Златна муза” за втори път заради концерта му с оригинален аранжимент за пиано и оркестър “Времена года” на Чайковски със Софийската филхармония; Слави Трифонов, в чието шоу през последните години са гостували имена като Евгений Примаков, Никита Михалков, Владимир Спиваков, Йосиф Кобзон, Армен Джигарханян и др.

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Руският посланик Юрий Исаков поздрави Александър Морфов, който получи Гран при

Зам. кметът Тодор Чобанов връчи наградата “Света София” на Георги Смилевски

Със златни музи си тръгнаха и драматургът журналист Юрий Дачев, доц. Сергей Рожков от БАН, журналистката Валентина Генкова, певецът радиоводещ Николай Атанасов, Весела Иванова - директорка на гимназия за ЧЕО “В. Левски” в Бургас, Мадлена Кутелова, учителка русистка, и Даниела Ненчева, директорка на ХГ “Димитър Добрович” - Сливен.

От догодина ще се връчва и специална награда за заслужил млад творец под формата на стипендия, издаде идеята Явор Димитров, председател на журито и директор на Софийската филхармония, в края на церемонията. За доброто настроение на публиката се погрижиха малките красиви балерини от хореографското училище “Галина Уланова”, които са спечелили награди от международния конкурс по балет “Петербургская метелица”. Поздрав към гостите отправи и пианистката Калия Калчева от Музикалното училище.

Българска филмова музика в Салона на изкуствата

Осемнадесетото издание на Салон на изкуствата среща Изтока и Запада в любопитна смес от жанрове и култури, споделят организаторите от НДК. Една от илюстрациите на тази синергия е концертът на арт формация “ОМ”. Групата, чиято музика вплита елементи от фолклор, далекоизточни влияния, джаз минимализъм, амбиент и сакрални традиции, ще изнесе концерт, наречен “Музика за филми” - на 17 април в зала “Люмиер” от 19,30 ч.

Триото Николай Иванов (клавишни, китара, флейти, композиции), Марина Великова (фагот, сопран саксофон) и Георги Ангелов (перкусионни инструменти) ще поднесе на зрителите музика за филми, написана и изпълнена за “Подгряване на вчерашния обед” (К. Бонев), “Една калория нежност” (И. Гръбчева), “Последното пътуване “(В. Барков), “Военен кореспондент - Й. Йовков” (К. Бонев), новия “Слънчево” (И. Костов) и документалните “Посветените на Огъня” (В. Къркеланов), “Корабите са пълни” (К. Бонев), “Пътуване към Афганистан” (Венелин Петков), “Тотално Обърквaне” (Милена Кънева), “Истината за Орфей” (Стилян Иванов), “Галин” (Константин Занков) и др.

“ОМ” използва традиционни балкански инструменти - тамбура, тарамбука, кавал, двоянка, тъпан, гайда, а от Изтока - ситар, гхатам, табла, бамбо флейти, сас, деф, тар, гърлено пеене и др., като ги смесва с китара, пиано, електронен бас, електронни инструменти и компютърно програмиране. През последните 20 години Николай Иванов и арт формацията са работили по музиката на над 40 игрални и документални филма. Много от темите са свирени на живо, но никога досега не са били подбрани и подредени в цял концерт.

Снимка НДК

Група “ОМ” подготвя концерт с българска филмова музика

Осемнадесетото издание на Салон на изкуствата, чийто продуцент е НДК, започва на 9 април и ще продължи до 26 юни, а на 1 юли ще има специално закриващо събитие, както ДУМА писа. В порграмата са включени имена като Чучо Валдес, Ищар, Ал Бано, Умберто Тоци и Тото Кутуньо, както и интересни български проекти като “Jazzta Prasta”, “The Art of Big Band” (Хилда Казасян, Васил Петров, Орлин Павлов и Биг бенд брас асоциация с диригент Ангел Заберски), зрелищният спектакъл “Празна история”. Акцент в програмата е Детският салон, както и Денят на отворените врати на НДК.

www.duma.bg

кратки

Билети за Ищар за учащи и пенсионери на половин цена

Десет дни преди концертите на любимата Ищар пускат промоционални билети за ученици, студенти и пенсионери. Билетите ще бъдат намалени от 60 на 30 лева за София и от 40 на 20 лева за Велико Търново, научи ДУМА от Елена Лозанова. Съвсем скоро певицата, докоснала милиони сърца по света със своята музика, изпълнявана на 6 езика, ще огласи зала 1 на НДК в София (на 13 април от 20 ч.) и ДКС “Васил Левски” във Велико Търново (на 12 април от 20 ч.). За всички фенове билети се продават в Билетния център на НДК, в Туристическия информационен център - Велико Търново, на касите на магазини Пикадили, Германос, Офис 1, бензиностанции ОМВ и онлайн в системата на Eventim.bg.

Творби на Райнер Лагеман в Галерията за модерно изкуство

Галерията за модерно изкуство организира първата самостоятелна изложба скулптури на американския артист от немски произход - Райнер Лагеман. Деница Атанасова-Гергова и екипът на галерията ще представят днес пред журналисти творческата биография на артиста и уникалната технология на неговите работи. Ще бъдат показани някои от най-новите проекти на Лагеман.

НАТФИЗ получава книги, дарени от Робърт Алън

Дарение, предоставено от Робърт Алън, професор по филология, история и комуникационни изследвания в Университета на Северна Каролина в Чапъл Хил, САЩ, ще бъде връчено днес на церемония от 16,30 ч. в академичната библиотека и архив на НАТФИЗ. Благодарение на съдействието на Никол Галахър - пресаташе, и на посолството на САЩ дарените над 300 тома книги и списания в областта на екранните изкуства ще достигнат до студентите и преподавателите в академията. Гостите на събитието ще бъдат посрещнати и приветствани от проф. д.н. Божидар Манов - декан на Факултет “Екранни изкуства”. Ще говори проф. д-р Станислав Семерджиев - изпълнителен директор на Световната организация на филмовите и телевизионни училища (CILECT) и председател на Съвета на настоятелите на НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов”.

Култура

Почетен „Аскеер“ ЗА АЛЕКСАНДЪР ШУРБАНОВ

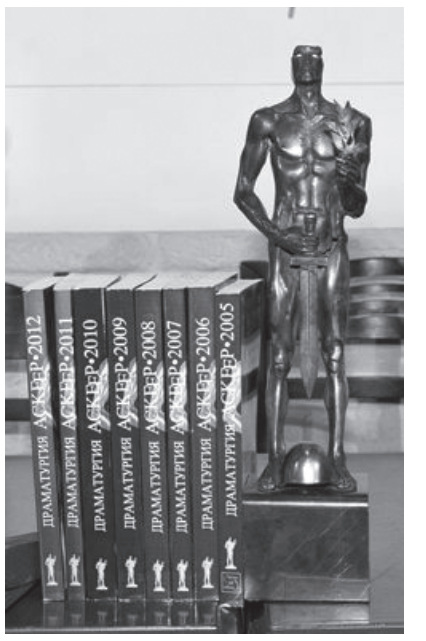
Отличените за съвременна българска драматургия ще станат известни на 23 май

Наградата в една от най-младите категории “Съвременна българска драматургия” се присъжда за деветата година. В конкурса за “Аскеер 2013” участват пиеси, поставени за първи път на професионална сцена в периода от 1 април 2012 г. до 31 март 2013 г. Номинациите са “Терапевтът” от Елена Алексиева на НТ “Иван Вазов”, постановка Крис Шарков; “Една седмица страсти” от Любен Босилков, ДТ “Гео Милев” - Стара Загора, постановка Ивелин Керанов; “Зазиданите” от Ясен Василев, Младежки театър “Николай Бинев”, постановка Тея Сугарева.

Фондация “А`Аскеер” присъжда още едно голямо отличие - почетен “Аскеер” за творческа чест и принос в развитието на театралното изкуство, на проф. Александър Шурбанов за превода, направен с повече от десетилетно творческо посвещение, на четирите високи трагедии на Шекспир - “Хамлет”, “Отело”, “Крал Лир” и “Макбет”. Преводите на Александър Шурбанов, редом с непреходното дело на Валери Петров - носител на “Аскеер 1997” за цялостен принос към българското театрално изкуство, обогатяват с нов духовен живот патримониума на националната ни култура.

Журито, което определя номинираните пиеси и присъжда на 23 май наградата “Аскеер”, е в състав - проф. Богдан Богданов, проф. Георги Каприев, доц. Георги Лозанов, проф. Ивайло Знеполски, Митко Новков, Федя Филкова, Георги Господинов, Елин Рахнев, Иван Кулеков, Иван Теофилов, проф. Кирил Топалов, Панчо Панчев, Петър Маринков, проф. Пламен Дойнов, Теодора Димова, доц. Юрий Дачев, Яна Добрева, Димитър Чернев, проф. Калина Стефанова, Красимира Филипова, Никола Вандов.

Според правилника на академия “Аскеер” на номиниране са подлежали 25 драматургични текста. Миналата година отбелязахме рязко нарастване на новите български заглавия. Няма да скрия, че за наша изненада през сезона броят на премиерните спектакли по български текстове се увеличи, което само по себе си е знаменателен факт, онагледяващ тенденция в развитие и задълбочаване, регистрирана през последните няколко години - все по-решителното създаване и поставяне на професионална сцена на нови драматургични творби, отбелязва Милен Миланов, председател на фондация “А`Аскеер”. По думите му рекорден и внушителен е броят на премиерните пиеси - 25. От тях повече от половината са на “новопосветени” автори. 16 заглавия са осъществени в столицата, 7 - в извънстолични театри, две от пиесите са поставени в чужбина. “Очите на другите” от Иван Димитров, освен в Ню Йорк, има и българска премиера. Запазва се тенденцията 1/3 от пиесите да разчитат за своите постановки на частни лица и независими проекти. През миналия награден период само един театър - ДТ “Гео Милев” в Стара Загора, постави две нови български заглавия, докато сега театрите са 4 - НТ “Иван Вазов”, МТ “Николай Бинев”, ТР “Сфумато” и отново ДТ “Гео Милев”. Интересно е, че 7 от заглавията са на двама и повече автори, допълва Миланов.

И през 2013 г. фондацията подготвя публикуването на поредната книга от Библиотека за съвременна българска драматургия “Аскеер”, учредена по идея на проф. Георги Каприев. На 23 май, по време на галаспектакъла, деветият том ще има премиера на сцената на театър “Българска армия”. Сред спонсорите на наградите “Аскеер” са Овергаз, Евробет, с подкрепата на Столичната община.

„Една седмица страсти” разиграват под липите

Петър ГЕОРГИЕВ

Нова пиеса, спечелила награда от националния конкурс за антична и доренесансова драматургия през м.г., а от вчера и с номинация за “Аскеер”, постави трупата на старозагорския драматичен театър “Гео Милев”. Текстът е на великотърновския драматург Любен Босилков, режисурата е дело на актьора Ивелин Керанов.

Сцени от предпремиерното представление на “Една седмица страсти”

“Една седмица страсти” е на ръба на футуристичния реализъм, това е история на странностите, в която се дири отговор на въпроса какъв смисъл имат великите открития, ако липсва любовта. На камерната сцена играят Цветомир Черкезов, Стефан Борисов, Илчо Димитров, Георги Райчев и Мария Пенчева. Сценографията е на Теодора Лазарова.

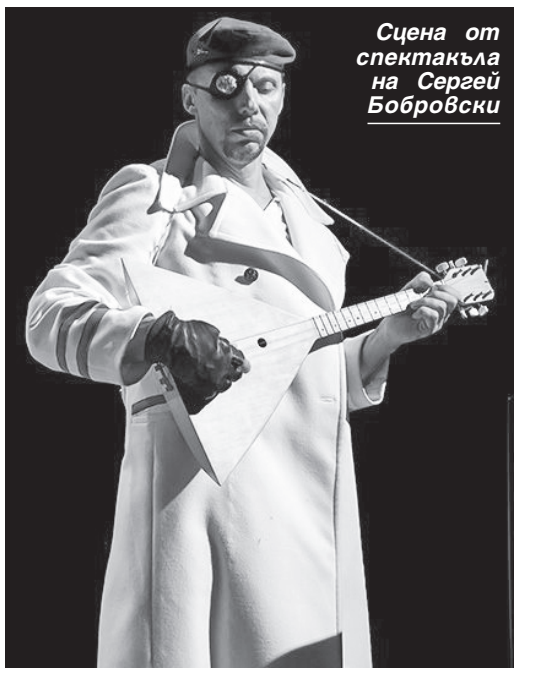
Вече са разпределени ролите в новата продукция “Чудомир”, чийто текст е на писателя Веселин Стоянов, който е “навързал” откъси от произведения, излезли изпод перото на народоведа Димитър Чорбаджийски.

До няколко седмици ще станат известни подробности по още две заглавия: “Мандрагора” от Макиавели и “Световъртеж” от Жан-Жак Брикер и Морис Ласег, върху които работят Минчо Събев и Христофор Недков.

„Полковникът птица” е качен в Портала за културно наследство на Русия

Руските критици признаха постановката на “Полковникът птица” на режисьора Сергей Бобровски за шедьовър. Спектакълът е дело на Липецкия държавен академичен театър “Лев Толстой” под режисурата на известния режисьор Сергей Бобровски. Видеозаписът на постановката ще може да се гледа на страницата на Портала за културно наследство два месеца, след монтажа на видеоматериала. Порталът е специално създаден от Министерството на културата на Русия, където за историята ще останат видеозаписите на най-добрите руски театрални постановки.

За щастие тази година и българските зрители ще могат да видят тази постановка на “Полковникът птица” - на 16 май, в рамките на Шуменския фестивал за българска драма, и на 18 май в София, в Сатиричния театър “Алеко Константинов”, научи ДУМА от HBagency.

Сцена от спектакъла на Сергей Бобровски

Снимка HBAGENCY

300 КИТАРИСТИ СЕ СЪСТЕЗАВАТ В КОНКУРС В КЮСТЕНДИЛ

Николая ИВАНОВА

Близо 300 китаристи са заявили участие в 17-ото издание на Международния конкурс за класическа китара “Акад. Марин Големинов” - Кюстендил 2013, за което ДУМА писа. Музикалният форум започна вчера и ще продължи до 6 април. Организатори са община Кюстендил и читалище “Братство 1869”, със съдействието на Министерството на културата и Информационния център “Европа Директно” - Кюстендил. Конкурсът е включен в Културния календар на МК и в Програмата за подпомагане на дарователи деца в България.

Тържественото откриване се състоя снощи в общинския театър, а конкурсните дни от днес до 6 април ще се проведат в залите на читалище “Братство 1869”. В програмата са предвидени множество лекции, беседи и концерти на гостите от страната и чужбина.

ТОМ КРУЗ И ОЛГА КУРИЛЕНКО ПРИСТИГНАХА В МОСКВА ЗА ПРЕМИЕРАТА НА „ЗАБВЕНИЕ”

Христо СЪБЕВ, Москва

Том Круз и украинката Олга Куриленко пристигнаха в Москва, за да представят филма “Забвение”. По традиция фотосесията и пресконференцията се състояха в хотел “Риц-Карлтон”. След това изпълнителите на двете главни роли в новата лента на Джоузеф Косински дадоха пресконференция.

Винаги ми е приятно да идвам тук. Израснал съм в Америка и Канада и винаги мечтаех за две неща - да се снимам в киното и да пътешествам, сподели Том Круз. Първата възможност да посетя Москва се осъществи през 80-те години. Да бъда тук, в Москва, за мен е огромна привилегия. Искам да пътувам и да се снимам с различни актьори в различни страни - мисля, че това е и една от причините да стана продуцент.

Снимка АВТОРЪТ

Том Круз и Олга Куриленко на фотосесията в Москва

Актьорите признаха, че по време на снимките са се вдъхновявали от научно-фантастичните филми на Стенли Кубрик, Стивън Спилбърг и Ридли Скот. Като малък, продължи Том Круз, много обичах да гледам филми с Чарли Чаплин - в тях винаги се демонстрира добра физическа подготовка и аз постоянно се стараех да развивам тези умения, сядах на велосипеда и пробвах да правя различни трикове. Мечтата ми беше да скоча с парашут. Когато бях на четири години, взех един чаршаф, завързах го с въженце и скочих от покрива на гаража. Естествено, парашутът ми не се отвори. Слава Богу, че валеше дъжд и паднах на меко, но си ударих силно главата и направо ми излязоха звездички пред очите. Добре, че мама не видя това. Накрая журналистите го попитаха как вижда бъдещето на планетата? С традиционната си холивудска усмивка той отвърна: Надявам се, че ще бъде прекрасно.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

40 ГОДИНИ БЕЗ ДИМИТЪР КОКОЛАШЕВ

30 ГОДИНИ БЕЗ ЛИНКА КОКОЛАШЕВА

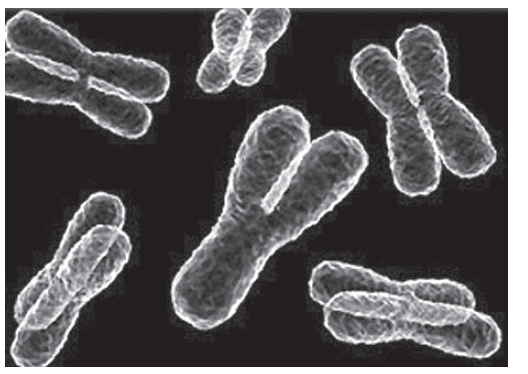
Дълбок поклон пред светлата ви памет!
Никога няма да ви забравим!

От семейството

Мъжете ще изчезнат след 5 млрд. години

Когато Y-хромозомата се разпадне, друга може да поеме ролята на липсващата, което ще доведе до появата на нов човешки вид

Водеща австралийска изследователка предупреди, че мъжете ще изчезнат след 5 млрд. години и процесът вече е започнал. Проф. Джени Грейвс, една от най-влиятелните учени жени в страната, смята, че дамите ще спечелят битката между половете, и то по най-категоричния възможен начин. Тя твърди, че вродената крехкост на половата хромозома на мъжа - Y-хромозомата, означава, че мачовците вървят към изчезване.

Проф. Грейвс базира прогнозата си на броя на гените в половите хромозоми. Тази на жената - X, съдържа около 1000 здрави гена. Освен това дамите имат по две такива хромозоми. Y хромозомата е имала същия брой гени като хромозомата на жените, но след стотици милиони години започнала да се руши, оставяйки по-малко от 100 гена в съвременния мъж. Докато жените имат две X-хромозоми, представителите на силния пол са само с една Y-хромозома. Това е от ключово значение, защото наличието на две X-хромозоми им позволява да извършват жизненоважни поправки. За Y-хромозомата е по-трудно да поправи грешките и по този начин се руши.

“Това е много лоша новина за всички мъже”, заяви проф. Грейвс от университета в Канбера. Има и още неприятни факти. В лекция пред Австралийската академия на науките професорката заяви, че повечето от оставащите гени в Y-хромозомата са “боклук”. Съществуват обаче и добри новини. Изследователката смята, че ще са необходими цели 5 млрд. години Y-хромозомата и мъжете, които тя произвежда, да изчезнат напълно.

Други експерти съветват мъжете да не се паникьосват. Проф. Робин Ловъл-Бадж, специалист по хромозомите от Националния институт за медицински изследвания в Лондон, заяви, че според проучванията Y-хромозомата не е изгубила никакви гени поне от 25 млн. години. “Бих казал, че няма никаква причина за безпокойство”, допълни той. Проф. Крис Мейсън от Лондонския университетски колеж заяви, че дори Y-хромозомата да се разпадне в идните 5 милиарда години, медицината има достатъчно време, за да навакса.

Проф. Грейвс има друго виждане. Тя казва, че когато Y-хромозомата се разпадне, друга хромозома може да поеме ролята на липсващата, което ще доведе до появата на нов човешки вид.

СТИЛИСТ КАПАНОВ С НАГРАДА ЗА ПРИНОС КЪМ МОДАТА

Альона НЕЙКОВА

Авторитетната награда “Златна игла” за принос към българската мода е присъдена на стилист Капанов. Името на известния коафьор, както и отличените в други категории бяха съобщени от проф. Любомир Стойков. Председателят на Академията за мода уточни, че призът “Дизайнер на годината” ще бъде връчен на София Борисова. Нейната “Romantika Fashion” ще грабне “Златна игла 2013” за модна къща. Костадин Кръстев-Коко получава отличието за моден фотограф. А Николай Божилов е признат за най-добър млад дизайнер.

За големите призове гласува жури от 30 най-добри лайфстайл журналисти от печатните и електронните медии у нас. Галаспектакълът по награждаването ще се състои на 10 април от 19 ч. в столичния клуб Sin City, както ДУМА писа.

Снимка Божидар и Антон МАРКОВИ за ОТ ИГЛА ДО КОНЕЦ

Стилист Капанов напълно импровизирано направи с пръсти прическа на една от манекенките

“Академията за мода възобновява своята благородна кауза и ексклузивна мисия да отличава най-добрите в областта на модата в България. Наградата е стимул за нашите дизайнери и модни творци. Връчването на “Златна игла” след 5-годишно прекъсване е знак за възкръсването на българската мода и стил. Въпреки тежката икономическа криза красотата, стилът, модната култура са живи”, сподели проф. Любомир Стойков.

Китаец прекарал 72 месеца пред компютъра

Китаец, пристрастен към компютърните игри, твърди, че е прекарал цели 6 години пред един и същ екран на компютъра. 30-годишният Ли Мен яде, спи и се отдава на забавления в глобалната мрежа в кафенето в Цзилин, Северен Китай, 24 часа в денонощието, като спира да се взира в монитора само за да използва тоалетната или да си вземе душ.

“Той не създава никакви проблеми. Всъщност не чуваме почти нищо за него. Плаща сметките си и не дразни никого. Служителите почти не говорят с него, освен ако няма технически проблем или ако не иска някаква храна”, сподели собственикът на кафенето Сън Ван. “Ли Мен обикновено играе по цяла нощ и спи през по-голямата част от деня пред екрана. Но докато си плаща за маса, тя е негова”, допълни Ван. Ли дава по 60 паунда на месец за ползването на компютър и твърди, че изкарва до 200 паунда за 4 седмици чрез участия в онлайн турнири.

Вокалист на култова банда ще е гост на High Contrast

Силвия ШОПОВА

MC Wrec ще бъде главно действащо лице зад микрофона по време на първата визита на High Contrast у нас на 10 май в клуб “Mixtape 5”. Британецът е фронт вокалист на култовите London Elektricity, а през далечната 2006-а той идва за първи път в София заедно с Tony Colman за открит семинар и последващо парти.

Освен на High Contrast MC Wrec е първият избор и на артисти като Stanton Warriors, Netsky, London Elektricity и Timo Maas. Разнообразният му стил и талантът на водещ в различни жанрове са оценени от най-големите изпълнители на хип-хопа като Snoop Dogg, Kanye West, The Streets, Cypress Hill и Beastie Boys.

Вратите на “Mixtape 5” ще отворят в 22,30 ч. Ограничен брой промоционални билети “рано пиле” от 18 и 20 лв. има само в магазин “Яко” (“Граф Игнатиев” 43, в безистена до Subway) и на тел. 0886 33 33 67. Стандартни и онлайн пропуски на цена 25 и 30 лв. се продават от мрежата на eventim.bg, tixgate.com и всички каси на EasyPay/Epay.bg.

ЛИТЕРАТУРНА РОК ГРУПА СЪС СПЕЦИАЛЕН КОНЦЕРТ

LaText - българската литературна рок група, ще направи днес, 4 април, от 20 ч. в софийския клуб Maze (ул. “Христо Белчев” 1) специален концерт по повод първата си годишнина. По време на събитието ще бъде представен и дебютният сингъл на формацията “Любовна хероастратегия”. Парчето, записано в Ecomonic и Fulluna Studio и смесено и мастерирано от Ангел Пенчев-Ачо (екс “Клас”), е в типичния за групата стил, съчетаващ деликатността на поезията със суровата енергия на алтернативния рок, с блус, ска, реге, суинг, джаз и етно влияния. Освен “Любовна хероастратегия” ще прозвучат и най-новите композиции на четворката - “Офталмология на отсъствието” и “Париж”, както и вече познатият им репертоар, но в нови аранжименти и със специални гости.

Заедно с LaText на сцената ще бъдат поетите Емануил А. Видински, Камелия Спасова и Иван Ланджев, китаристът Георги Георгиев от група “Остава”, както и румънският поет и пърформър Петер Шрагер.

До момента групата е осъществила множество самостоятелни концерти, както и участия на няколко музикални, театрални и литературни фестивала. LaText всъщност са Петър Чухов (поезия, глас, китара), Елена Пенева (вокал, синтезатор), Иван С. Вълев (бас, глас) и Гриша Маникатов (барабани). Входът за проявата е свободен, уточни за ДУМА Петър Чухов.

Група LaText

Вицът

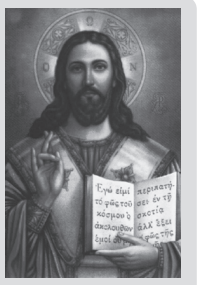
- Татко, каква е разликата между съвест и справедливост?
- Справедливост - това е, когато искаш да получиш нещо. А съвест - когато трябва да дадеш...

Доц. д-р ДИМИТЪР МЪРВАКОВ, учен-физик, член на ФС на Физическия факултет при СУ
ИНА ЛУЛЧЕВА, адвокат
Инж. КИРИЛ ЦОЧЕВ, консултант, политик
ПЕТЯ ДЖЕНДОВА, член на НС на БСП
Проф. дпн ПЛАМЕН ЛЕГКОСТУП, ректор на Великотърновския университет
СВЕТОСЛАВ ПЕЕВ, актьор, режисьор
СТАНИСЛАВ ДАСКАЛОВ, дипломат, политик
ХРИСТО МУТАФЧИЕВ, актьор, председател на Съюза на артистите
Чл.-кор. ХРИСТО ЦВЕТАНОВ, учен-химик
ЦВЕТЕЛИНА МАЛДЖАНСКА, оперна певица

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

4

Св. преподобни Йосиф Песнописец (IX) и Георги в Малея

Преподобни Йосиф се родил на остров Сицилия в семейство на благочестиви люде. Те дали добро образование на своя син, който още от малък придобил високи добродетели и напреднал в изучаване на Свещеното писание. Младият Йосиф постъпил в манастир в Солун и проявил там усърдие, пълно послушание, прекарвал времето си в труд и молитва и четене на словото Божие. Преподобният бил надарен с благодатта на Светия Дух - да подражава живота на апостолите и мъчениците и да възхвали делата им с вдъхновени духовни песни. Доживял дълбока старост, преподобни Йосиф насън бил известен от Бога за близката си смърт.

Човекът, който посреща и изпраща гостите на ДУМА,

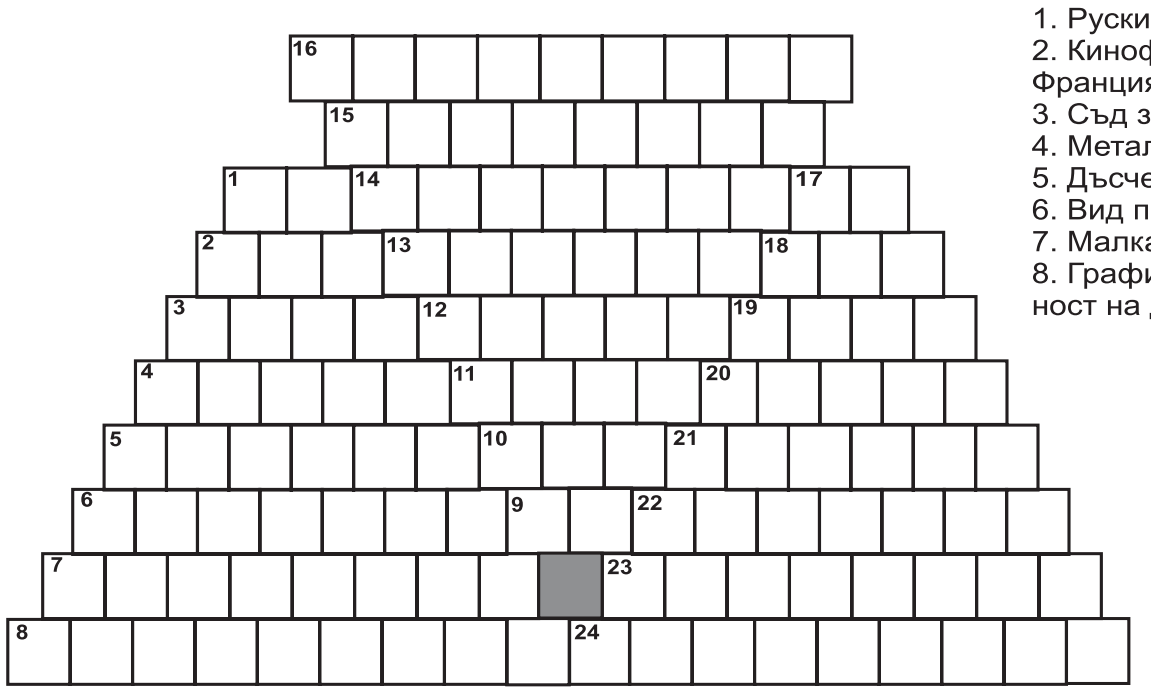
ПЛАМЕН СИМОВ

отбелязва рождения си ден точно на празника на любимия ни вестник. Винаги любезен, винаги усмихнат, винаги услужлив, Пламен е първото ведро лице, което виждат читателите ни, дошли на крака в нашата редакция. Неговата положителна емоция се отразява на всички, а добротата е безценен капитал в тези размирни дни.
Пламене, желаем ти много щастие, ведрина, светли мисли и желязно здраве! За да можеш още дълги години да радваш хората, да им създаваш приятни емоции и никога да не те спохожда дори сянката на лошото настроение.

От екипа на ДУМА

Губиврeме

ПИРАМИДИ

1. Руски вертолети.
2. Кинофестивален град във Франция.
3. Съд за вода.
4. Метално буре за бира.
5. Дъсчени ритли на кола.
6. Вид печатарски шрифт.
7. Малка ария.
8. Графически способ, разновидност на дълбоката гравюра.
9. Част от каруца.
10. Връх в Стара планина.
11. Безсъзнание.
12. Къшей от хляб.
13. Инструмент за копане.
14. Изявена наша лекоатлетка-тласкане на гюлле.
15. Българска състезателка по карате.
16. Място за измиване на автомобили.
17. Музикална нота.
18. Горски хищник.
19. Част от окото.
20. Епизоди от сериал.
21. Перо за туш /мн.ч./
22. Минерал, съдържащ желязо.
23. Група органични вещества.
24. Малки планети, обикалящи около слънцето.

РЕЧНИК: Акватинта, Антиква, Митакова, Сидерит.

СКАНДИ

ПО-ГОЛЕМИ СЕСТРИ
ЮЖНИ ПЛОДОВЕ
ПРИКАЧНА КОЛА
РУМЪНСКИ КАМИОНИ
НАШ КАРИКАТУРИСТ
ЛЕГЕНДАРЕН ИТАЛИАНСКИ ЛЕКОАТЛЕТ-СПРИНТЬОР
СИЛОВО МИНИСТЕРСТВО
РЕКА В БУРГАСКО
Г-Й В РОМАНА "ТРИМАТА МУСКЕТАРИ" ОТ АЛ. ДЮМА-БАЩА
ЗНАМЕНИТ РУМЪНСКИ ФУТБОЛИСТ
АРЖЕНТИНСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ
ЯПОНСКА ИНФ. АГЕНЦИЯ
ЖИТЕЛИ НА ЕВРОПЕЙСКА ДЪРЖАВА
СЕЛО ВЪВ ВАРНЕНСКО
БЪЛГ.ОТЕЦ, ВЪЗРОДИЛ ГИГИНСКИЯ МАНАСТИР
ГРАД В ДРЕВНА МЕСОПОТАМИЯ
НАША ПОЕТЕСА /1894-1967/
СПОСОБ НА РАБОТА
ДЪРВЕНО ЛЕГЛО-
СПОРТНИ ОБЛЕКЛА
ФУТБОЛНА ЛЕГЕНДА НА "ДОРТМУНД"
СЛАДКИШ
ЗАЩИТНИК НА ИДЕОЛОГИЯ
НЕМСКА РОКГРУПА
ГЕРОИНЯ В ОП. "ТРАКИЙСКИ ИДОЛИ" ОТ М. ГОЛЕМИНОВ
ГЛАВЕН ТОРЕАДОР
МЕДИЦИНСКИ РАБОТНИК
СТИХОТВОРЕНИЕ ОТ ХР. СМИРНЕНСКИ
ГРАД В ЧАД
СИГНАЛНИ УРЕДИ
РЕКА, ИЗВИРАЩА ОТ УКРАИНСКИТЕ КАРПАТИ
ПРЕДПАЗНО ВЪЖЕ НА КОРАБНА ПАЛУБА
СЪД ЗА ГРЕБАНЕ НА ВОДА В БАНЯ
СПЕЦИФИЧНА ДУМА
ИТАЛИАНСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР
КАМЕНОЛОМНИ
ГРАД В КИТАЙ
НАША ПОГРАНИЧНА ПЛАНИНА
ФРЕНСКИ КИНОРЕЖИСЬОР
МЯРКА ЗА ДИАМЕТЪР НА ТРЪБИ
ВОДНО ЖИВОТНО
ГРАД В АВСТРИЯ
МЕЖДУНАР. АСОЦИАЦИЯ ЗА ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ
ГРАД В ИСПАНИЯ
ПУБЛИЧНИ ГОВОРИТЕЛИ
ГРЪЦКИ ФУТБОЛЕН ТИМ
ЕПОХА
ГРАД В ГЕРМАНИЯ
ДРУЖЕСТВО, СЪЮЗ
РЕЗЕРВОАР ЗА ВОДА
БОДЛИВ ХРАСТ С ДРЕБНИ ЧЕРНИ ПЛОДОВЕ
БАНКРУТ
НАРУШЕН СИНУСЕН РИТЪМ
МИЛУВКА
ОРГАНИЗАЦИЯ НА БАСКИТЕ В ИСПАНИЯ
ПРЕДИШНОТО ИМЕ НА МИАНМА
ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ
ХИМ. ЕЛЕМЕН- КОВЪК МЕТАЛ
АНГЛИЙСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ
НАРОДНОСТ В ЛАОС
БЕЛИ, РОЗОВИ ИЛИ ЧЕРВЕНИ ЦВЕТЯ
ДАТСКИ ОСТРОВ
УВЕЛИЧИТЕЛНИ СТЪКЛА
БОЛЕСТ ПО ЖИВОТНИТЕ
НЕМСКИ ПОЛИТОЛОГ
ЧАСТ ОТ КАРУЦА
СЕЛО В ДОБРИЧКО
ГЕРОЙ В ПОЕМАТА "ОДИСЕЯ" ОТ ОМИР
ПЕСТЕЛИВОСТ
ГРАД В ЯПОНИЯ
ФРЕНСКИ ДРАМАТУРГ- "ЖЕЛЕЗАРЯТ"
КРУПНА ФИРМА В КАЗАНЛЪК

РЕЧНИК: Аде, Алс, Виго, "ДАК", Исин, Итер, Карне.

СУДОКУ

Попълнете празните полета с числата от 1 до 9 така, че всяко число да се среща само по веднъж във всеки ред, всяка колона и всяка от малките области 3х3:

	8			7			6	
				1	5			4
			6		8			
		1	8		7	5		
	7						4	
		3				2		
			7		3			
2			5	8				
	3			9			1	

			4					
3		7		2		9	4	
		6	8				5	
9				1				
	3						1	
				5				4
	7				1	8		
	9	1		4		3		5
					2			

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КАРАМФИЛ - ТРАКТОР - ГОЛИАТ - ОТВОРИ - ГУБЕР - ВЕА - ООЛИ - БОМБАРДЕР - АСА - АСМИ - ААЛБОРГ - РИН - ЛИ - АСКЯ - НИАС - ИН - ПИ - СТАЛ - ВИК - ЪМ - ВЕЛИКАН - ГРИЗУ - ПИЛИ - ИВЕТ - БАБА - ЦЕВИ - ИМАНЯРИ - РЕ - ЗАВЕСА - ОВАЛИ - КОН - АНЕТО - АТА - САБИ - ПОТ - ТАСО - ПИРИН - ПОД - ЛЕПО - ПЛАТНА - ТЕРЕН - МИТЕРАН - РИТОН - ТИМАН - ТУР - ПА - ЕЗИК - ТИЗ - РИДО - ТУ - ЕКОВ - ФАР - МОРЕ - ОСЪМ - НАДАЛИ - РАЛО - АРИКО - АНЕН - КИЛОМЕТЪР - ЖАРАВА.

ОТВЕСНО: РАГУ - СЛИВИЦА - ОПЕРАТОРИ - РОБ - ЛА - ЕЛЕВАТОРИ - УРАЛ - МАЛЕБИ - СЛИВЕН - ДЕТЕ - ЕЛО - МИРО - АТИ - ИСЕТ - НОЗЕ - ОМ - ИФА - МАСАКИ - АТАЛ - НИКО - ИТ - БАКЛАВИ - ОСЕМ - КОСАТ - ОЛ - ВАЛЯ - НЕМО - ОПИТ - ВЪРЪ - ГЕРБ - ТАВА - ОТИТ - МИР - АТ - АДОНИС - НАТО - ЕМИР - РО - ЕРИК - БЯЛА - ПРАЗ - НОЖ - КАТОРГА - ГАРИ - ПЛАН - ФА - КВО - СЪРБИ - СИАН - РАДАР - СТОЛАР - МИА - КАРТ - ТИРАНА - ОРИСИИ - РОБИН ХУД - ЛЕВ - ТРИ - АННА УШЕНИНА - РОДИНА.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Шахмат

Снимка FIDE.COM

Участниците изнесоха истински шахматен спектакъл с много драма и неочаквани развръзки

И победителят е... Карлсен!

Следващият съперник на Вишванатан Ананд за световната корона е Магнус Карлсен, който спечели турнира на претендентите в Лондон. Победата дойде при Карлсен след драматични последни дни на надпреварата - в търсене на точка на всяка цена той загуби две от последните си три партии. В 12-я кръг норвежецът записа първото си турнирно поражение - от непредвидимия Иванчук, което позволи на Владимир Крамник да го настигне в челото на класирането. В предпоследния кръг Карлсен като по поръчка спечели срещу Раджабов, докато руският му конкурент не успя да надиграе Гелфанд. Както се полага на всяко голямо шоу, развръзката настъпи в самия край на състезанието, като напрежението тресеше играчи и зрители до последно. С белите фигури норвежкият гений най-изненадващо попадна в един от супер редките си цайтноти срещу Пьотър Свидлер и когато руснакът с коварен 26-и ход изостри играта до краен предел, по-младият му съперник не можа да отрази внезапната контраатака на черните.

В другото дерби на последния кръг Крамник заложи всичко на блъфа срещу Иванчук и...се провали. Осланяйки се на факта, че украинецът три пъти загуби партиите си по цайтнот, Крамник се опита да създаде усложнения на царския фланг преди контролата на 40-ия ход. "Бях длъжен да играя за победа, да изгоря всички мостове към ремито, тъй като и през ум не ми минаваше, че Магнус може да загуби", коментира впоследствие руският гросмайстор. Съперникът му обаче реагира изключително адекватно, отразявайки всички заплахи и запазвайки натиска на дамския фланг. Когато цайтнотният дим се разсея, се оказа, че белите имат силна проходна пешка на b-линия, която скоро и му донесе победата.

Така двамата лидери финишираха с равен брой точки - по 8,5 от 14, а равенството в личните им срещи наложи използването на втория допълнителен показател - по-голям брой постигнати победи. С 5 спечелени срещи (срещу 4 за Крамник) 22-годишният Карлсен спечели турнира и правото да оспори световното шахматно владичество на Ананд в мач през ноември 2013 г. Третото място бе решено отново чрез допълнителен показател, като Свидлер изпревари Левон Аронян (и двамата завършиха с по 8 т.) благодарение на по-добрия резултат в двете им партии в Лондон - 1,5:0,5 за руснака. Крайното класиране оформиха: 5. Гелфанд, 6. Гришчук - по 6,5; 7. Иванчук - 6; 8. Раджабов - 4.

Ето двете финални и фатални партии, изпратили младия норвежец да играе мач за световната титла и лишили (може би завинаги) 37-годишния бивш световен шампион от реалния шанс отново да спечели короната.

КАРЛСЕН - СВИДЛЕР

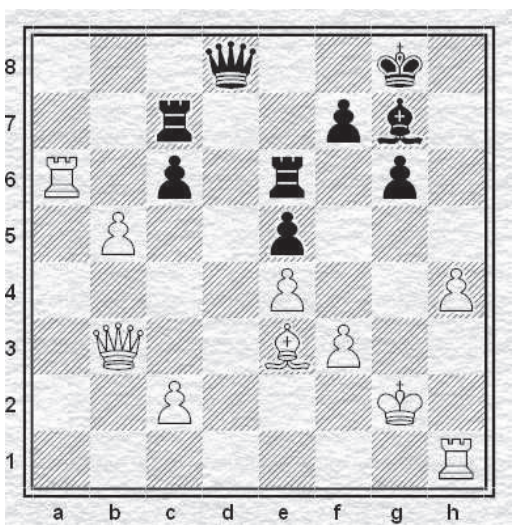
1.e4 e5 2.Kf3 Kc6 3.Ob5 a6 4.Oa4 Kf6 5.0-0 Oe7 6.d3 b5 7.Ob3 d6 8.a3 0-0 9.Kc3 Ob7 10.Od2 Дd7 11.a4 Kd8 12.ab5 ab5 13.Ta8 Oa8 14.Ke2 Ke6 15.Kg3 c5 16.Kf5 Od8 17.c4 bc4 18.Oc4 Oc7 19.Te1 Te8 20.Дc1 Kh5 21.g3 g6 22.Kh6 Цg7 23.Kg5 Kg5 24.Og5 d5 25.ed5 Od5 26.Kg4 Of3 27.Of6 Цg8 28.Kh6 Цf8 29.Дe3 Ob7

31EKf4 32.gf4 Дh4 33.Kf7 Of3 34.Дf2 Дg4 35.Дg3 ef4 36.Te8 Цe8 37.Дg4 Og4 38.Kg5 h6 39.Kf7 h5 40.Kh6 Od1 41.Цf2 f3 42.h3 Of4 43.Kf7 g5 44.Цe1 g4 45.hg4 hg4 46.Цd1 g3 47.Цe1 g2 48.Цf2 Oh2 0:1.

"Не исках да се предам, преди да съм сигурен, че Иванчук е спечелил", бе краткият коментар на новия претендент за безсмислената съпротива в края на тази партия.

ИВАНЧУК - КРАМНИК

1.d4 d6 2.e4 Kf6 3.Kc3 g6 4.Kf3 Og7 5.Oe2 0-0 6.0-0 a6 7.h3 Kc6 8.Og5 b5 9.a3 h6 10.Oe3 e5 11.de5 de5 12.Дc1 Цh7 13.Oc5 Te8 14.Td1 Od7 15.b4 Дc8 16.Дe3 Kd8 17.a4 ba4 18.Ka4 Ke6 19.Oc4 Kh5 20.Kc3 Khf4 21.Kd5 Ob5 22.Ob3 Oc6 23.Ta5 Дb7 24.g3 Kh3 25.Цg2 Khg5 26.Th1 Цg8 27.Kg5 Kg5 28.f3 Od5 29.Od5 c6 30.Oc4 Дc8 31.Дb3 h5 32.Oe3 Ke6 33.Tha1 h4 34.gh4 Дd8 35.Ta6 Tc8 36.Th1 Tc7 37.Oe6 Te6 38.b5

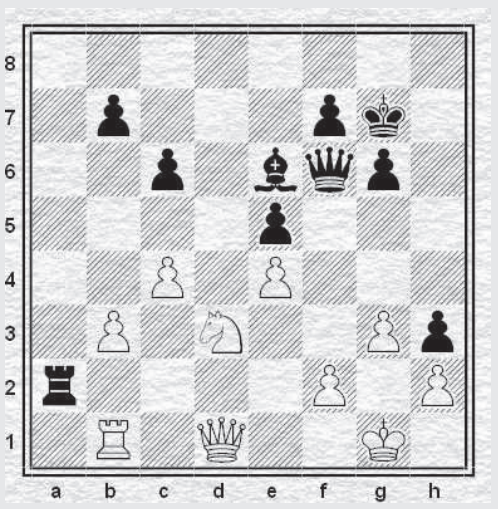

38ETb7 39.b6 c5 40.Tb1 Of8 41.Дd5 Дb8 42.Tba1 Td6 43.Ta8 Td5 44.Tb8 Tb8 45.ed5 Od6 46.Ta6 Tb7 47.Цf1 1:0.

Според единодушното мнение на специалистите това е бил турнирът на десетилетието. В Лондон беше представен истински шахматен спектакъл, в който можеше да се наблюдава и трагедия, и комедия, и страст, и творчество. Непрекъсната интрига през цялото време, сменящи се лидери, двуостро противостояне в решаващите партии и истинска драма в последните секунди - стопроцентова естетическа наслада за експерти и зрители!

Задача

МЕЧКАРОВ - КАЙКАМДЖОЗОВ, 1969 г.
Белите на ход

Белите играли 1.Tb2, предлагайки размяна на топовете. Черните обаче намерили оригинален отговор, водещ до победа. С кой ход един от най-изтъкнатите ни шахматни състезатели, треньори, журналистика Живко Кайкамджозов слага край на двубоя?

Отговор:

След 1EДf3 на белите им се налагало да се предадат. Ако 2.Дf3, то 2ETa1, а на 2.Дf1 решава 2ETa1.

кратки

И ТРИТЕ РУСКИ ШАХМАТИСТКИ, КОИТО ЩЕ УЧАСТВАТ В НОВАТА ГРАН ПРИ СЕРИЯ ЗА ЖЕНИ НА ФИДЕ, *попаднаха по леко куриозен начин в схемата. Бившата световна шампионка Александра Костенюк, която има швейцарско гражданство, е номинирана от страна на Женева - града, домакин на първия от турнирите от веригата. Благодарение на правото на домакинска номинация сред участничките намери място и Олга Гиря, излъчена от Хантимансийск, където ще се проведе четвъртият етап през май догодина. Напусналата националния отбор на Русия Надежда Косинцева пък получи "уайлд кард" от президента на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов. Другата участничка от президентската квота е Виктория Чмилите.*

□ □ □

Владимир Крамник и световно известният руски пианист Николай Луганси по време на миналогодишния мач за световната титла в Третяковската галерия в Москва

СВЕТОВНО ИЗВЕСТНИЯТ РУСКИ ПИАНИСТ НИКОЛАЙ ЛУГАНСКИ ЩЕ ОТКРИЕ ЗАПОЧВАЩИЯ НА 20 АПРИЛ В ПАРИЖ МЕМОРИАЛ "АЛЕХИН", *в който ще участват 8 от най-силните съвременни шахматисти. Програмата на концерта е съставена от произведения на Сергей Рахманинов, като Луганси отбелязва, че това не е случаен избор: "В живота на великия руски шахматист и великия руски композитор има много паралели - и Алехин, и Рахманинов са руснаци по рождение, които, оказали се в емиграция, придобиват световна слава. Всеки от тях има не само огромен принос към световното културно наследство, но и блестящо представят руската култура пред света." В поредния супертурнир, втората част на който ще се проведе в Санкт Петербург, ще участват Вишванатан Ананд, Владимир Крамник, Пьотър Свидлер, Никита Витюгов, Левон Аронян, Борис Гелфанд, Максим Ваше-Лаграв, Лоран Фресине, Майкъл Адамс, Дин Лирен.*

□ □ □

ВЕСЕЛИН ТОПАЛОВ Е №7 В СВЕТА ПО УСКОРЕН ШАХ В АПРИЛСКАТА РАНГЛИСТА НА ФИДЕ. *класацията се оглавява от М. Карлсен (Норвегия) 2845, следван А. Гришчук (Русия) 2825, С. Карякин (Русия) 2808, Х. Накамура (САЩ) 2795, В. Ананд (Индия) 2794, Л. Аронян (Армения) 2783, В.Топалов 2775, Г. Камски (САЩ), Я. Непомняшчий (Русия) - по 2762, П. Свидлер (Русия) 2761.*

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

Локо Сф изхвърли ЦСКА за купата

Скандален съдия опорочи реванша от 1/4-финалите

Марин МИЛАШКИ

Сензационно ЦСКА отпадна на четвъртфинал за Купата на България след загуба от Локо Сф с 0:1 на стадион "Българска армия". Успеха на "железничарите" донесе Даниел Пеев (84) от спорна дузпа. В първата среща съперниците завършиха 0:0 в Своге. Локо Сф пръв си осигури участие на полуфиналите, жребият за които ще се тегли днес.

"Червените" играха слабо и не заслужаваха да продължат, но съдията Калин Людмилов опорочи мача и се превърна в главно действащо лице пред малцината зрители на стадиона в Борисовата градина. Реферът объркa тотално двубоя в последните десет минути. Той свири абсолютно несъществуваща дузпа за гостите. Вратарят на ЦСКА Томас Черни фаулира Бранимир Костадинов пред наказателното поле. На повторенията ясно се видя, че нарушението е категорично извън полето, въпреки че нападателят на Локо Сф се хвърли вътре. В първия момент Калин Людмилов даде фаул за Локомотив. След консултация с помощника си Ивайло Милков главният арбитър даде дузпа!

В последващите протести той вдигна втори жълт картон и изгони Костадин Стоянов, но малко по-късно промени решението си и отмени картона, твърдейки, че го е показал на Апостол Попов. Реферът дотърча до резервната скамейка и изгони треньора на Локомотив София Емил Велев. Дузпата бе изпълнена след 5-минутни разправии и Даниел Пеев не пропусна да реализира. Минута преди добавените 5 Людмилов показа втори жълт картон и изгони Бранимир Костадинов, който изрита топката след свирена засада.

През първото полувреме и двата отбора играха слабо и не създадоха почти никакви голови положения. ЦСКА като че ли имаше малко повече превес, но не успя да застраши Божидар Митрев. Нджонго Присо отново беше много активен отдясно, но за кой ли път не показа грам ефективност. В 24-тата минута камерунецът нахлу в наказателното поле, но би слабо. Пет минути след това главният съдия Калин Людмилов пожали Присо, след като за грубо нарушение не му показа дори и жълт картон. От последвалия фаул Маркиньос опита да изненада Томас Черни, който едва изби топката в корнер. В 44-тата минута Присо проби отдясно в наказателното поле и шутира над вратата. Спас Делев пък не успя да надиграе снажните защитници на Локомотив Александър Бранеков и Александър Дюлгеров. В 51-вата минута вратарят на ЦСКА Черни се превърна в герой, след като спаси сигурен гол. Бранимир Костадинов напредна отляво, стреля по диагонал, а стражът с пръстите си изби топката в корнер.

В 60-ата минута защитник на ЦСКА изчисти топката, преди да попадне в Том, който чакаше на празна врата. В 69-ата минута Милен Радуканов извади неубедителния Делев и пусна на терена Мартин Камбуров, но и той не успя да огорчи бившия си тим.

След мача

МИЛЕН РАДУКАНОВ (ТРЕНЬОР НА ЦСКА):

"Щом сме загубили, сигурно е справедливо. Не видях ситуацията за дузпата, защото бях далеч. Аз казах, че няма да коментирам съдиите. Продължаваме да гледаме напред. Направихме 2-3 добри мача, но типично по български манталитет свалихме темпото. Явно си помислихме, че сме станали страшна работа. Но се видя, че не сме станали страшна работа. Не очаквах, че без наказаните Бандаловски и Лукас ще играем толкова слабо. Затова сме 20 човека, да се раздават всички на 100%. Явно имаше и умора, но и Локомотив игра преди 2 дни, така че нямаме оправдания. Разочарован съм от отбора като цяло. На полувремето говорихме на висок тон доста, но някой път това има обратен ефект. До края на сезона ще опитаме да налагаме млади момчета, да изграждаме стил и да не разочароваме тези хора, които идват по трибуните".

ЕМИЛ ВЕЛЕВ (ТРЕНЬОР НА ЛОКО СФ)

"Знаехме, че ЦСКА има добри футболисти, но ние използвахме нашите шансове и стигнахме до победата. Можехме да вкараме още преди дузпата. Мислех, че няма да имаме мачове повече в сряда, но виждате, че трябва да играем поне още 2. Съдията ме изгони, защото бил съм влязъл на терена. А щом страничният съдия е казал, че има дузпа, значи е така. Според мене вратарят Черни трябваше да бъде изгонен, а изгониха мене и нямам представа защо. Бранимир Костадинов и Александър Бранеков ще ни липсват, но има хора, които могат да ги заместят. Искам от нашите футболисти да играят с по-голямо самочувствие, защото ние имаме добри играчи и те трябва да го демонстрират".

Снимки ПРЕСФОТО/БТА

Нджонго Присо се опитва да шутира през двама защитници към вратата на Локо Сф в реванша от 1/4 финалите за Купата на България, загубен от ЦСКА с 0:1 на "Българска армия"

Славия падна от Миньор, но продължава

Георги АРГИРОВ

Славия падна у дома с 0:1 от Миньор, но поражението не е фатално и "белите" продължават на 1/2-финалите за Купата на България, след като спечелиха първия мач в Перник с 5:2. Влезлият като резерва нигериец Сайлас Окечукво (88) се възползва от грешка в "бялата" защита и между петима бранители успя да отиграе и да вкара в мрежата на ветерана Ивайло Иванов с шут малко преди точката на дузпата. Реферът Георги Димитров отмени гол на миньорци още в 7-ата мин., като видя засада на Виктор Софониев. Бившият капитан на "белите" Здравко Лазаров - Електричката пък разтресе гредата в 15-ата мин. с удар от фаул. 18 минути изигра бившият национал Чавдар Янков, сменил нападателя Мирослав Антонов.

Капитанът на Славия Живко Желев е изпреварил двама играчи от Миньор в борба за топката по време на реванша за Купата на България, завършил

БЕРОЕ СГАЗИ ПИРИН И В ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Берое се класира за полуфиналите за Купата на България, след като победи и във втория мач Пирин в Гоце Делчев. "Зелено-белите" спечелиха като гости с 3:1 и с общ резултат 4:1 продължават напред. На тежкия терен гостите се приспособиха по-добре и напълно заслужено продължават в турнира. В 18-ата мин. Марио Близнаков получи хубав извеждащ пас и нахлу в наказателното поле на гостите, стреля от малък ъгъл, но вратарят Иван Караджов спаси. В ответната атака Здравко Илиев центрира в наказателното поле на Пирин и намери Георги Андонов, който върна към Елио Мартинс (19) и португалецът с шут от границата на наказателното поле прати топката в долния десен ъгъл на Абдиков. Преди паузата Веселин Пенев направи отличен пробив и пусна към Георги Андонов (45+2), който отблизо на празна врата удвои. Елио Мартинс подаде към Игор Джоман (65) и французинът за трети път наказа Абдиков. Веселин Марчев (73) вкара почетно за домакините с добавка, след като Караджов изби шута на Марио Близнаков.

Ники Михайлов призна за Фулъм

Николай Михайлов призна, че Фулъм проявява интерес към него. Вратарят на българския национален отбор и Твенте разкри, че още няколко отбора ще се борят за подписа му през лятото, като интересът на лондончани не е толкова голям. Договорът на българина с Твенте е до лятото на 2014 г., а Фулъм изпитва трудности в търсенето нов вратар, след като през зимата се провалиха в опита си да привлече холандския национал и страж на Рома Маартен Стекеленбург. В момента титулярен вратар на "котиджърс" е 40-годишният австралиец Марк Шварцер, но мениджърът Мартин Йол му търси заместник. Ако това се случи, Михайлов ще стане третият българин във Фулъм след Димитър Бербатов и Станислав Манолев. "Има и по-заинтересовани клубове от Фулъм. Но преди всичко искам да се съсредоточа върху изявите си в Твенте", каза Николай Михайлов, но не разкри за кои отбори става въпрос.

www.duma.bg

гледайте

ФУТБОЛ
ПО БНТ 1
ЛИГА ЕВРОПА
22.05 Челси - Рубин Казан
ПО РИНГ
22.05 Фенербахче - Лацио

резултати

Купа на България, 1/4 финали, реванши

ЦСКА - Локо Сф 0:1 (общ резултат 0:1) *Д. Пеев (84-д),* ***ЧК****: Бр. Костадинов (89-Л);* ***Славия - Миньор 0:1 (5:3)*** *Окечукво (88);* ***Пирин ГД - Берое 1:3 (1:4)*** *0:1 Мартинс (19) 0:2 Андонов (45+2) 0:3 Джоман (65) 1:3 В. Марчев (73).* ***Литекс - Левски (късно снощи, 0:1 в първия мач)****. Жребият за полуфиналите ще се тегли днес. Двубоите са на 17 и 24 април.*

кратки

Пощенска марка „100 години Славия" пускат утре

Пощенската марка "100 години Славия" ще бъде валидирана в 10.30 ч. утре в Музея на съобщенията в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Събитието е едно от водещите за филателистите в България, а марката "100 години Славия" е на корицата на поредния брой на списание "Филателен преглед", което излиза през последните 75 години. На марката е изобразен отборът на Славия от 1943 г. - шампион на България. Проектът е дело на художника Людмил Веселинов.

Оперираха защитник на Черноморец

Левият защитник на Черноморец Жереми Фо-Поре претърпя успешна хирургична интервенция. Французинът беше опериран от ингвинална херния вчера в София. Фо-Поре е изписан от лечебното заведение и се прибра в Бургас. От медицинския щаб на бургазлии очакват той да се възстанови напълно за около 20 дни. Друг французин - Гаел Нлундулу, също ще пропусне съботното домакинство с опашкаря Монтана.

Заформя се скандал с уредени мачове и в Ирландия

Футболната асоциация на Ирландия (FAI) започна разследване на получена информация от страна на местния тим Лонгфорд Таун, че е много вероятно играчи на лидера в първа дивизия да са уреждали мачове. От клуба потвърдиха, че един от играчите на тима е бил отстранен, след като проведено вътрешно разследване е доказало подобни дейности. Клубът ще си сътрудничи с властите, за да бъде "разплетен възелът". От Ирландската асоциация са предали информацията на УЕФА и ФИФА, както и на останалите власти.

И Фулъм с интерес към Ники Михайлов
Стр. 31

Мария Киркова с 19-а титла по ски на България

Снимка BG LIVE

Националката Мария Киркова (ЮЛЕН) спечели 19-ата си титла от шампионатите на България, след като триумфира в слалома в Пампорово. За петата си държавна титла в слалома Киркова даде общо време от двата манша от 1:44,45 мин. Втора с 1:48,22 мин е София Рали (Гър), а трета с 1:55,41 мин е Анастасия Кокини (Гър). Киркова взима и титлата в комбинацията (гигантски слалом и слалом).

При мъжете пръв в откритото държавно първенство по слалом финишира Матич Скубе (Слвн) с време 1:33,44 мин. Втори с 1:35,26 мин е Стефан Присадов (НСА), който и печели титлата на България, като най-добре класирал се наш скиор. Трети с 1:36,14 мин е Миха Куернер (Слвн). Присадов взе и златния медал в комбинацията.

В състезанията вчера стартираха 75 скиори от 13 нации.

Пращаме 12 шангисти на европейското

Националите под постоянна проверка от допингченгетата

Владимир НИКОЛОВ

12 състезатели ще представят България на европейското първенство по вдигане на тежести в Тирана (8-15 април). При мъжете ще участва пълен отбор от 8 души, а треньорът на жените Кристиана Колева ще може да разчита само на 4 състезателки. Главният наставник Иван Иванов се колебае само кой да бъде вторият участник в категория до 62 кг. Там сигурен е бронзовият медалист от миналата година Стоян Енев, а за другото място се борят надеждите Владимир Урумов и Ферди Назиф. Тримата са с почти еднакви резултати, но Енев ще участва, защото в Анталия заслужи злато в изтласкването и сега също има шанс за добро представяне. При най-леките ще се разчита на Тодор Ченков, който спечели сребро на европейското за юноши в Ейлат, Израел, през декември, и на Асен Мурадов. Останалите участници при мъжете са Ивайло Филев и Диян Минчев (69), Иван Марков (85) и Васил Господинов (105). Марков, който остана 5-и на Олимпиадата в Лондон е с най-висока заявка в категорията си и е най-голямата ни надежда за медал.

За Тирана ще заминат Наталия Драганова (48), Мая Иванова (53), Милка Манева (63) и Румяна Станчева (69). Мая Иванова също е първа по предварителна заявка, а в топ 3 са още Мурадов и Манева, също завършила 5-а в Лондон 2012.

Състезателите буквално са малтретирани от допингченгетата, призна генералният секретар на федерацията Борислав Гидиков. Нашите са дали 42 проби от февруари досега.

"Хората си вършат работата, но ни пречат. Ще кажа какво се случва. Подаваме час във ВАДА (Световната антидопингова агенция), в който да ни проверят, например между 1,00 и 2,00 часа на обяд. Те идват в 5,00 ч. и стоят до 10,30. Тренировката ни отива на кино. Просто това е тормоз. Така е при всички в щангите, защото поддържаме връзки и с останалите отбори. Проверяват ни най-вече нас, на Балканите - българи, турци, гърци. Сега искат да купим на всички състезатели лаптопи, за да казват къде са. Имаме обаче момчета от малцинствата, които в събота и неделя отиват на село при баба си. Ако трябва да купим на всеки по един лаптоп, баща му ще вземе да го продаде. И накрая $5000 глоба, ако не те намерят на адреса. Миналата година бяхме дали час за проверка между 6,00 и 7,00 ч. сутринта, случайно някой състезател да не излезе. Хайде да не казвам, ама, като дойде някой проверяващ в гетото, пристига с чантата, а бабата го гледа като полезно изкопаемо. Проверяващите приказват на английски, тя жената български не знае, страшна работа. И после $5000 глоба, защото не си е на мястото. Целта ни в Тирана е 8 души да влязат в топ 6. Който направи 6 успешни опита, ще вземе медал. Дано Мурадов да влезе в тройката, защото му се роди дете и му трябват пари. Марков също е много добре подготвен. Филев се върна в щангите преди няколко месеца, след като 4 г. беше наказан заради допинг и се занимаваше с други неща. Той не е в най-добрата си форма, трябва му още половин година, за да влезе в кондиция", допълни Гидиков, олимпийски шампион от Сеул 1988.

"При жените сме с по-малко участнички, защото 2 от националките - Румяна Любенова и Василка Динева, се отказаха, тъй като искат да отделят повече време на семействата си", поясни Иванов, олимпийски шампион от Барселона 1992.

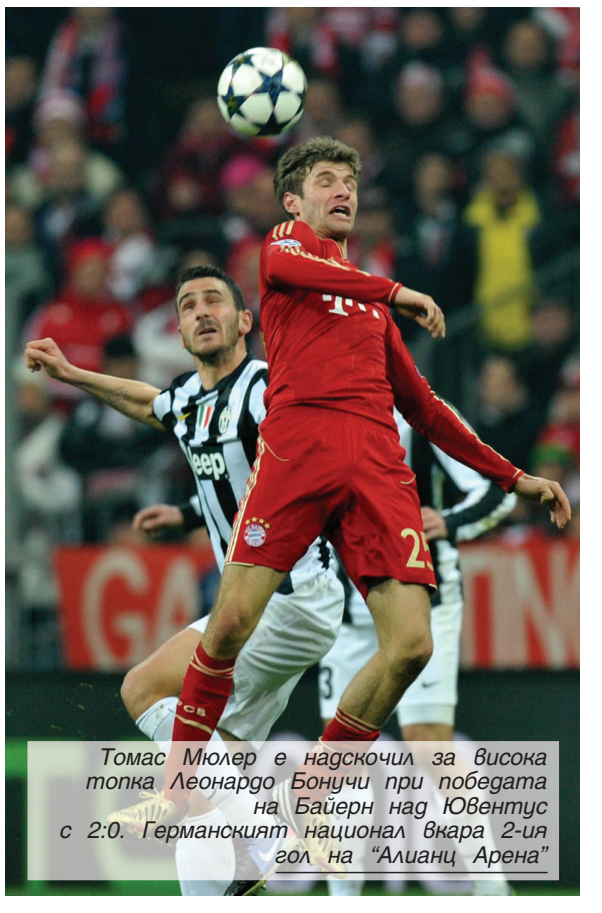
ПСЖ се спаси с Барселона 2:2, Байерн наказа Ювентус 2:0

Лионел Меси вкарва за 1:0 в мача на Барселона с ПСЖ, с което се превърна в първия играч в историята, реализирал попадения в Шампионската лига в 20 различни града

ПСЖ не се даде на фаворита Барселона в първия 1/4-финал в Шампионската лига. Мачът на "Парк дьо Пренс" завърши 2:2, а домакините стигнаха до равенството след гол на халфа Блес Матюиди (90+4). Така интригата за реванша другата сряда се запази, защото суперзвездата на каталунците Лионел Меси се контузи и може да го пропусне. Именно Меси (38) откри, а Шави Ернандес (89) покачи на 2:1 от дузпа. Междувременно бившият нападател на Барса Златан Ибрахимович (79) бе изравнил, но от явна засада. Това беше и 8-о попадение на кавалера на "Златната топка" за последните 4 г. в Лигата, което го изравни на върха при голмайсторите с Кристиано Роналдо (Реал М) и Бурак Йълмъз (Галатасарай), и общо 57-о за 45 официални мача този сезон. Меси ще се възстановява до края на месеца, а това е първата му мускулна контузия от 4 март 2008 г. Равенството за Барса пък е 2-ро поредно, след като и срещу Селта преди 5 дни тимът завърши 2:2. На резервната скамейка на каталунците се завърна треньорът им Тито Виланова, който от 3 месеца се лекуваше от рак на гърлото в Ню Йорк.

В другия 1/4-финал Байерн Мюнхен сломи Ювентус с 2:0. Тъмнокожият австриец Давид Абала откри още в 28-ата сек., а Томас Мюлер (63) оформи успеха на баварците, които при победа в събота над Айнтрахт във Франкфурт ще станат шампиони на Германия за 23-и път. Те буквално прегазиха "Старата госпожа" и пропуснаха още куп възможности за гол. С играта си обаче Байерн загатна, че е фаворит за място на 1/2-финалите.

Томас Мюлер е надскочил за висока топка Леонардо Бонучи при победата на Байерн над Ювентус с 2:0. Германският национал вкара 2-ия гол на "Алианц Арена"

След мачовете

КАРЛО АНЧЕЛОТИ (ПСЖ):
"Дузпата бе подарък от съдията. Не за пръв път виждам подобно нещо. Представихме се силно в началните минути, но след това нещата станаха по-трудни. Използвахме много енергия, за да стигнем до равенството. Показахме, че можем да бъдем равностойни на Барса."

ЖОРДИ РОУРА (Барселона):
"Спомням си какво стана на 1/8-финала с Милан, когато един гол падна след игра с ръка, но съдията не го забеляза. Сега отново имаше няколко спорни отсъждания в наш ущърб. ПСЖ не ни изненада с нищо."

ЮП ХАЙНКЕС (Байерн):
"Бяхме добре подготвени за този мач. Това си пролича и от тактиката ни. Атакувахме ги рано и така извадихме Пирло от играта. Бях разучил играта на Юве и съм доволен, че не допуснахме гол срещу италиански отбор."

АНТОНИО КОНТЕ (Ювентус):
"Байерн е сред фаворитите за трофея и те са амбицирани след загубения финал миналата година. Не мога да се сърдя на моите играчи за това, което показаха в този мач. Ако трябва да съм честен, по-добрият отбор победи. ."

следайте

ПО ЕВРОСПОРТ
КОЛОЕЗДЕНЕ
16.30 Обиколка на Баския (Eman IV)
ПО ЕВРОСПОРТ
16.00 Пино Черами

резултати

Шампионска лига
Първи 1/4-финали

Байерн М - Ювентус 2:0 *1:0 Алаба (1), 2:0 Мюлер (63);* ***ПСЖ - Барселона 2:2*** *0:1 Меси (38), 1:1 Ибрахимович (79), 1:2 Шави (89-g), 2:2 Матюиди (90+4);* ***късно снощи: Малага - Борусия Дортмунд; Реал Мадрид - Галатасарай***

кратки

Скримов с 25 т. за победа на Пари Волей

Пари Волей с нападателя Тодор Скримов разби у дома Нант с 3:0 гейма (21, 18, 19) и поведе в 1/4-финалните плейофи във френското волейболно първенство. Българският национал стана топреализатор на двубоя с 25 т. В серията се играе до 2 победи от 3 мача. Следващата среща е в петък в Нант.

Евтимова с тежка загуба в САЩ

Диа Евтимова отпадна на старта на турнира по тенис на червени кортове в Джаксън, САЩ ($25 000). Втората ракета на България бе разбита от Джоана Конта (Вбр) с 0:6, 0:6. 25-годишната българка заслужи 1 точка за световната ранглиста и $294 от наградния фонд.

Шакийл О'Нийл (вляво) си говори с актьора Джак Никълсън, след като Лос Анджелис Лейкърс извади от употреба завинаги №34, с който легендарният баскетболист игра за "езерняците". Шак носеше екипа на Лейкърс от 1996-а до 2004 г. и спечели 3 титли на НБА. Церемонията в "Стейпълс център" бе преди победата над Далас Маверикс със 101:81